

WAŁBRZYCH

Raport z realizacji

Strategii Zrównoważonego Rozwoju

Wałbrzycha do 2020 roku

za rok 2017

Urząd Miejski w Wałbrzychu

***Biuro Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich
i Rozwoju Gospodarczego***

Wałbrzych, marzec 2018 r.

I. WPROWADZENIE.....	6
II. RAPORT Z REALIZACJI ZADAŃ STRATEGICZNYCH.....	8

CEL 1. ROZWIŃNIĘTY, KONKURENCYJNY I INNOWACYJNY PRZEMYSŁ..... 8

1.1 POSZUKIWANIE INWESTORÓW	8
1.2 OPRACOWANIE KONCEPCJI INTELIGENTNEJ SPECJALIZACJI MIASTA	9
1.3 AKTYWNY UDZIAŁ W WYMIANIE KNOW-HOW (WZAJEMNE UCZENIE SIĘ, PRZEKAZYWANIE DOŚWIADCZEŃ I DOBRZYCH PRAKTYK PODCZAS KONFERENCJI, KONGRESÓW, DEBAT I INNYCH SPOTKAŃ)	10
1.4 PRZYGOTOWANIE I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI STANOWIĄCYCH WŁASNOŚĆ GMINY WAŁBRZYCH, OBJĘTYCH WAŁBRZYSKĄ SPECJALNĄ STREFĄ EKONOMICZNĄ „INVEST-PARK” Z PRZEZNACZENIEM POD ZABUDOWĘ PRODUKCYJNO-USŁUGOWĄ.....	11
1.5 REALIZACJA PROGRAMU ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH (ZIT) AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ.....	11

CEL 2. WYSOKI POZIOM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW MIASTA 12

2.1 WERYFIKACJA AKTUALNEGO SYSTEMU ZACHĘT I UŁATWIEŃ DLA PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I STWORZENIE PROGRAMU WSPARCIA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	12
2.2 UDOSTĘPNIANIE NA PREFERENCYJNYCH WARUNKACH LOKALI UŻYTKOWYCH Z PRZEZNACZENIEM DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	13
2.3 PROMOWANIE I ROZWÓJ SIECI WSPÓŁPRACY PRZEDSIĘBIORSTW Z INSTYTUCJAMI OTOCZENIA BIZNESU (IOB)	14

CEL 3. ATRAKCYJNA OFERTA TURYSTYCZNA MIASTA 14

3.1 UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE ORAZ ROZWIJANIE OFERTY TURYSTYCZNEJ OBIEKTU „STARA KOPALNIA”	14
3.2 PROMOCJA I KREOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU MIASTA	16
3.3 ZDEFINIOWANIE, ROZWÓJ ORAZ PROMOWANIE PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH MIASTA (WIODĄCEGO ORAZ TOWARZYSZĄCYCH)	17
3.4 ROZWÓJ OFERTY TURYSTYKI AKTYWNEJ, KULTUROWEJ, BIZNESOWEJ I POSTINDUSTRIALNEJ.....	18
3.5 REWITALIZACJA SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH I ROZWÓJ TURYSTYKI PIESZEJ.....	20
3.6 PODJĘCIE I INTENSYFIKACJA WSPÓŁPRACY POMIĘDZY INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI NA RZECZ ROZWOJU TURYSTYKI I KULTURY.....	20
3.7 AKTYWIZACJA CENTRUM MIASTA	21

CEL 4. ROZWIŃNIĘTA INFRASTRUKTURA I SPRAWNIE FUNKCJONUJĄCE POŁĄCZENIA KOMUNIKACYJNE MIASTA (WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE)..... 22

4.1 OPRACOWANIE I WDROŻENIE KOMPLEKSOWEJ KONCEPCJI ROZWOJU INFRASTRUKTURY DROGOWEJ W OPARCIU O KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO MIASTA	22
4.2 URUCHOMIENIE MULTIMODALNEGO SYSTEMU TRANSPORTU PUBLICZNEGO.....	22
4.3 BUDOWA OBWODNICY WAŁBRZYCHA	22
4.4 ODBUDOWA SIECI DRÓG W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA	23

4.5 POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ MIASTA	24
4.6 BUDOWA CENTRUM PRZESIADKOWEGO KOLEJOWO—AUTOBUSOWEGO WAŁBRZYCH CENTRALNY	25
4.7 WDROŻENIE PROGRAMÓW: ŚRÓDMIEŚCIE BEZ SPALIN, PARKING ZA DARMO, DZIEŃ BEZ SAMOCHODU, PARKUJ I JEDŹ (ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020) ...	25
4.8 WDROŻENIE PROGRAMU ROWERY WAŁBRZYCH 2020 (ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020)	26
4.9 INTELIGENTNY SYSTEM ZARZĄDZANIA TRANSPORTEM	28

CEL 5. AKTYWIZACJA ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW 29

5.1 AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH DO PODJĘCIA PRACY	29
5.2 ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ, W TYM TWORZENIA SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH	30
5.3 AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	30

CEL 6. WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY (ZDROWA I ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ) 32

6.1 UTWORZENIE I ROZWIJANIE W POSZCZEGÓLNYCH DZIELNICACH MIASTA CENTRÓW AKTYWNOŚCI LOKALNEJ	32
6.2 REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA WAŁBRZYCHA	32
6.3 PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA.....	34
6.4 REALIZACJA PROGRAMÓW WSPARCIA RODZIN Z OSOBĄ NIEPEŁNOSPRAWNĄ I PRZEWLEKLE CHORĄ ORAZ FORM POMOCY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	37

CEL 7. SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE 38

7.1 AKTYWNA WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	38
7.2 PRZEZNACZENIE CZĘŚCI ŚRODKÓW Z BUDŻETU MIASTA NA REALIZACJĘ ZADAŃ WŁASNYCH W RAMACH WAŁBRZYSKIEGO BUDŻETU PARTYCYPACYJNEGO	39
7.3 INFORMATYZACJA USŁUG PUBLICZNYCH ON-LINE URZĘDU I JEDNOSTEK PODLEGŁYCH (ELEKTRONICZNE ZAŁATWIANIE SPRAWY: ZŁOŻENIE WNIOSKU, INFORMACJA DLA WNIOSKODAWCY, REALIZACJA WNIOSKU, DOSTARCZENIE ZAMÓWIENIA, PŁATNOŚĆ ELEKTRONICZNA).....	44
7.4 URUCHOMIENIE SERWISU INTERNETOWEGO URZĘDU MIEJSKIEGO UKIERUNKOWANEGO NA PROCES KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ (INTERAKTYWNE NARZĘDZIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH ZACHĘCAJĄCE DO ANGAŻOWANIA SIĘ W SPRAWY MIASTA, WYRAŻANIA WŁASNYCH OPINII I DZIELENIE SIĘ POGŁĄDAMI).	45
7.5 ROZWÓJ I PROMOCJA WOŁONTARIATU	45
7.6 TWORZENIE NOWYCH I ROZWÓJ ISTNIEJĄCYCH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	46
7.7 ANIMACJA WAŁBRZYSKICH ŚRODOWISK LOKALNYCH.....	47
7.8 WYSZUKIWANIE I WSPARCIE LIDERÓW LOKALNYCH	50
7.9 ROZWÓJ SAMOORGANIZACJI MIESZKAŃCÓW WAŁBRZYCHA	51
7.10 TWORZENIE WARUNKÓW DO AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI JAKO PODSTAWY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	51
7.11 REALIZACJA KAMPANII SPOŁECZNYCH NA RZECZ PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	52

CEL 8. SZEROKI ZAKRES MOŻLIWOŚCI SPEDZANIA CZASU WOLNEGO I ROZWIJANIA ZAINTERESOWAŃ 54

8.1	OPRACOWANIE I REALIZACJA KONCEPCJI FUNKCJONOWANIA MUZEUM W WAŁBRZYCHU (W TYM MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY)	54
8.2	BUDOWA KOMPLEKSU SPORTOWEGO PRZY UL. CHOPINA (NOWE MIASTO)	55
8.3	ZAGOSPODAROWANIE STADIONU PRZY UL. SPORTOWEJ NA CENTRUM SPORTÓW MOTOROWYCH (SOBIĘCIN)	56
8.4	WSPARCIE MIASTA DLA TWORZENIA INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ W ŚRÓDMIEŚCIU (GALERIE SPRZEDAŻNE, GALERIE SZTUKI)	56
8.5	MODERNIZACJA FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI KULTURY (M.IN. WYPOSAŻENIE W NOWOCZESNY SPRZĘT ORAZ SZKOLENIA PRACOWNIKÓW)	56
8.6	UŁATWIENIE DOSTĘPU MIESZKAŃCÓW DO ATRAKCYJNYCH OBSZARÓW REKREACYJNYCH	58
8.7	UTWORZENIE GALERII PRAC OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	58
8.8	UTWORZENIE CENTRUM INTEGRACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	58

CEL 9. NOWOCZESNY I DOSTOSOWANY DO POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY SYSTEM EDUKACJI ORAZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI 59

9.1	WPROWADZENIE NOWYCH KIERUNKÓW I FORM KSZTAŁCENIA DOSTOSOWANYCH DO AKTUALNYCH POTRZEB RYNKU PRACY	59
9.2	PRZYGOTOWANIE ORAZ ROZWÓJ OFERTY KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO DOSTOSOWANEGO DO POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY	59

CEL 10. KORZYSTNA STRUKTURA DEMOGRAFICZNA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI..... 60

10.1	ROZSZERZENIE SIECI OŚRODKÓW WSPARCIA DZIENNEGO.....	60
10.2	BUDOWA OSIEDLA SENIORA I MŁODEGO POKOLENIA	61
10.3	BUDOWA MIESZKAŃ KOMUNALNYCH	62
10.4	UTWORZENIE MIESZKAŃ TRENINGOWYCH ORAZ CHRONIONYCH DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ	63
10.5	ROZSZERZENIE DZIAŁALNOŚCI ŚDS DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	63

CEL 11. SPÓJNA KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA..... 63

11.1	REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA ORAZ INNYCH DZIELNIC MIASTA	63
11.2	MODERNIZACJA OBIEKTÓW KOMUNALNYCH I MIESZKALNYCH, W TYM PRZEZNACZONYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	69
11.3	RACJONALIZACJA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ (DOSTOSOWANIE DO OBOWIĄZUJĄCYCH REALIÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM REZERW POD ROZWÓJ TERENÓW MIESZKANIOWYCH)	70
11.4	PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OGRANICZENIA KONFLIKTÓW PRZESTRZENNYCH	70
11.5	WDROŻENIE PROGRAMÓW: OGRODNIK MIEJSKI ORAZ ZIELONE HAŁDY 2020 (ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020).....	71
11.6	LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	72

CEL 12. WYSOKI POZIOM ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA 79

12.1 EDUKACJA EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW MIASTA ORAZ PROMOWANIE DZIAŁAŃ PROEKOLOGICZNYCH	73
12.2 EDUKACJA MIESZKAŃCÓW MIASTA W ZAKRESIE NEGATYWNYCH DLA ŚRODOWISKA I ZDROWIA CZŁOWIEKA KONSEKWENCJI STOSOWANIA NIEWŁAŚCIWYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH SYSTEMACH GRZEWCZYCH	75

CEL 13. SPRAWNIE FUNKCJONUJĄCA GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA MIASTA..... 76

13.1 PRZEBUDOWA SYSTEMÓW PRZESYŁU WODY	76
13.2 WYMIANY, PRZEBUDOWY I MODERNIZACJE SIECI WODOCIĄGOWYCH	76
13.3 BUDOWA I MODERNIZACJE SIECI KANALIZACJI SANITARNYCH.....	77
13.4 ZAKOŃCZENIE ODCIĘĆ KANALIZACJI DESZCZOWYCH OD KANALIZACJI SANITARNYCH	77
13.5 PRZYGOTOWANIE KONCEPCJI PLANU OCHRONY WAŁBRZYCHA PRZED POWODZIĄ, W TYM PRZYGOTOWANIE I WDROŻENIE PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI NA OBSZARZE MIASTA	78

CEL 14. SPRAWNY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI 78

14.1 ROZBUDOWA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	78
14.2 ZBUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA RECYKLINGU.....	79
14.3 WDROŻENIE PROGRAMÓW: 100% RECYKLINGU, WAŁBRZYCH BEZ AZBESTU DO 2020 ROKU ORAZ WAŁBRZYCH BEZ SKŁADOWISK (INNYCH NIŻ KOMUNALNE) – ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020.....	79

CEL 15. WYSOKA JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO 80

15.1 REALIZACJA PROGRAMU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI (ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020).....	80
III. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA ROZWOJU MIASTA	82
IV. PODSUMOWANIE	95
V. KOORDYNATORZY ZADAŃ STRATEGICZNYCH.....	96

I. WPROWADZENIE

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wałbrzycha do 2020 roku, przyjęta uchwałą Nr LXIII/645/2014 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 17 czerwca 2014 r., opracowana została w procesie partycypacyjnym, co oznacza, że umożliwiono różnym – istotnym z punktu widzenia rozwoju miasta – stronom wzięcie udziału w podejmowaniu decyzji o sprawach, które pośrednio lub bezpośrednio ich dotyczą. Dokument sformułowany został w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, szczególną uwagę zwrócono na zapewnienie równego traktowania trzech łańdów, tj. środowiskowego, społecznego oraz gospodarczego.

Kluczowe etapy przygotowania strategii realizowane były od grudnia 2013 r. do maja 2014 r. i obejmowały:

- ⤴ Rozpoczęcie procesu opracowania strategii,
- ⤴ Przygotowanie „Raportu o stanie Wałbrzycha”,
- ⤴ I Forum Zrównoważonego Rozwoju Wałbrzycha z udziałem lokalnych liderów (tj. reprezentantów władz samorządowych, biznesu, organizacji pozarządowych, instytucji kultury, edukacji, itd.), którzy zidentyfikowali kluczowe problemy Wałbrzycha. Ponadto sformułowana została wizja oraz cele strategiczne rozwoju miasta,
- ⤴ Warsztaty robocze z udziałem pracowników Urzędu Miejskiego, w ramach których sformułowane zostały propozycje zadań strategicznych,
- ⤴ II Forum Zrównoważonego Rozwoju Wałbrzycha – lokalni liderzy zweryfikowali oraz poszerzyli listę zadań strategicznych,
- ⤴ Warsztaty robocze z udziałem pracowników Urzędu Miejskiego – określone zostały ramy czasowe oraz koordynatorzy zadań strategicznych,
- ⤴ Konsultacje społeczne – zebrano i uwzględniono opinie mieszkańców Wałbrzycha dotyczące wizji rozwoju, celów oraz zadań strategicznych,
- ⤴ Sformułowanie ostatecznej wersji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wałbrzycha do 2020 roku”.

Niniejszy raport stanowi podsumowanie badania poziomu realizacji w 2017 r. celów i zadań strategicznych określonych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wałbrzycha do 2020 roku.

STRATEGIE I PROGRAMY DŁUGOOKRESOWE

STRATEGIA ROZWOJU AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ

STRATEGIA ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI WAŁBRZYCHA NA LATA 2016 - 2025

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ NA LATA 2014-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R. DLA 15 GMIN AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ

PROGRAM OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI DLA MIASTA WAŁBRZYCHA

PROGRAM „ZIELONY WAŁBRZYCH 2020”

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA WAŁBRZYCHA – MIASTA NA PRAWACH POWIATU NA LATA 2016-2019 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2023

WIELOLETNI PROGRAM GOSPODAROWANIA ZASOBEM MIESZKANIOWYM GMINY WAŁBRZYCH NA LATA 2014 – 2018

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2010-2012 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO 2032 R.

WAŁBRZYSKI PROGRAM PROFILAKTYCZNEJ OPIEKI STOMATOLOGICZNEJ ZAPOBIEGAJĄCY ROZWOJOWI PRÓCHNICY ZĘBÓW I CHOROBY PRZYŻĘBIA U DZIECI I MŁODZIEŻY Z WAŁBRZYSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I GIMNAZJALNYCH NA LATA 2018 – 2022

POLITYKA SENIORALNA MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016-2020

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016 – 2020

PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016- 2018

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I LOKALNYM NA TERENIE MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016-2019

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016-2018

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016-2020

PROGRAM PROFILAKTYCZNY W SPRAWIE SPECJALISTYCZNEJ POMOCY DZIECIOM W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ DLA MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016 -2020

PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO –EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA LATA 2016 – 2020

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016 - 2020

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ MIASTA WAŁBRZYCHA NA LATA 2016-2018

PROGRAMY ROCZNE

BUDŻET MIASTA WAŁBRZYCHA

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA MIASTA WAŁBRZYCHA

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA WAŁBRZYCHA

PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA WAŁBRZYCHA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE

II. RAPORT Z REALIZACJI ZADAŃ STRATEGICZNYCH

CEL 1. ROZWINIĘTY, KONKURENCYJNY I INNOWACYJNY PRZEMYSŁ

1.1 POSZUKIWANIE INWESTORÓW

Zadanie realizowane jest w ścisłej współpracy ze spółką Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „Invest-Park”. Urząd Miejski w Wałbrzychu prowadzi stronę dedykowaną przedsiębiorcom i potencjalnym inwestorom: www.um.walbrzych.pl/gospodarka, na której zamieszczane i aktualizowane są informacje dla firm, w tym oferty inwestycyjne z terenu Gminy Wałbrzych i WSSE „Invest-Park”. Na zasadzie wzajemności na stronie WSSE „Invest-Park”: www.invest-park.com.pl zamieszczona jest oferta inwestycyjna Wałbrzycha w zakresie działek inwestycyjnych znajdujących się na terenie podstrefy wałbrzyskiej. Jednocześnie oferty przekazywane są do Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. w Warszawie, która udostępnia je w ogólnopolskiej internetowej bazie terenów inwestycyjnych: www3.paiz.gov.pl/invest_sites/. Na bieżąco odbywa się korespondencja oraz rozmowy z potencjalnymi inwestorami.

Gmina Wałbrzych jako samorząd terytorialny odgrywa coraz większą rolę w procesie obsługi inwestora na skutek zmieniającego się profilu bezpośrednich inwestycji zagranicznych, jak również wzrostu reinwestycji lokalnych. Realizując aktywną politykę w obszarze przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego, Gmina Wałbrzych w listopadzie 2017 r. przystąpiła do projektu z Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. we Wrocławiu (DAWG), którego celem jest utworzenie Gminnego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera (GCOIE) w Wałbrzychu.

Udział Gminy Wałbrzych w projekcie Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. we Wrocławiu przyniesie gminie wiele korzyści takich jak:

- zrewidowanie oferty inwestycyjnej,
- wprowadzenie standardów obsługi inwestora stosowanej przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. w Warszawie,
- wskazanie przewag inwestycyjnych gminy,
- promocja na arenie krajowej i światowej,
- wsparcie ekspertów Dolnośląskiego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera w kontaktach z inwestorami,
- wzrost konkurencyjności i innowacyjności gminy,
- walka z bezrobociem.

Centrum będzie miejscem pierwszego kontaktu dla przedsiębiorców zainteresowanych inwestowaniem w Wałbrzychu oraz dla przedsiębiorców podejmujących i prowadzących działalność eksportową. Gmina wdroży standardy obsługi inwestora i eksportera, w tym efektywne sposoby prezentacji posiadanych możliwości inwestycyjnych i eksportowych uwzględniających wymagania inwestora oraz sposoby skutecznej promocji potencjału inwestycyjnego i eksportowego Gminy i jej lokalnych przedsiębiorców. Pracownicy Centrum będą z jednej strony pomagać miejscowym przedsiębiorcom w podboju rynków zagranicznych i inwestowaniu „tam”. Z drugiej zadaniem Centrum będzie zachęcanie inwestorów do ulokowania swoich działalności „u nas”.

Zgłaszając się do Centrum przedsiębiorca – inwestor/ eksporter (lokalny przedsiębiorca) m.in. uzyska:

- ofertę terenów inwestycyjnych oraz zachęt inwestycyjnych w Gminie Wałbrzych,
- wsparcie przy wejściu na polski rynek, np. organizacja wizyt inwestora, informację nt wskaźników ekonomicznych w regionie dolnośląskim (np. informacje dot. instytucji okołobiznesowych, wskaźnika PKB).
- dostęp do podstrony internetowej Gminy W-ch zawierającej warunki inwestowania w Gminie Wałbrzych,
- wsparcie przy prowadzeniu biznesu, np. poprzez organizowanie i/lub informowanie o wydarzeniach (targi, misje, spotkania informacyjne, konferencje i inne) oraz informowanie możliwości złożenia oferty w odpowiedzi na zapytanie zagranicznego importera,

Miernik realizacji zadania: Liczba nowych i/lub utrzymanych miejsc pracy w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK” (narastająco od początku istnienia podstrefy)				
	2014	2015	2016	2017
Deklarowane Nowe Miejsca Pracy	3.161	3.181	3.238	3.243
Rzeczywiste Nowe Miejsca Pracy	7.068	7.233	7.422	6.954
Rzeczywiste zatrudnienie	7.083	7.246	7.437	6.969
Miernik realizacji zadania: Liczba nowych zezwoleń w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”				
	2014	2015	2016	2017
Nowe zezwolenia	3	1	2	1
Miernik realizacji zadania: Wartość nakładów inwestycyjnych w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK” (narastająco od początku istnienia podstrefy)				
	2014	2015	2016	2017
Deklarowane nakłady	1.583.269.422	1.590.641.422	1.885.281.423	1.898.281.423
Poniesione nakłady	4.705.968.599	4.944.192.268	5.209.327.212	5.630.809.838

1.2 OPRACOWANIE KONCEPCJI INTELIGENTNEJ SPECJALIZACJI MIASTA

W 2017 r. nie rozpoczęto realizacji ww. zadania.

1.3 AKTYWNY UDZIAŁ W WYMIANIE KNOW-HOW (WZAJEMNE UCZENIE SIĘ, PRZEKAZYWANIE DOŚWIADCZEŃ I DOBRZYCH PRAKTYK PODCZAS KONFERENCJI, KONGRESÓW, DEBAT I INNYCH SPOTKAŃ)

Miernik realizacji zadania: Liczba zorganizowanych i/lub odbytych konferencji, kongresów, debat i innych spotkań w ramach wymiany know-how				
	2014	2015	2016	2017
Liczba konferencji, kongresów, debat i innych spotkań	14	11	17	20

W roku 2017 roku odbyło się 20 konferencji, kongresów, debat i innych spotkań w ramach wymiany know-how z udziałem przedstawicieli UM Wałbrzych. Na uwagę zasługują:

- ⤴ Konferencja naukowa pn. "Wpływ wielowiekowej eksploatacji węgla kamiennego na środowisko w rejonie Wałbrzycha", zorganizowanej przy współudziale Politechniki Wrocławskiej. Konferencja odbyła się w Starej Kopalni. Ponad 150 przybyłych z całej Polski gości mogło wysłuchać referatów dotyczących zmian w strukturze geologicznej Wałbrzycha i okolic uwarunkowanych eksploatacją węgla kamiennego,
- ⤴ Konferencja "Od kultury nauczania do kultury uczenia się" w Zespole Szkół Fundacji „Szkoła Gminna Menadźersko-Księgowa”,
- ⤴ Konferencja organizowana przez Ministerstwo Rozwoju „Realizacja usług publicznych w jednostkach samorządu terytorialnego - ograniczenia, możliwości, rekomendacje”,
- ⤴ Konferencja samorządowa "Miasta w obliczu zmian ustrojowych w Polsce" na zaproszenie Instytutu Obywatelskiego,
- ⤴ Konferencja pt. "Kwalifikacje zawodowe dla rynku pracy – wyzwania i źródła finansowania" zorganizowana przez firmę PETRA Consulting,
- ⤴ Międzynarodowej Konferencji naukowej "Muzea geologiczne. Kolekcje, ekspozycje, popularyzacja - w 100 rocznicę urodzin Eufrozyna Sagana „ w Starej Kopalni,
- ⤴ Konferencja Ministerstwa Rozwoju „Pakiet działań dla średnich miast” w Przemyśle,
- ⤴ wstępne konsultacje samorządowe organizowane przez Dolnośląski Urząd Marszałkowski w sprawie Uchwały Antyśmogowej,
- ⤴ Konferencja poświęcona zapotrzebowaniu i kształceniu personelu medycznego. Konferencja zorganizowana przez Zarząd Dolnośląskich Pracodawców, Prorektora ds. dydaktycznych i studenckich PWSZ AS oraz Urząd Miejski w Wałbrzychu,
- ⤴ XXVII Forum Ekonomicznego w Krynicy Zdroju w którym uczestniczyło blisko 4 000 gości. Podczas wydarzenia odbyło się kilka paneli dyskusyjnych np. Polskie miasta przyszłości - jak finansować inwestycje w samorządach oraz panel pod patronatem WSSE Invest-Park poświęcony atrakcyjności regionów,
- ⤴ III edycja „Invest-Park Business Mixer” zorganizowana przez WSSE Invest-Park. W spotkaniu B2B opartym na idei szybkich prezentacji biznesowych wzięło udział 250 przedsiębiorców reprezentujących 20 sektorów przemysłu i handlu,
- ⤴ Promocja szkolnictwa zawodowego przez WSSE Invest-Park m.in.: konferencję z udziałem spółek zarządzających strefami ekonomicznymi „SSE dla szkolnictwa branżowego”, spotkania Klastra

Edukacyjnego „INVEST in EDU” oraz konferencję pn. "Inwestycje, Edukacja, Innowacje" z udziałem samorządowców,

- ▲ Konferencja „Nowe źródła finansowania projektów mieszkaniowych i infrastrukturalnych” zorganizowana we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, BGK Nieruchomości oraz Polskim Funduszem Rozwoju,
- ▲ Debata zorganizowana przez dziennik „Rzeczpospolita” zatytułowanej „Jak upowszechnić w Polsce mieszkania na wynajem- program rozwoju budownictwa czynszowego”,
- ▲ Nawiązanie współpracy pomiędzy samorządami południowej i zachodniej części Województwa Dolnośląskiego i podpisanie „Deklaracji Sudeckiej”. Dokument jest wyrazem woli podjęcia przez samorzady Subregionów Wałbrzyskiego i Jeleniogórskiego wspólnych działań dla poprawy warunków życia mieszkańców i szybszego rozwoju gospodarczego tej części Dolnego Śląska,
- ▲ prace Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030,
- ▲ prace Komitetu Sterującego Aglomeracji Wałbrzyskiej,
- ▲ Konferencja zorganizowana przez Ministerstwo Energii ws. klastrów energii,
- ▲ I Kongres Polityki Miejskiej w ramach XV Kongresu Miast Polskich,
- ▲ Udział w pracach Zespołu ds. zmian ustrojowych i Zespołu ds. Funkcjonowania obszarów metropolitalne funkcjonujące przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

1.4 PRZYGOTOWANIE I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI STANOWIĄCYCH WŁASNOŚĆ GMINY WAŁBRZYCH, OBJĘTYCH WAŁBRZYSKĄ SPECJALNĄ STREFĄ EKONOMICZNĄ „INVEST-PARK” Z PRZEZNACZENIEM POD ZABUDOWĘ PRODUKCYJNO-USŁUGOWĄ

Miernik realizacji zadania: Wartość sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Wałbrzych, objętych WSSE „INVEST-PARK” z przeznaczeniem pod zabudowę produkcyjno-usługową				
	2014	2015	2016	2017
Wartość sprzedaży	116.604,00 zł	0	0	0

W 2017 r. nie została sprzedana żadna nieruchomość Gminy Wałbrzych objęta Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną.

1.5 REALIZACJA PROGRAMU ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH (ZIT) AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ

W 2017 roku Wałbrzych uzyskał dofinansowanie w łącznej wysokości 1 214 363,93 zł na projekt złożony w ramach Programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej:

- **Zagospodarowanie Parku w dzielnicy Rusinowa w Wałbrzychu na cele turystyczne w celu zmniejszenia oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo.** Projekt przewiduje przeprowadzenie prac na terenie cennego przyrodniczo Parku Miejskiego im. I. Krasickiego, w dzielnicy Rusinowa w Wałbrzychu. Prace obejmować będą uporządkowanie obszaru, zagospodarowanie i pielęgnację drzewostanu, budowę

i modernizację ciągów pieszych, wprowadzenie elementów małej architektury, budowę oświetlenia parkowego oraz zagospodarowanie terenów zielonych.

Ponadto w 2017 roku przygotowano i złożono 2 projekty, które oczekują na ocenę:

- **Przebudowa dróg wojewódzkich nr 367 i 381 na obszarze gmin Boguszów-Gorce i Wałbrzych wraz z budową obwodnicy Boguszowa-Gorc i dzielnicy Sobięcin w Wałbrzychu („Droga Sudecka”).** Celem projektu jest Wsparcie rozwoju gospodarczego i społecznego obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez przebudowę dróg wojewódzkich nr 367 i 381, w tym budowę obwodnicy Boguszowa-Gorc i dzielnicy Sobięcin w Wałbrzychu (Droga Sudecka) umożliwiających skomunikowanie miast i gmin tworzących AW
- **Dom Pomocy Społecznej – rozwój infrastruktury społecznej w Gminie Wałbrzych.** Projekt obejmuje przeprowadzenie kompleksowych prac budowlanych w celu adaptacji budynku po byłej Szkole Podstawowej na potrzeby utworzenia Domu Pomocy Społecznej, zlokalizowanego przy ul. Gen. Władysława Andersa 162a w Wałbrzychu. Projekt obejmuje także zagospodarowanie terenu wokół budynku oraz zakup wyposażenia.

Całkowita wartość projektów wynosi 66 525 938,95 zł, a wnioskowana kwota dofinansowania na ww. dwa projekty to: 60 151 784,12 zł.

– CEL 2. WYSOKI POZIOM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW MIASTA

2.1 WERYFIKACJA AKTUALNEGO SYSTEMU ZACHĘT I UŁATWIEŃ DLA PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I STWORZENIE PROGRAMU WSPARCIA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Miernik realizacji zadania: Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców				
	2014	2015	2016	2017
Liczba podmiotów	1.207	1.212	1.212	bd

Rozwój przedsiębiorczości w Wałbrzychu w zakresie stosowania systemu zachęt i ułatwień dla podejmowania działalności gospodarczej wspierany jest głównie poprzez stosowanie Zarządzenia nr 1057/2014 z dnia 21.11.2014 r. Prezydenta Miasta Wałbrzycha. Zarządzenie ustala tryb postępowania oraz wysokość zwolnień w stawkach czynszu w najmie lokali użytkowych znajdujących się w zasobie Gminy Wałbrzych, przeznaczonych na aktywizację małych i średnich przedsiębiorstw.

W 2015 roku zostały podjęte 2 uchwały w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości dla małych i średnich przedsiębiorstw:

- Uchwała Nr IX/126/2015 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wałbrzycha w obrębie Nr 0008 Poniatów. Niniejsza uchwała w oparciu o przepisy

ww. rozporządzenia wprowadza regionalną pomoc publiczną polegającą na zwolnieniu przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje z podatku od nieruchomości. Zwolnienie z podatku od nieruchomości nie dotyczy: gruntów, budynków, budowli i ich części przeznaczonych na prowadzenie działalności handlowej, stacji paliw, działalności usługowej w zakresie wynajmu powierzchni na cele handlowe i mieszkaniowe, działalności związanej ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów oraz działalności związanej z odzyskiem surowców i rekultywacją. Pomocy udziela się przedsiębiorcom, jeżeli zostanie złożony przez nich wniosek o udzielenie pomocy oraz spełnione zostaną warunki określone w niniejszej uchwale. Obszar objęty zwolnieniem to tereny inwestycyjne leżące w obrębie Poniatowa. Są to działki, które częściowo zostały przygotowane pod inwestycje przez spółkę gminną Park Przemysłowy w Wałbrzychu sp. z o.o., której gmina Wałbrzych była udziałowcem (zlikwidowana w 2013 roku). Wspominany obszar inwestycyjny będący częścią Strefy Aktywizacji Gospodarczej Obszaru Poniatowa stanowi dobre warunki dla potencjalnych inwestorów. Część działek objętych zwolnieniem, wymaga sporych nakładów inwestycyjnych na tzw. makroniwelacje terenu, w związku z czym, zwolnienie z podatku od nieruchomości może stanowić dodatkowy impuls dla potencjalnych inwestorów.

- Uchwała nr XVI/229/2015 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis dla mikro i małych przedsiębiorców. Zwolnieniem objęci są mikro i mali przedsiębiorcy, którzy mają siedzibę na terenie miasta Wałbrzych oraz którzy dokonali na jego terenie nowej inwestycji, której efektem jest powstanie lub rozszerzenie ich dotychczasowej działalności gospodarczej. Przedmiotem zwolnienia z podatku od nieruchomości są budynki i budowle powstałe w wyniku nowej inwestycji na prowadzenie każdej działalności za wyjątkiem nieruchomości zajętych na prowadzenie: stacji paliw, instytucji finansowych, działalności związanej z wielkopowierzchniowymi obiektami handlowymi, działalności usługowej w zakresie najmu. Celem wprowadzenie przedmiotowego zwolnienia z podatku od nieruchomości jest wsparcie drobnych lokalnych przedsiębiorców, którzy inwestują swój kapitał w rozbudowę lub budowę nowych przedsiębiorstw na terenie gminy Wałbrzych w postaci nowych inwestycji, a poprzez swoje działania przyczyniają się do rozwoju miasta.

W 2017 roku żaden przedsiębiorca nie skorzystał ze zwolnień wynikających z ww. uchwał.

2.2 UDOSTĘPNIANIE NA PREFERENCYJNYCH WARUNKACH LOKALI UŻYTKOWYCH Z PRZEZNACZENIEM DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Miernik realizacji zadania: Liczba lokali użytkowych z przeznaczeniem do prowadzenia działalności gospodarczej udostępnionych na preferencyjnych warunkach.				
	2014	2015	2016	2017
Liczba lokali użytkowych	6	27	7	5

Zgodnie z Uchwałą nr IX/85/2007 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 6 czerwca 2007 roku w sprawie ogólnych zasad gospodarowania lokalami użytkowymi i garażami oraz ustalania stawek czynszu za lokale użytkowe znajdujące się w zasobie Gminy Wałbrzych (z późniejszych zmianami) dopuszcza się możliwość udzielenia

zwolnienia w stawce czynszu za najem lokali użytkowych wchodzących w skład zasobu Gminy Wałbrzych na aktywizację małych i średnich przedsiębiorstw. Prezydent Miasta Wałbrzycha raz na kwartał ustala wykaz komunalnych lokali użytkowych, które mogą podlegać zwolnieniom w stawce czynszu. W 2017 roku na wykazach znajdowało się średnio około 100 lokali użytkowych.

2.3 PROMOWANIE I ROZWÓJ SIECI WSPÓŁPRACY PRZEDSIĘBIORSTW Z INSTYTUCJAMI OTOCZENIA BIZNESU (IOB)

W 2017 r. odbywała się bieżąca współpraca Gminy Wałbrzych z IOB na rzecz rozwoju sieci współpracy przedsiębiorstw z IOB. Główne podmioty, z którymi współdziała Gmina Wałbrzych: Dolnośląscy Pracodawcy (dawniej: Sudecki Związek Pracodawców), Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego, Dolnośląski Park Technologiczny „T-Park”, Fundusz Regionu Wałbrzyskiego, Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A. w Nowej Rudzie, Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „Invest Park”, Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. w Warszawie, Krajowa Izba Gospodarcza, Dolnośląska Fundacja Rozwoju Regionalnego. Kontynuowana była działalność Rady Gospodarczej Aglomeracji Wałbrzyskiej.

– CEL 3. ATRAKCYJNA OFERTA TURYSTYCZNA MIASTA

3.1 UDOSTĘPNIENIE TURYSTYCZNE ORAZ ROZWIJANIE OFERTY TURYSTYCZNEJ OBIEKTU „STARA KOPALNIA”

Miernik realizacji zadania: Liczba osób odwiedzających Starą Kopalnię			
	2015	2016	2017
Liczba osób	70.000	91.333	107.000

Stara Kopalnia - kompleks, który powstał na terenie zamkniętej w 1996 r. Kopalni Węgla Kamiennego Julia w Wałbrzychu, stanowi nowoczesne centrum nauki i sztuki, tworząc atrakcyjną przestrzeń dla turystyki, aktywnych działań na polu kultury i edukacji. Niepowtarzalność charakteru Starej Kopalni, gdzie zabytkowe obiekty architektury wraz z autentycznym wyposażeniem ujęte zostały w nowoczesny, kreatywny sposób, czyni z niej bezprecedensową atrakcję miasta i regionu.

Rozmach, wielość funkcji sprawia, że Stara Kopalnia jest największym tego typu kompleksem na świecie. Obiekt o niebagatelnym znaczeniu dla całego regionu jest w dalszym ciągu rewitalizowany i powstają nowe funkcje usługowe. Instytucja swoją ofertę turystyczną wzbogaca podejmując nowe działania artystyczno-kulturalne. W 2017 roku na terenie Starej Kopalni zrealizowano 190 różnorodnych wydarzeń. W 2017 roku Starą Kopalnię odwiedziło 107 000 osób.

Poniżej przykłady wydarzeń z różnych obszarów działania Starej Kopalni:

1. Muzeum Przemysłu i Techniki w Wałbrzychu

- przeprowadzenie międzynarodowej geologicznej konferencji naukowej Muzea geologiczne. Kolekcje, ekspozycje, popularyzacja – w 100 rocznicę urodzin Eufrozyna Sagana w dniach 30-31 marca 2017 r.,

- przygotowanie oraz opracowanie merytoryczne wniosku o uznanie kopalni Julia wraz z zakładem przeróbki mechanicznej i Lisią Sztolnią za pomnik historii,
- przygotowanie seminariów, oferty edukacyjnej i warsztatowej z okazji Ferii Zimowych, a także w trakcie semestru letniego dla szkół regionu oraz ich przeprowadzenie i koordynacja. Łącznie przeprowadzono 108 paneli zajęć i warsztatów dla 2481 uczniów,
- udział w Europejskich Dniach Dziedzictwa 2017 (dwa spacery historyczne śladami krajobrazu przemysłowego Wałbrzycha; warsztaty dla dzieci i młodzieży),
- przeprowadzenie zajęć terenowe i warsztaty na hałdzie z dziećmi i młodzieżą w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki,
- stworzenie koncepcji nocnego zwiedzania z pracami górniczymi, wraz z kosztorysem i scenariuszem. Od czerwca 2017 projekt przyjęto do realizacji pod nazwą „Lato dla odważnych”, a następnie „Nocne zwiedzanie – górnicze prace”,
- realizacja oraz współpraca przy realizacji projektów dotowanych przez Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: **Solidarni** – nagrano 17 relacji świadków historii - uczestników i świadków strajku roku 1980 na kopalni Thorez oraz pacyfikacji z okresu stanu wojennego oraz powstał film „Solidarni z Wałbrzycha”. **W górniczym labiryncie** – przeprowadzono konkurs „Górnicze opowieści”, który zaowocował powstaniem 33 wywiadów i opowiadań o bohaterach – członkach rodziny: dawnych górnikach i pracownikach kopalni stworzono publikację oraz powstała instalacji artystycznej „Górniczy labirynt” z pracami plastycznymi dzieci i młodzieży.

2. Dział Centrum Ceramiki Unikatowej

- warsztaty ceramiczne – 2173 uczestników - prowadzone zarówno dla grup zorganizowanych (szkół, świetlic środowiskowych itp.) jak i osób indywidualnych,
- organizacja urodzin w CCU - ilość przeprowadzonych 16,
- warsztaty z projektowania i wykonywania ceramiki unikatowej – zajęcia przeprowadzone w ramach współpracy z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową, kierunek Architektura Wnętrz – 5 spotkań po 2 godz. dla 33 studentów,
- warsztaty z okazji Dnia Dziecka, warsztaty Młody Mistrz Ceramiki – podczas ferii zimowych oraz warsztaty podczas wakacji,
- wystawy np. Triennale Sztuki Wałbrzyskiej, Wałbrzych Barwy i struktury, LAB ORO, Porcja Sztuki, Kolekcjonerzy Przeszłości,
- plenery ceramiczne i ceramiczno-malarskie.

3. Dział Marketingu i Promocji

- konferencje: „Wpływ wielowiekowej eksploatacji węgla kamiennego na środowisko w rejonie Wałbrzycha”, „Czas na kobiety”, „Edukacja, Praca, Rozwój”, „Dni Bezpiecznego Internetu”,
- wydarzenia muzyczne: Koncert w ramach 25. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Koncert zespołu Riverside, „Julia Sawicka Project Symfonicznie”, „Spotkania z muzyką cerkiewną”, Hip-Hop Party, Koncert z okazji 10-lecia zespołu Aperto, „Twórczy Nie-zależni”, Metal Mine Festival II edycja, We will rock you – koncert II LO w Wałbrzychu, Bądź dla siebie najważniejsza – koncert Ł. Zagrobelnego z okazji wydarzenia nt. profilaktyki raka piersi ze stowarzyszeniem Zdrowa Od-Nowa, Koncert wiedeński,
- wydarzenia zrealizowane we współpracy z podmiotami NGO: spotkania z przedstawicielami stowarzyszeń górniczych, Promocja IV Tomu Nowej Kroniki Wałbrzyskiej (we współpracy z Fundacją Museion), Rajd rodzinny (we współpracy ze Stowarzyszeniem Motoweteran, „W krainie węglowych baśni” – Dzień Dziecka w Starej Kopalni (we współpracy ze Stowarzyszeniem Gwarków KWK Victoria

- i Kopalń Wałbrzyskich”), Dzień Kultury Żydowskiej Rosh-ha-shana – we współpracy ze stowarzyszeniem Zukunft, Dzień polsko-niemiecki w ramach Festiwalu Tradycji Górniczych Barbórka,
- gale, wydarzenia filmowe lub teatralne, m.in.: prezentacja spektaklu „Raj.Tutorial” oraz inicjatywy „Poruszyście” zrealizowanych we współpracy z Teatrem Dramatycznym w Wałbrzychu, Prezentacja instalacji „Labirynt”, spektakl „Polska 120” (we współpracy z Teatrem Lalki i Aktora w Wałbrzychu), Gala „Gwiazdy Biznesu”, Teatr William Es – spektakle dla dzieci, Rodzina Addamsów – spektakl Teatru Żarówka,
 - spotkania edukacyjne, autorskie, szkolenia i warsztaty, m.in.: Żółte żonkile. Uroczystości obchodów 74. Rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim, Spotkanie autorskie z Józefem Wiłkomirskim, Spotkanie wałbrzyszan - Jubileusz Niemieckiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego, Cykl spotkań w kawiarni Sztymarówka pn. Górniczy Uniwersytet Otwarty, Cykl spotkań podróżniczych w kawiarni pn. „Poza horyzont”, Warsztaty ze stowarzyszeniem „Radość Życia”, Spotkanie z Grzegorzem Miecugowem i Markiem Przybylikiem,
 - Moc Maszyn - 3-dniowa impreza plenerowa, która zgromadziła kilkanaście tysięcy uczestników. Sukces frekwencyjny oraz organizacyjny przedsięwzięcia, które istotnie wzbogaciło miejską ofertę na długi, majowy weekend skierowaną do mieszkańców Aglomeracji Wałbrzyskiej stanowi podstawę do realizacji MOCY MASZYN w kolejnych latach, jako cyklicznego wydarzenia,
 - #gWArki – promocja górnictwa w Wałbrzychu poprzez umiejscowienie w miejscach historycznie związanych z górnictwem figur gwarków wykonanych z porcelany przez artystów z Centrum Ceramiki Unikatowej Starej Kopalni,
 - Senioralia – wydarzenia dla seniorów,
 - Duchy w Kopalni – zabawy dla dzieci i warsztaty ceramiczne,
 - Górniczy Uniwersytet Otwarty – edycja barbórkowa spotkań dla młodzieży w ramach FTG Barbórka 2017,
 - Festiwal Tradycji Górniczych Barbórka – cztery dni festiwalu, obchody miejskie, wydarzenia tematyczne, zabawy i animacje dla dzieci, pakiet wydarzeń sportowych. W roku 2017 po raz trzeci odbył się Festiwal Tradycji Górniczych Barbórka Festiwal był poprzedzony specjalną, barbórkową edycją Górniczego Uniwersytetu Otwartego.

4. Dział organizacji wystaw i obsługi ekspozycji:

- Wystawy: „Szary Paryż w Wałbrzychu” Bogdan Konopka, „Ludzie duchy” Marek Arcimowicz, „Ślady... Eufrozyn Sagan i życie zapisane w kamieniu”, „Komiks ponad granicami” – wystawa polsko-czeska, „Karpigrafia – dolnośląskie impresje” Krzysztof Kułacz KARPIŃSKI, „Dywan Malarza” Marian Waldemar Kuczma, „Closer” Tomasz Gudzowaty, „Wszystkie kolory Kieślowskiego”, „Struktury osobiste” Witold Liszkowski, Wystawa „Depercepcje”, zbiorowa.

3.2 PROMOCJA I KREOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU MIASTA

Promocję i kreowanie pozytywnego wizerunku miasta zrealizowano poprzez wszechstronne działania dotyczące promocji zewnętrznej i wewnętrznej Wałbrzycha:

- promocję i współorganizację imprez promocyjnych: Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Marsz Trzech Króli, Spotkanie Noworoczne z Przedsiębiorcami, Miejski Polonez Maturzystów, Koncert Jan Trebunie Tudka z orkiestrą, organizacja Wałbrzych Rock Fest, inauguracja linii autobusowej "Autobusem do Czech", Msza Papieska, Otwarcie Sezonu Turystycznego, Piknik Europejski, Bicie Rekordu Polski w śpiewaniu Hymnu, cykl imprez Górale na Start, Wałbrzyskie spotkania z muzyką cerkiewną, Gwiazdy Biznesu 2017, Spotkania z Honorowymi i Zasłużonymi Mieszkańcami Wałbrzycha, Juwenalia 2017, Brave Kids w Wałbrzychu, Mecz Minersów, cykl imprez plenerowych: Majówka,

Czerwcówka, Lipcówka, Sierpniówka, III Ekologiczny Piknik Rodzinny, 5. Wałbrzyski Międzynarodowy Rajd Pojazdów Zabytkowych, Festiwal Metal Mine, Trening z Baranowskim, Ogólnopolski Turniej Tenisa na Wózkach, Święto Rosz ha-Szana, Rajd o Kropelce, Dolnośląskie Forum Gospodarcze, Święto Ulicy Słowackiego, Mistrzostwa i Puchar Polski w Enduro, Festiwal Tajemnic, Mistrzostwa w warcabach, Bike Maraton, 40-lecie Aikido w Wałbrzychu, Senioralia, Letnie Studio Radia Wrocław w Wałbrzychu, I. Wałbrzyski Software Hackathon, Barbórka, Lampiony Pamięci, Giełda Kabaretowa Kopalniak, Święto Niepodległości, Zabawa Mikołajkowa, Jarmark Świąteczny, Sylwester Miejski,

- druk i zamieszczanie aktualnych wydarzeń na nośnikach reklamy zewnętrznej tj: billboardy 22 szt, citylighty 198 szt, gabloty informacyjne 21 szt, słupy ogłoszeniowe 10 szt,
- promocję na serwisach internetowych i portalach społecznościowych: www.um.walbrzych.pl, www.foto-walbrzych.pl, twitter i facebook: Wałbrzych moje miasto,
- kampanie społeczne i wizerunkowe: Upiększamy Wałbrzych, Czysty i Zielony Wałbrzych, Abolicja, Mieszkanie Plus, Biegaj z Jedyneką, Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny,
- promocja w mediach m.in.: w Region Fakty, na portalu "DB 2010" oraz w Muzycznym Radiu Agencji TOP i radiu Wrocław; promocję Gminy Wałbrzych w Gazecie Wyborczej oraz w "Słowie Sportowym" 2017, program promocyjny „Onet Rano z Jarosławem Kuźniarem”, Gazeta Wyborcza: „Przyszłość budownictwa mieszkaniowego w Polsce” oraz „500 lat wydobywania węgla”; „Dolny Śląsk dwóch prędkości” – promocja Wałbrzycha w miesięczniku Kapitał Dolnego Śląska.

3.3 ZDEFINIOWANIE, ROZWÓJ ORAZ PROMOWANIE PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH MIASTA (WIODĄCEGO ORAZ TOWARZYSZĄCYCH)

Wiodący produkt turystyczny opiera się na trzech głównych filarach rozwoju turystyki w Wałbrzychu: Zamek Książ, Stara Kopalnia i Muzeum Porcelany. Atrakcje te oddziałują na teren Aglomeracji Wałbrzyskiej, Województwa Dolnośląskiego i Kraju, stanowiąc o potencjale turystycznym Wałbrzycha o zasięgu ogólnopolskim. Są to atrakcje antropogeniczne tworzące produkt stricte weekendowy i biznesowy wzbogacony o produkt turystyki kulturowej. Towarzystające produkty turystyczne związane są z kulturą (Teatr Dramatyczny, Filharmonia Sudecka, Teatr Lalki i Aktora) i rekreacją (Stado Ogierów Książ, Aqua Zdrój, trasy piesze i rowerowe).

Atrakcje turystyczne miasta promowane są na m.in. poprzez:

- współpracę miasta Wałbrzycha z wałbrzyskimi instytucjami oraz organizatorami imprez i wydarzeń, ze szczególnym uwzględnieniem promocji obiektów: Zamek Książ, Stara Kopalnia oraz Muzeum Porcelany,
- realizację i dystrybucję wydawnictw tj: kalendarze, Albumy "Wałbrzych na dawnych pocztówkach", mapki "Explore Wałbrzych", Przewodniki Rowerowe, wydawnictwa dla dzieci: "Moofie odkrywa Wałbrzych" i "Moofie Aktywny Sportowiec", Kolorowanki z Moofiem, ulotki i gadżety okolicznościowe,
- promocję Wałbrzycha na targach turystycznych oraz wydarzeniach o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym tj.: Targi Turystyczne we Wrocławiu, ITB w Berlinie, "Dolnośląski Festiwal Rowerowy" we Wrocławiu, Salon Maturzystów Perspektywy – wystawa we Wrocławiu i Łodzi.

3.4 ROZWÓJ OFERTY TURYSTYKI AKTYWNEJ, KULTUROWEJ, BIZNESOWEJ I POSTINDUSTRIALNEJ

Celem rozwoju turystyki pieszej Gmina Wałbrzych zawarła porozumienie z Gminą Jedlina – Zdrój, Starostwem Powiatowym w Wałbrzychu oraz Nadleśnictwem Wałbrzych w celu realizacji koncepcji zagospodarowania turystycznego terenów leśnych w obszarze Natura 2000, z uwzględnieniem szlaków turystycznych Jedlina – Zdroju i Wałbrzycha. W ramach prac wykonanych w 2017 roku przeprowadzono kolejny etap polegający na montażu małej architektury turystycznej i 10 lokalizacji miejsc obsługi turysty wraz z miejscami odpoczynku, które również mogą stanowić miejsce przesiadkowe rower-pieszy, w miejscu gdzie trasy stanowią dużą trudność lub ich przejezdność dla rowerów jest ograniczona. Miejsca te wyposażone są bardzo zróżnicowanie od tablic informacyjnych z drogowskazami po ławki ze stołem, stojaki na rowery, wiaty czy platformy widokowe. Do tych miejsc należą: Zamkowa Góra, Kamieniołom pod Czarnym Lasem, Rozdroże między Podgórzem i Kamieńskim, przełęcz Szybka, Przełęcz Kozia, Przełęcz Borowa, Borowa, Pod Borową, Rozdroże pomiędzy Glinicą a Kamionką, Góra Jałowiec, Przełęcz pod Wawrzyniakiem. Ponadto kolejnym etapem prac, które zostały wykonane w ramach zadania było wykonanie platform widokowych i 3 tablic informacyjnych, które pozwolą zagospodarować Zamkową Górę, Kamieniołom nad Czarnym Lasem i Górę Jałowiec. Efektem finalnym była budowa wieży widokowej wraz z zapleczem turystycznym tj. wiata, stoły z ławkami oraz miejscem na ognisko na Górze Borowa.

W celu rozwoju turystyki kulturowej i postindustrialnej cała działalność Centrum Nauki i Sztuki „Stara Kopalnia” oraz Muzeum Porcelany skierowana jest w kierunku jego realizacji. Działalność obu tych instytucji oraz wszystkie imprezy realizowane przez te podmioty mają przede wszystkim charakter turystyki kulturowej.

W celu realizacji turystyki aktywnej Wałbrzyskie Centrum Sportowo – Rekreacyjne „Aqua Zdrój” oraz podmioty kultury fizycznej przy wsparciu finansowym Gminy Wałbrzych organizują różnego rodzaju imprezy, wydarzenia sportowe czy rajdy, a do najważniejszych można zaliczyć: MTB Cross Country „Górale na start”, Bike Maraton, Otwarcie Sezonu Turystycznego, Baranowski Tour – trening z Dariuszem Baranowskim, Toyota Półmaraton Wałbrzych, Bieg na Chełmiec, XIV Biegowy Turniej Rycerski "Szlakiem Zamków Piastowskich", XXI Polsko-Czeskie Mistrzostwa w Cross Duathlonie.

Różnorodną ofertę proponuje również Zamek Książ w Wałbrzychu.

Dużym zainteresowaniem cieszy się produkt pod nazwą „Nocnego Zwiedzania Zamku Książ... z duszą na ramieniu”. W 2017 roku zorganizowanych zostało łącznie aż 361, w zeszłym roku było ich 288 edycji (to wzrost aż o 25%). W tym aż 276 (w zeszłym roku 186) edycji dla turystów indywidualnych i gości hotelowych. Nocne Zwiedzania w swojej specjalnej formie zostały wyprofilowane pod turystów indywidualnych, wychodząc naprzeciw ich potrzebom np. Walentynki – Miłość, Prima Aprillis – Janek nie-na-żarty, Wielkanoc – Z duchem wielkiej nocy, Długa Noc, Halloween edycja dla rodzin z dziećmi i tylko dla osób dorosłych, Świąteczna edycja Nocnego Zwiedzania.

W Zamku Książ w 2017 roku zorganizowano różnorodne wystawy: np. Triennale Fotografii Wałbrzyskiej, Fotografii Louisa Hardouina, Fotografii „Dolina Pałaców i Ogrodów”, „Pejzaże Chabrowskiego”, „Zamki i pałace z cukru”, „Żołnierzy wyklętych”, „Gabinet Osobliwości”, Dworki i Pałace Aglomeracji Wałbrzyskiej – prace laureatów konkursu plastycznego, „Boże Narodzenie w Zamku Książ”.

Zamek Książ jest również miejscem imprez odbywających się cyklicznie:

- **Ambasador Wałbrzycha.** Ideą imprezy jest promocja Wałbrzycha poprzez prezentację osiągnięć wybitnych postaci związanych z tą miejscowością. W zamierzeniu organizatorów znajduje się stworzenie listy osób, którymi szczyścić się mogą mieszkańcy i które budują pozytywny wizerunek miasta na forum ogólnopolskim.
- **Festiwal Kwiatów i Sztuki.** W długi weekend majowy odbywa się prezentacja stoisk kwiatowych, gastronomicznych i innych na terenie komnat zamkowych i dziedzińca zamkowego, występy artystyczne. W 2017 roku odbyła się już XXIX edycja Festiwalu. Motywem festiwalu został „Tajemniczy ogród”. Na gości festiwalu czekały więc aranżacje inspirowane naturą, śmiałe koncepcje i zaskakujące rozwiązania, zaobserwowane w przyrodzie. Dominowały malownicze połączenia kolorystyczne, świeże pomysły, drewniane dekoracje oraz efekt eksponujący bogactwo roślinnego świata. W „Tajemniczym Ogrodzie” mieszkało mnóstwo leśnych stworzeń, które pojawiały się ku uciechu najmłodszych. Prawdziwym hitem festiwalu okazał się także element modowy – każdego dnia po terenie festiwalu przechadzały się wiosny w sukniach z żywych kwiatów. Dla zafascynowanych Dalekim Wschodem przygotowano podróż do Kraju Kwitnącej Wiśni. W Sali Balowej odbyła się największa w Polsce Narodowa Wystawa Bonsai, zaprezentowane zostały także unikalne Zbroje Japońskie oraz Wystawa Suseki. Turyści mogli podziwiać miniaturowe drzewka, odkrywać piękno ukryte w kamieniach oraz doceniać detale i kolorystykę samurajskich strojów. Podczas festiwalu odbyły się III Krajowe Florystyczne Mistrzostwa Regionu Dolnośląsko-Lubuskiego. Udział w Mistrzostwach Regionów upoważnia do startu w Mistrzostwach Polski, dlatego to właśnie w Książu wyróżniony został potencjalny reprezentant Polski w Mistrzostwach Europy.
- **Międzynarodowy Konkurs Tradycyjnego Powożenia im. Księżnej Daisy,** zorganizowany po raz piąty przez Polskie Towarzystwo Powozowe. W minionych czasach Zamek w Książu, jako znacząca w skali europejskiej rezydencja arystokratyczna, obsługiwała liczna ilość pojazdów konnych, od znakomitych galowych po wyjazdowe, spacerowe i sportowe. Na konkursie pojawiają się coraz liczniej historyczne pojazdy, niektóre znakomicie wpisujące się w rzeczywistość historycznego otoczenia. Konkursy z roku na rok stają się coraz bardziej okazałe, pojawiają się coraz lepiej przygotowane zaprzęgi i coraz ciekawsze historyczne pojazdy.
- **Dolnośląski Festiwal Tajemnic** to najciekawsze wydarzenie historyczno - popularnonaukowe, skierowane przede wszystkim do fascynatów dawnych dziejów, osób spragnionych wiedzy i poszukiwaczy przygód. W programie przewidziano wykłady, projekcje o tajemnicach, widowiskowe rekonstrukcje historyczne, unikalne wystawy a nawet szkolenie dla komandosów.
- **Międzynarodowy Festiwal Kameralistyki Ensemble im. Księżnej Daisy.** Misją Festiwalu jest promowanie mało znanego gatunku sztuki, jakim jest kameralistyka, zarówno w odniesieniu do utworów muzycznych, jak i dzieł teatralnych. W ramach Festiwalu spotykają się dwa nurty sztuki. Prowadzone są kursy muzyczne oraz warsztaty teatralne, w trakcie których uczestnicy Festiwalu razem z wybitnymi profesorami pracują nad wykonaniem wybranych utworów. Wszystkie dzieła prezentowane są w trakcie sześciu koncertów i trzech pokazów aktorskich otwartych dla publiczności. Festiwal ma wyjątkową formułę. W skład każdego zespołu kameralnego wchodzi zarówno profesorowie, jak i studenci. Dzięki temu możliwa jest partnerska współpraca pomiędzy utytułowanymi muzykami, a początkującymi adeptami. Wszystkie próby oraz koncerty i pokazy są organizowane w przestrzeniach imponującego Zamku Książ.

3.5 REWITALIZACJA SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH I ROZWÓJ TURYSTYKI PIESZEJ

Miernik realizacji zadania: Liczba kilometrów oddanych lub zmodernizowanych szlaków turystycznych			
	2015	2016	2017
Liczba kilometrów	123,9	156,9	24

Szlaki turystyczne są na bieżąco odnawiane, znakowane, prace odbywają się głównie w okresie wiosennym „przedsezonowym”. W roku 2017 odnowiono 24 km szlaków turystycznych. Prace w całości finansowane były ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki w formie dotacji administrowanej w ramach Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej w Krakowie.

W roku 2017 w granicach administracyjnych gminy Wałbrzych grupa znakarska przy oddziale PTTK Ziemi Wałbrzyskiej w Wałbrzychu odnowiła następujące odcinki szlaków:

- niebieski E-3 na odcinku granica z gm. Szczawno-Zdrój - Stary Zdrój - Rusinowa - granica z gm. Walim długości ok. 10 km,
- niebieski na odcinku Wałbrzych Główny - Rozdroże Wiertnicze - granica z gm. Mieroszów na długości ok. 6 km,
- zielony na odcinku Wałbrzych Główny - granica z gm. Mieroszów na długości ok. 3 km,
- żółty na odcinku Wałbrzych Konopnickiej - Stara Kopalnia - Biały Kamień - granica z gm. Szczawno - Zdrój na długości ok. 5 km.

3.6 PODJĘCIE I INTENSYFIKACJA WSPÓŁPRACY POMIĘDZY INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI NA RZECZ ROZWOJU TURYSTYKI I KULTURY

Miernik realizacji zadania: Liczba organizacji pozarządowych partycypujących z zakresu rozwoju turystyki i kultury			
	2015	2016	2017
Liczba podmiotów, które otrzymały dotację na wsparcie zadań realizowanych w ramach otwartych konkursów ofert z zakresu turystyki i kultury.	23	26	21

N/w podmioty otrzymały dotację na wsparcie 21 zadań realizowanych w ramach otwartych konkursów ofert z zakresu kultury:

- Stowarzyszenie „Ludzie Jana Pawła II” - XIII Wałbrzyski Przegląd Piosenki Chrześcijańskiej „Pozytywne Granie”,
- Niemieckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne - Spotkania Wałbrzyszan z okazji Jubileuszu 60. lecia Niemieckiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Wałbrzychu,

- Stowarzyszenie Przyjaciół „ Biblioteki pod Atlantami” - Czytanie porusza,
- Stowarzyszenie Gwarków KWK „Victoria” i Kopalń Wałbrzyskich - Barbórkowy Program Edukacyjny,
- Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód - Kultura poza podziałami,
- Polskie Stowarzyszenie Perkusyjne Opole - XXV I Międzynarodowy Festiwalu DRUM FEST,
- Stowarzyszenie Przyjaciół III Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika „COPERNICUS” - V Festiwal Wizualny,
- Fundacja "Z Całego Serca" - III Przegląd „ Małych Teatrów- klas I-III”z udziałem gościnnym szkół ze Szklarskiej Poręby oraz Czech,
- Stowarzyszenie Monar Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna - Historia Kształtuje Teraźniejszość,
- Wałbrzyskie Towarzystwo Oświatowe - Coolturałny wałbrzyski senior,
- Fundacja Museion - „Nowa Kronika Wałbrzyska”: Tom 5,
- Stowarzyszenie „TE-ART” - PO/DZIELMY SIĘ – warsztaty teatralne dla dzieci,
- Fundacja im. Elżbiety Marii Urbańskiej - BRAVE KIDS 2017 WAŁBRZYCH – międzynarodowy projekt artystyczno-edukacyjny,
- Stowarzyszenie WOK – Więcej o Kulturze - Dolnośląski Festiwal Ognia,
- Stowarzyszenie WOK – Więcej o Kulturze - Wieczory Kina Plenerowego,
- Fundacja Edukacyjna Pro-Musica - Międzynarodowy projekt muzyczny „Julia Sawicka Project Symfonicznie”,
- Stowarzyszenie „Radość Życia” - „Festiwale Pasji i Kreatywności o zasięgu międzynarodowym”,
- Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych - Międzykulturowe dziedzictwo Wałbrzycha fundamentem rozwoju miasta i jego mieszkańców,
- Stowarzyszenie „Asocjacja ARS Longa” - Wałbrzych – Barwy i struktury,
- Stowarzyszenie „Młody Artysta” przy Zespole Szkół Muzycznych - Baśniowe widowisko taneczne „Dziadek do orzechów”,
- Fundacja Księżnej Daisy von Pless - Weekend z Księżną Daisy.

3.7 AKTYWIZACJA CENTRUM MIASTA

Miernik realizacji zadania: Liczba osób odwiedzających Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej			
	2015	2016	2017
Liczba osób	5.329	5.749	4.000

Imprezy i wydarzenia odbywające się w Śródmieściu w roku 2017:

- IV Wałbrzyski Polonez Maturzystów (współorganizacja), Rynek,
- "A przyjdę do Rynku" (współorganizacja), Rynek,
- Światowe Dni Świadomości Autyzmu , Plac Magistracki,
- Uroczyste Obchody Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Plac Kościelny,
- Piknik europejski "Jesteśmy w Europie", Rynek,
- Targi Nieruchomości, Rynek,
- III Piknik Ekologiczny, Park Sobieskiego,
- Muzyczna Lipcówka, Plac Magistracki,
- Uroczystości upamiętnienie wybuchu Powstania Warszawskiego, Plac Kościelny,

- Muzyczna Sierpniówka, Plac Magistracki,
- Letnia Serenada, Rynek,
- XVIII Toyota Półmaraton Wałbrzych,
- Tour de Rynek w kapsle,
- 2. Wałbrzyski Festiwal Folklorystyczny "Kopalnia Folkloru"- korowód , Rynek,
- Lampiony Pamięci, Plac Magistracki,
- Uroczyste obchody 99. rocznicy Odzyskania Niepodległości, Plac Kościelny,
- Festiwal Tradycji Górniczych Barbórka: przemarsz pod Pomnik Pamięci Górnictwa Wałbrzyskiego i uroczystości pod pomnikiem, Śródmieście,
- Koncert kolęd i wigilia miejska, Rynek,
- Sylwester, Rynek.

– CEL 4. ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA I SPRAWNIE FUNKCJONUJĄCE POŁĄCZENIA KOMUNIKACYJNE MIASTA (WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE)

4.1 OPACOWANIE I WDROŻENIE KOMPLEKSOWEJ KONCEPCJI ROZWOJU INFRASTRUKTURY DROGOWEJ W OPARCIU O KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO MIASTA

Planowane inwestycje są związane z funkcjonowaniem Aglomeracji Wałbrzyskiej. Opracowana została dokumentacja dotycząca planowanej budowy obwodnicy Boguszowa Gorc i obwodnicy Sobięcina. Wydana została decyzja środowiskowa przez Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Podpisane zostało porozumienie między Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego, Prezydentem Wałbrzycha i Burmistrzem Boguszowa Gorc o wspólnej realizacji projektu. Uzyskano Zezwolenie na Realizację Inwestycji Drogowej na przebudowę ul. Kamienieckiej. Złożono wnioski na budowę tzw. „Drogi Sudeckiej” do ZiT Aglomeracji Wałbrzyskiej.

4.2 URUCHOMIENIE MULTIMODALNEGO SYSTEMU TRANSPORTU PUBLICZNEGO

Przeprowadzana jest bieżąca analiza rozkładów jazdy komunikacji miejskiej oraz dopasowanie ich do odjazdów i przyjazdów środków transportu komunikacji kolejowego.

Pilotażowo uruchomiono dodatkowe kursy w godzinach nocnych na linii „A” umożliwiających skomunikowanie z przyjazdami i odjazdami z Dworca Miasto ostatniego i pierwszego pociągu.

4.3 BUDOWA OBWODNICY WAŁBRZYCHA

W 2017 roku kontynuowano prace nad budową zachodniej obwodnicy Wałbrzycha, inwestycja znalazła się w wykazie miast, które otrzymają dofinansowanie na realizację kluczowych inwestycji drogowych, zabezpieczone zostały środki na budowę odcinka w Szczawnie-Zdroju i podpisane zostało porozumienie z GDDKiA w sprawie realizacji obwodnicy, Podpisana została umowa na finansowanie ze środków unijnych. Całkowita wartość inwestycji 397 480 381,71 zł, wartość dofinansowania 296 792 459,33 zł. Termin realizacji inwestycji to 31 grudzień 2021 roku.

4.4 ODBUDOWA SIECI DRÓG W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA

Miernik realizacji zadania: Liczba oddanych km nowych lub zmodernizowanych dróg				
	2016	2016	2016	2017
Liczba km	6,826	6,502	0,600	4,642
Miernik realizacji zadania: Liczba oddanych km nowych lub zmodernizowanych chodników				
	2014	2015	2016	2017
Liczba km	9,473	7,449	0,612	6,11

1. Rozbudowa drogi powiatowej nr 2882D ul. Bystrzycka w Wałbrzychu – droga powiatowa nr 2882 D

- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych dróg – 1,296
- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych chodników – 0,723
- liczba oddanych kilometrów nowych dróg dla rowerów i ścieżek rowerowych -1,040
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych -5
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych -0

2. Rozbudowa ulicy Nałkowskiej i ulicy Hirszfelda w Wałbrzychu- etap I realizowana w ramach zadania inwestycyjnego pn. :Przebudowa ulicy Nałkowskiej i Hirszfelda – droga gminna nr 116825 D (ul. Nałkowskiej) oraz droga gminna nr 116826 D (ul. Hirszfelda)

- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych dróg -0,515
ul. Nałkowskiej - 0,352, ul. Hirszfelda – 0,163
- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych chodników – 1,265
- liczba oddanych kilometrów nowych dróg dla rowerów i ścieżek rowerowych -0,352
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych -275
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych -24

3. Budowa systemu Park & Ride poprzez przebudowę i rozbudowę układu komunikacyjnego w obszarze Placu Solidarności – Etap II i III realizowanego w ramach zadania inwestycyjnego pn.: Ograniczenie niskiej emisji poprzez wprowadzenie zrównoważonej mobilności miejskiej i podmiejskiej polegającej na wybudowaniu centrum przesiadkowego Wałbrzych Plac Solidarności oraz poprawie systemów zarządzania ruchem i energooszczędnym oświetleniu miejskim - ul. 1 Maja – droga gminna nr 116551 D, droga powiatowa nr 3401 D, ul. Przemysłowa – droga gminna nr 116545 D, ul. Matejki - droga powiatowa nr 3401 D, ul. Straży Pożarnej- droga gminna nr 116546 D, ul. Limanowskiego - droga gminna nr 116542D

- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych dróg – 0,573
- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych chodników -0,630
- liczba oddanych kilometrów nowych dróg dla rowerów i ścieżek rowerowych -0
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych -0
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych -0

4. Rozbudowa drogi krajowej nr 35 (ul. Wrocławska) na odcinku od ul. Pogodnej do ul. Stacyjnej wraz ze skrzyżowaniami i zagospodarowaniem pl. Lelewela. Etap II - odcinek od budynku przy ul. Wrocławskiej nr 137

do nr 115 w Wałbrzychu, Etap III – odcinek ul. Lelewela w Wałbrzychu realizowana w ramach zadania budżetowego pn. „Przebudowa wiaduktu na ul. De Gaulle'a wraz z przebudową newralgicznych skrzyżowań umożliwiających poprawę płynności ruchu drogowego na drodze krajowej nr 35 w Wałbrzychu”.

- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych dróg – 0,486
- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych chodników - 0,970
- liczba oddanych kilometrów nowych dróg dla rowerów i ścieżek rowerowych - 0,520
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych - 10
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych -3

5. Przebudowa ul. Strzegomskiej droga wojewódzka nr 379 w Wałbrzychu na odcinku od granicy miasta do skrzyżowania ulic Strzegomska – Świdnicka – Noworudzka – 11 Listopada

- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych dróg – 1,772 km,
- liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych chodników – 2,522 km,
- liczba oddanych kilometrów nowych dróg dla rowerów i ścieżek rowerowych – 1,772 km,
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych – 5 szt.,
- liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych – 1 szt.

4.5 POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ MIASTA

Miernik realizacji zadania: Liczba oddanych i/lub zmodernizowanych połączeń komunikacji publicznej				
	2014	2015	2016	2017
Liczba połączeń	2	4	5	1
Miernik realizacji zadania: Liczba nowych i/lub zmodernizowanych przystanków komunikacji miejskiej				
	2014	2015	2016	2017
Liczba przystanków	49	28	9	12

W ramach modernizacji linii komunikacyjnych uruchomione zostało połączenie transgraniczne Mezimesti (Dworzec kolejowy) – Golińsk (Granica Państwa) i skomunikowanie poprzez linię nr 15 Gminy Mezimesti z Gminą Mieroszów i Gminą Wałbrzych.

Zmodernizowano 12 przystanków komunikacji miejskiej:

- 4 przystanków na ul. Bystrzyckiej: Bystrzycka - Noworudzka (kier. Pl. Grunwaldzki), Bystrzycka - Osiedle Górnicze (kier. Pl. Grunwaldzki), Bystrzycka - Osiedle Górnicze (kier. Pętla Rusinowa), Bystrzycka - Rusinowa (kier. Dzieńmorowice). Wykonano zatoki przystankowe z krawężnikami peronowymi, montaż nowych wiat przystankowych – 4 szt,
- przystanek Pl. Solidarności-Muzeum. Wykonano dwa perony z zatokami i krawężnikami peronowymi, montaż nowej wiaty przystankowej – 1 szt., montaż i uruchomienie 1 tablicy dynamicznej informacji pasażerskiej,
- 2 przystanki na ul. Wrocławskiej: Wrocławska - Lelewela (kier. Szczawienko) i Wrocławska - Lelewela (kierunek Pl. Grunwaldzki). Wykonano zatoki przystankowe z krawężnikami peronowymi, montaż nowej wiaty przystankowej – 1 szt, montaż i uruchomienie 2 szt. tablic dynamicznej informacji pasażerskiej,

- przystanek 1 Maja – Przemysłowa: montaż i uruchomienie 1 tablicy dynamicznej informacji pasażerskiej,
- zamontowano 2 szt. nowych wiat na przystankach komunikacji zbiorowej w lokalizacjach: Strzegomska (na żądanie) – kier. Poniatów oraz Strzegomska (na żądanie) – kier. Kozice (pętla),
- pętlę Bystrzycka – Rusinowa. Wykonano dwa perony z zatokami i krawężnikami peronowymi, montaż nowych wiat przystankowych – 2 szt., montaż i uruchomienie 2 szt. tablic dynamicznej informacji pasażerskiej. Ponadto montaż i uruchomienie ogólnodostępnej kontenerowej toalety, przystosowanej dla osób niepełnosprawnych.

4.6 BUDOWA CENTRUM PRZESIADKOWEGO KOLEJOWO—AUTOBUSOWEGO WAŁBRZYCH CENTRALNY

W dniu 31 sierpnia 2017 roku Rada Miejska Wałbrzycha podjęła Uchwałę Nr XLVII/574/2017 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic Lubelskiej – Piotra Wysockiego w Wałbrzychu.

4.7 WDROŻENIE PROGRAMÓW: ŚRÓDMIEŚCIE BEZ SPALIN, PARKING ZA DARMO, DZIEŃ BEZ SAMOCHODU, PARKUJ I JEDŹ (ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020)

Miernik realizacji zadania: liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych zarządzanych przez ZDKiUM			
	2015	2016	2017
Liczba miejsc	163	41	295
Miernik realizacji zadania: liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych zarządzanych przez ZDKiUM			
	2015	2016	2017
Liczba miejsc	15	2	28

W ramach projektu „Parkuj i Jedź” Gmina Wałbrzych rozpoczęła realizację przedsięwzięcia „Remont i przebudowa budynku dworca kolejowego Wałbrzych – Szczawienko wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i kolejową oraz kompleksowym remontem i przebudową drogi – ul. Stacyjnej wraz z wykonaniem parkingów w celu wdrożenia systemu Parkuj i Jedź (PARK&RIDE) na terenie dz. nr 65/7, 65/8 obręb nr 3 Szczawienko zlokalizowanych w Wałbrzychu”. Zrealizowano m.in. izolacja ścian zewnętrznych, docieplenie stropów, skuwanie płytek, wykonanie instalacji wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w budynku dworca, wykonanie ścieżek pieszych, pętli autobusowej oraz oświetlenia terenu – planowany termin zakończenia inwestycji: luty 2018.

Program "Dzień bez samochodu" został ustanowiony zarządzeniem Prezydenta Miasta Wałbrzycha z dnia 17 kwietnia 2014 r. W dniu bez samochodu bezpłatny przejazd środkami komunikacji miejskiej w Wałbrzychu jest możliwy po okazaniu ważnego dowodu rejestracyjnego samochodu osobowego.

4.8 WDROŻENIE PROGRAMU ROWERY WAŁBRZYCH 2020 (ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020)

Miernik realizacji zadania: Długość oddanych nowych dróg dla rowerów i ścieżek rowerowych przy drogach publicznych w zarządzie ZDKiUM				
	2014	2015	2016	2017
Długość (m)	5.143	3.209	985	3.684
Miernik realizacji zadania: Liczba zakupionych rowerów miejskich posiadających wspomaganie elektryczne				
	2014	2015	2016	2017
Liczba miejsc	2	0	0	0

W 2017 roku powstały w Wałbrzychu nowe drogi dla rowerów i ścieżki rowerowe w następujących lokalizacjach:

- droga powiatowa nr 2882D ul. Bystrzycka – 1.040 m,
- rozbudowa drogi gminnej 116825 D ul. Nałkowska i droga gminna nr 116826 D ul. Hirszfelda – 352 m,
- rozbudowa drogi krajowej nr 35 (ul. Wrocławska) na odcinku od ul. Pogodnej do ul. Stacyjnej wraz ze skrzyżowaniami i zagospodarowaniem pl. Lelewela – 520 m,
- przebudowa ul. Strzegomskiej droga wojewódzka nr 379 w Wałbrzychu na odcinku od granicy miasta do skrzyżowania ulic Strzegomska – Świdnicka – Noworudzka – 11 Listopada – 1.772 m.

Istniejące ścieżki rowerowe utrzymywane są przez Zarząd Dróg Komunikacji i Utrzymania Miasta w Wałbrzychu poprzez wykonywanie prac porządkowych, pielęgnacyjnych.

Realizowany jest projekt "Ograniczenie niskiej emisji w Wałbrzychu poprzez wprowadzanie zrównoważonej mobilności miejskiej i podmiejskiej" – celem projektu jest wdrożenie niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności miejskiej i podmiejskiej. Dzięki szerokiemu zakresowi projektu i kompleksowemu podejściu do zagadnienia przedsięwzięcie przyczyni się do lepszej integracji gałęzi transportu, usprawnienia funkcjonowania transportu publicznego i niezmotoryzowanego indywidualnego. Projekt obejmuje:

- a) budowę 4 ciągów pieszo-rowerowych (ul. Świdnicka, de Gaulle'a, Sikorskiego, ul. Wysockiego) oraz 2 dróg rowerowych (Noworudzka, 11 Listopada),
- b) budowę kompleksowego systemu zarządzania ruchem i transportem publicznym, w skład którego wchodzi m. in. system zarządzania energią,
- c) stworzenie 2 zintegrowanych centrów przesiadkowych, tj. Dworzec Szczawienko. Powstanie m. in. plac manewrowy oraz przystanek dla autobusów, P&R - 40 miejsc, B&R - 12 miejsc,
- d) wyremontowany i przebudowany zostanie budynek dworca kolejowego Wałbrzych Szczawienko, Plac Solidarności (powstanie m. in. plac manewrowy dla autobusów z 2 stanowiskami, B&R - 30 miejsc, P&R przy ul. Przemysłowej - 104 miejsca),
- e) działaniami uzupełniającymi są inwestycje w energooszczędne oświetlenie uliczne (budowa i wymiana oświetlenia w wybranych lokalizacjach Wałbrzycha) oraz w infrastrukturę drogową transportu publicznego (przebudowa skrzyżowania ul. 1 Maja, Rycerska, Limanowskiego w celu nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu, przebudowa infrastruktury drogowej przy ww.

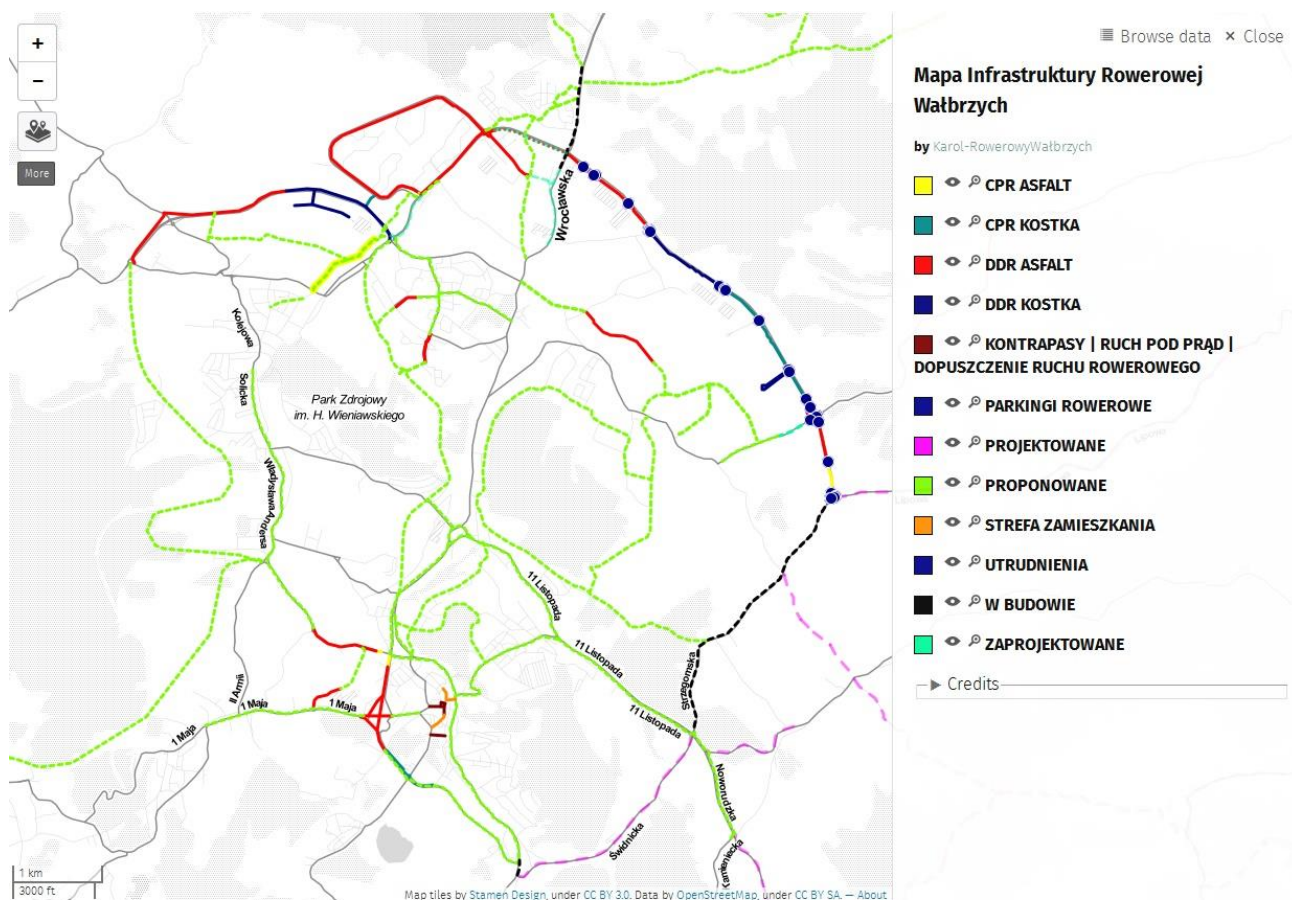
zintegrowanych centrach przesiadkowych, tj. ul. 1 Maja, Przemysłowej oraz dróg dojazdowych do ww. dworca kolejowego oraz obiektu P&R).

Projekt przewiduje budowę parkingów w systemie Parkuj i Jedź (ang. Park&Ride, P&R) czyli parkingów zlokalizowanych w pobliżu peryferyjnych przystanków przeznaczony dla osób korzystających z publicznego transportu zbiorowego. Kierowcy pozostawiają swoje pojazdy w wyznaczonych miejscach, przesiadają się do komunikacji zbiorowej i w ten sposób kontynuują drogę do centrum miasta. Powstaną również parkingi rowerowe tzw. systemie B+R (bike and ride) pozwalającym na zaparkowanie roweru na przystankach komunikacji publicznej i kontynuowanie podróży komunikacją zbiorową.

Do tej pory wykonano następujące roboty budowlane/ prace:

- na terenie Dworca Szczawienko wykonano roboty w obrębie wnętrza budynku Dworca obejmujące: przebudowę klatek schodowych i schodów wewnętrznych, renowację tynków, wymianę stropów, wykonanie ścianek działowych, wykonanie izolacji termicznej i przeciwwilgociowej. Rozpoczęto roboty wykończeniowe. Wykonano roboty elewacyjne. W zakresie zagospodarowania terenu wokół Dworca Szczawienko wykonano drogę dojazdową, ścieżki dla pieszych, parking, a także pętlę autobusową. Trwają prace związane z oświetleniem terenu drogi dojazdowej do obiektu,
- zakończono prace dotyczące budowy zintegrowanego centrum przesiadkowego Plac Solidarności w zakresie przebudowy ulic: Plac Solidarności – rondo w kształcie elipsy o długości 128 m, 1 Maja (wlot zachodni) – odcinek o długości 63 m, 1 Maja (wlot wschodni) – odcinek o długości 53 m, Przemysłowa – odcinek o długości 53 m, Matejki – odcinek o długości 45 m, Straży Pożarnej/Kościelna – odcinek o długości 47 m, przebudowy skrzyżowania ul. 1 Maja, Rycerska, Bolesława Limanowskiego wraz z montażem oświetlenia ulicznego,
- w trakcie realizacji znajduje się budowa/przebudowa oświetlenia ulicznego w wybranych lokalizacjach na terenie miasta Wałbrzycha: zakończone zostały prace m.in. na ulicy Beethovena, Proletariackiej, Niepodległości, Okrzei i Słowiczej, Zdrojowej, Zielonej, Ogrodowej, Norwida, Mieszka I, Grodzkiej oraz zainstalowano doświetlacze na drodze rowerowej 11 Listopada.

Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej. Wartość całkowita projektu: 45 453 548,84 zł, w tym dofinansowanie 33 329 502,31 zł.

Mapa Infrastruktury Rowerowej Wałbrzych by Karol-RowerowyWałbrzych — About | Browse data

Źródło: <http://www.roverowywalbrzych.pl/index.php/mapa.html>

4.9 INTELIGENTNY SYSTEM ZARZĄDZANIA TRANSPORTEM

Prace nad projektem Inteligentny System Transportu w Gminie Wałbrzych (ITS) rozpoczęto w 2015 roku.

W czerwcu 2015 r. w opracowano Koncepcję Funkcjonalną Systemu ITS Wałbrzych, zgodnie z którą celem wdrożenia ITS w Wałbrzychu jest sprawne i efektywne zarządzanie infrastrukturą drogową i transportową oraz sprawna obsługa podróżnych, poprzez realizację następujących działań:

- ⤴ rozbudowę systemu zarządzania ruchem na bazie istniejącej infrastruktury,
- ⤴ rozbudowę obecnie istniejącej miejskiej infrastruktury telekomunikacyjnej, a w szczególności światłowodowej sieci teletransmisyjnej tak, aby umożliwiała ona komunikację elektroniczną pomiędzy wyniesionymi elementami Systemu zainstalowanymi na terenie miasta, a Systemem Centralnym ITS, zapewniającej przesył danych cyfrowych pomiędzy tymi elementami, w tym; obrazy z kamer, dane gromadzone przez sterowniki sygnalizacji, informacje dla podróżnych, lokalizację środków transportu publicznego itd., rozbudowę miejskiej sieci szerokopasmowej komunikacji bezprzewodowej o dalsze węzły niezbędne dla działania ITS w pełnym zakresie funkcjonalności,
- ⤴ zaprojektowanie i wdrożenie otwartej platformy informatycznej, integrującej elementy systemu ITS, która zapewni wymianę danych pomiędzy tymi elementami,
- ⤴ budowę serwerowni i sali operacyjnej wraz z wyposażeniem stanowisk operatorów, dostosowanie do potrzeb operowania i eksploatacji Systemu pomieszczeń budynku Centrum Sterowania Ruchem,

- ⤴ realizację systemu tablic i znaków zmiennej treści dostarczających kierującym pojazdami istotnych informacji o zdarzeniach, zagrożeniach, parkingach itd. Celem powyższego jest umożliwienie dynamicznego oraz taktycznego zarządzania ruchem oraz ułatwienie kierującym pojazdami, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji w mieście, w tym sytuacji kryzysowych (wypadki drogowe, katastrofy, imprezy masowe, roboty drogowe itp.),
- ⤴ stworzenie systemu priorytetów dla autobusów miejskich w celu przyspieszenia transportu publicznego,
- ⤴ wdrożenie i doskonalenie systemu zarządzania flotą transportu publicznego, umożliwiającego kontrolę punktualności przejazdów, prezentację online położenia na mapie cyfrowej, przekaz informacji dla podróżnych,
- ⤴ zaprojektowanie i udoskonalenie systemu informacji dla podróżnych, w tym zwiększenie ilości tablic przystankowych oraz portalu internetowego, poprzez które udostępniane będą informacje dla podróżnych (predykcja obciążenia sieci drogowej, informacje o parkingach, robotach drogowych, objazdach itd.),
- ⤴ rozbudowę systemu monitoringu wizyjnego,
- ⤴ wymianę części sterowników sygnalizacji ulicznej oraz konstrukcji i lamp sygnalizacyjnych.

Szacowany koszt projektu ITS Wałbrzych wynosi 13,6 mln zł.

W 2016 roku przygotowywano dokumentację przetargową na zaprojektowanie, dostarczenie, instalację, uruchomienie i wdrożenie projektu pt. "Inteligentny System Transportu w Wałbrzychu". Opracowywano program Funkcjonalno-Użytkowy i Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia.

W 2017 roku przeprowadzono postępowania w trybie przetargu nieograniczonego i dokonano wyboru wykonawcy na zaprojektowanie, dostawę i montaż Inteligentnego Systemu Transportu w Wałbrzychu.

– CEL 5. AKTYWIZACJA ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW

5.1 AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH DO PODJĘCIA PRACY

Miernik realizacji zadania: Liczba osób korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej oferowanych przez PUP w Wałbrzychu.					
L.p.	Forma aktywizacji	Liczba osób			
		2014	2015	2016	2017
1	Szkolenia	142	154	104	102
2	Roboty publiczne	376	266	244	229
3	Prace interwencyjne	169	195	242	192
4	Staż	1.289	1.111	1.112	982
5	Prace społecznie użyteczne	676	736	642	484
6	Jednorazowe środki na podjęcie działalności	299	337	306	264

	gospodarczej				
7	Doposażenie miejsc pracy	180	182	146	141
8	Bon szkoleniowy	15	15	15	9
9	Bon stażowy	79	153	52	9
10	Bon na zatrudnienie	3	10	10	3
11	Bon na zasiedlenie	0	10	41	56
12	Dofinansowanie wynagrodzenia osób powyżej 50 roku życia	0	5	6	9
13	Refundacja wynagrodzeń i składek ZUS dla osób do 30 roku życia	0	0	242	502
14	Razem	3.228	3.174	3.162	2.982
Miernik realizacji zadania: Stopa bezrobocia					
		2014	2015	2016	2017
	Stopa bezrobocia w powiecie wałbrzyskim	25,9%	21,6%	19,3%	14,0%
	Stopa bezrobocia w Mieście Wałbrzych	13,2%	10,4%	9,0%	7,2%

5.2 ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ, W TYM TWORZENIA SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH

W 2017 roku nie podjęto działań w tym zakresie.

5.3 AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Miernik realizacji zadania: Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP			
	2015	2016	2017
Liczba osób	514	360	295

Na terenie Wałbrzycha funkcjonują dwa Zakłady Aktywności Zawodowej.

Zakład Aktywności Zawodowej „Nadzieja” w Wałbrzychu przy ul. A. Mickiewicza 24 prowadzony przez Stowarzyszenie Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej to pierwszy zakład na terenie Wałbrzycha zatrudniający osoby niepełnosprawne. Zakład prowadzi działalność w zakresie usług pralniczych i porządkowych. Zatrudnia 20 osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Zakład Aktywności Zawodowej „Victoria” przy ul. 1-go Maja 112 powstał na podstawie Uchwały Nr X/143/2015 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 27 sierpnia 2015 roku - działa jako samorządowy zakład budżetowy Gminy Wałbrzych. Zakład przygotowuje osoby niepełnosprawnych do zatrudnienia na otwartym rynku pracy, poprzez rehabilitację zawodową oraz społeczną. Zakład Aktywności Zawodowej zajmuje się call center, poligrafią, archiwizacją, niszczeniem i digitalizacją dokumentów oraz obsługą ubezpieczeń. Zakład zatrudnia 64 osoby z niepełnosprawnością znaczną i umiarkowaną, personel liczy 21 osób. Zakład posiada status Zakładu Aktywności Zawodowej od 15 lipca 2016 roku. Decyzja Nr D1/0001/2016 Wojewody Dolnośląskiego.

Samorząd Województwa Dolnośląskiego na podstawie Umowy DS-N/25/2015 z dnia 3.11.2015 r. w 2017 r. udzielił ze środków PFRON dofinansowania na kwotę 1.309.248,00 zł

W ramach dofinansowania kosztów działania Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego przekazał dotacje na pokrycie kosztów działania w kwocie : 158.485,76 zł.

Środki przekazane w roku 2017 z budżetu Gminy na działalność ZAZ to 131.870 zł oraz 80.000 zł na podatek VAT. Koszt działalności ZAZ w roku 2017 wg preliminarza stanowiącego załącznik do Umowy wyniósł 3.231.840,86 zł.

W 2017 roku została podpisana umowa na realizację projektu „Teraz My! Czas na zmiany.” Projekt jest realizowany przez trzy lata w ramach zawartej umowy z DWUP w ramach RPO WD na lata 2014-2020 całkowita wartość projektu wynosi 743.451,35 zł, okres realizacji 01.10.2017 – 30.09.2019 roku.

W roku 2017 na działalność trzech funkcjonujących w gminie Wałbrzych Warsztatów Terapii Zajęciowej przeznaczono środki finansowe z funduszu PFRON w wysokości 1 439 640,00 zł oraz z budżetu miasta Wałbrzycha 159 960,00 zł, razem – 1 599 600,00 zł.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówkami pobytu dziennego w każdej placówce przebywa 30 osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym. W IV kwartale 2017 roku jeden z Warsztatów miał trudności z utrzymaniem pełnej liczby uczestników ich ilość spadła do 25. Jednak po interwencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu problem został rozwiązany i od stycznia 2018 roku liczba uczestników wzrosła do 30. Warsztaty Terapii Zajęciowej stwarzają osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rozwoju społecznego a także rozwój umiejętności pozwalających na zdobycie zatrudnienia. Placówki te prowadzi terapię zmierzającą do rozwijania umiejętności życia codziennego, rozwijają zainteresowania podopiecznych, które w przyszłości mogą pomóc w zdobyciu zatrudnienia, praktyk zawodowych lub stażu.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu. W ramach środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jednostka ta udziela osobom niepełnosprawnym dofinansowania na: rozpoczęcie działalności gospodarczej, finansowanie szkoleń, zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy, wyposażenie stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej. W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu udzielił dofinansowania dla 2 osób niepełnosprawnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a także dofinansowano zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla jednej osoby niepełnosprawnej.

– CEL 6. WYSOKI KAPITAŁ SPOŁECZNY (ZDROWA I ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ)

6.1 UTWORZENIE I ROZWIJANIE W POSZCZEGÓLNYCH DZIELNICACH MIASTA CENTRÓW AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Pogram Centrum Aktywności Lokalnej (CAL), został zainicjowany w 1997 roku przez Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych - BORIS. Obecnie koordynację nad jego realizacją przejęło Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL. Na terenie Wałbrzycha funkcjonuje Centrum Aktywności Lokalnej zlokalizowane przy ul. Mickiewicza oraz pełniące taką samą funkcję Centrum Integracji Rodziny przy ul. Grota Roweckiego. Placówki pełnią bardzo ważną rolę w życiu społecznym miasta. Animują działalność kulturalną i rekreacyjną, organizują działania środowiskowe, prowadzą poradnictwo dla mieszkańców miasta. W Centrum Aktywności Lokalnej funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży, a jej filia działa w Centrum Integracji Rodziny. Ponadto w każdej z placówek działają Kluby Seniora, Klub Integracji Społecznej oraz pracownie komputerowe. Zadanie będzie realizowane w kolejnych latach poprzez rozwój sieci Centrów Aktywności Lokalnej.

Funkcjonuje utworzone we wrześniu 2015 r. Centrum Edukacyjno – Kulturalnego przy ul. Kasztelańskiej 7, w skład którego wchodzi filia Biblioteki pod Atlantami, Przedszkole Samorządowe, Żłobek, Dzienny Dom Pomocy i Świetlica Placówki Wsparcia Dziennego. Centrum pełni istotną funkcję społeczną, odbywają się tam działania integrujące wszystkie pokolenia.

W 2017 roku otwarto kolejne miejsce pełniące funkcję aktywizacyjną w dzielnicy Podgórze, przy ul. Niepodległości 64. W budynku mieści się placówka opiekuńczo – wychowawcza dla 14 dzieci, oraz świetlica Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego, który od stycznia 2017 r. funkcjonuje w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

6.2 REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA WAŁBRZYCHA

Miernik realizacji zadania: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej				
	2014	2015	2016	2017
Liczba osób	7.040	9.565	8.804	7.324
Miernik realizacji zadania: Liczba osób objętych programami przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu				
	2014	2015	2016	2017
Projekt „Od bierności do aktywności”	272	255	-	-
Klub Integracji Społecznej	63	67	73	22

Projekt „Powrót do aktywności”	30	-	20	69
Program Aktywności Lokalnej	-	10	360	410
Projekt „Wałbrzych mówi ...STOP PRZEMOCY	-	-	438	-
Projekt dla dzieci „Inspirował mnie Wałbrzych”	-	-	90	-
Razem	365	332	981	501

Ponadto w 2017 roku organizowane były programy i kampanie edukacyjne skierowane zarówno do osób dorosłych jak i do uczniów poszczególnych typów szkół według poniższego zestawienia:

Lp.	Nazwa programu/kampanii*	Liczba osób objętych wsparciem
1	Kampania „Przeciw pijanym kierowcom”	723 uczniów
2	Kampania „Alkohol niszczy”	502 uczniów
3	Program edukacyjny „Cięża bez alkoholu”	248 uczniów
4	Program edukacyjny „Zaburzenia odżywiania – anoreksja i bulimia”	941 uczniów
5	Program edukacyjny „Nie daj się”	90 uczniów
6	„Kampania Ławkowa” (realizowana w formie konkursu)	60 dzieci z ZPWD
7	Kampania „Biała Wstążka” (happening)	200 mieszkańców
8	Program edukacyjny „Profilaktyka cyberprzemocy” (często łączony z przeciwdziałaniem uzależnieniom)	2513 uczniów
9	Kampania „Przemoc boli” - działania informacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (emisja citilightów)	100 uczniów i mieszkańcy Wałbrzycha
10	Kampania „Nie piję, nie biorę, nie palę”	100 uczniów
11	Kampania „Dopalaczom mówię nie!” i „Narkotyki, dopalacze? To mnie nie kręci!” (realizowana poprzez warsztaty i citilighty)	478 uczniów i mieszkańcy Wałbrzycha
12	Emocje	69 dzieci z ZPWD
13	Warsztaty antynikotynowe	43 uczniów
14	Warsztaty: „Moje bezpieczne miejsce”, „Decyzja – konsekwencja”, „Kreatywność”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Relaksacja – moje ciało”, „Chronimy dzieci”	78 dzieci z ZPWD

W dalszym ciągu obowiązują zapisy gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Wałbrzycha na lata 2016-2020. Strategia stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorów i interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Strategia charakteryzuje w szczególności działania służb publicznych i niepublicznych rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy warunków zaspokajania potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Opracowując gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji

rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Gmina strategia obowiązuje na lata 2016-2020. Strategia składa się z dwóch podstawowych części. Pierwsza to diagnoza społeczno-gospodarcza i demograficzna miasta, w której został przedstawiony obraz sytuacji mieszkańców Wałbrzycha oraz wskazanie kierunków przemian w przyszłości. Analiza objęła wybrane obszary życia społecznego, strukturę demograficzną społeczności lokalnej, rynek pracy i bezrobocie, sytuację gospodarczą i zatrudnienie, pomoc społeczną, ochronę zdrowia, profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień, niepełnosprawność, edukację, kulturę, sport, rekreację. Część druga zawierała określenie celu strategicznego, obszary priorytetowe oraz szczegółowe cele operacyjne i zadania z nich wynikające.

6.3 PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA

Miernik realizacji zadania: Liczba zorganizowanych i przeprowadzonych akcji i/lub programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia			
	2015	2016	2017
Liczba programów	11	4	4

Wspierając politykę nowotworową w Polsce, Gmina Wałbrzych zdecydowała o wdrożeniu i sfinansowaniu wieloletniego „**Programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV na lata 2014-2018**”.

W czerwcu 2014 roku Program otrzymał pozytywną opinię Agencji Technologii Medycznych w Warszawie i został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr LXV/661/2014 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 sierpnia 2014 r., a w 2017 roku zrealizowano jego kolejną edycję.

W 2017 roku odbiorcami programu w zakresie szczepień profilaktycznych HPV były dziewczęta 12 - letnie, uczennice szkół podstawowych, zamieszkałe i zameldowane na pobyt stały na terenie Wałbrzycha z rocznika 2005. Zaszczepiono: I dawką szczepionki – 151 dziewczynki, II dawką szczepionki – 144 dziewczynki, III dawką szczepionki – 129 dziewcząt.

Każdorazowo cykl trzech dawek szczepionki, poprzedzony był kwalifikacyjnymi badaniami lekarskim oraz wpisem o szczepieniu do wymaganej dokumentacji medycznej (karta zdrowia dziecka, książeczka zdrowia, karta szczepień), dokumentacja medyczna w formie papierowej i elektronicznej znajduje się u realizatora programu tj. w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Śródmieście-Biały Kamień”.

W ramach realizowanego programu została również przeprowadzona kampania informacyjno-edukacyjna dla dziewcząt i chłopców z rocznika 2005 oraz ich rodziców-opiekunów i nauczycieli z zakresu zasadności profilaktyki raka szyjki macicy, ryzykownych zachorowań oraz chorób przenoszonych drogą płciową. Wykłady prowadził wykwalifikowany personel medyczny, których przekazywał wiedzę o zaletach szczepień przeciwko HPV, sprawach organizacyjnych, dotyczących przebiegu szczepień. Koszt kampanii edukacyjnej wyniósł 20.000,00 zł a szczepień 73.508,80 zł. Warunkiem skorzystania z darmowego szczepienia było podpisanie przez rodziców/opiekunów, formularza zgody na szczepienie.

Udzielono dotacji w kwocie 170.000,00 zł Polskiemu Towarzystwu Opieki Paliatywnej Oddział w Wałbrzychu na realizację zadania publicznego pn.: „**Podjęcie działań w 2017 roku, mających na celu poprawę jakości opieki nad osobami przewlekle i nieuleczalnie chorymi, przebywającymi w środowisku domowym z terenu Miasta Wałbrzycha, w tym rehabilitacja i zakup niezbędnego sprzętu medycznego dla niepełnosprawnych, nieuleczalnie i przewlekle chorych dzieci**”. Głównym celem tych działań było sprawowanie paliatywnej opieki domowej w miejscu zamieszkania chorego, w jego terminalnej fazie choroby. Większość chorych na choroby nowotworowe przebywa w domu i jest im niezbędna opieka medyczna.

Przeszkolony zespół: lekarzy, rehabilitantów, pielęgniarzy i psychologów z Poradni Opieki Paliatywno - Hospicyjnej, wykonywał cały szereg zabiegów przy chorych, wykorzystując specjalistyczny sprzęt medyczny, pielęgnacyjny i rehabilitacyjny, w tym sprzęt jednorazowego użytku. Również członkowie rodzin otrzymali wsparcie w zakresie nabycia umiejętności sprawowania właściwej opieki i pielęgnacji nad chorym np: zachowania czynności życiowych, utrzymania sprawności ruchowej, nauki chodzenia, żywienia a także zapobiegania problemom psychicznym związanym z długotrwałą i nieuleczalną chorobą członka rodziny, np.: dostarczenie motywacji do dalszego życia zarówno chorego jak i członków jego rodziny, udzielanie wsparcia psychicznego w ostatnich chwilach życia chorego jak i po jego śmierci. W 2017 roku zrealizowano 1350 wizyt dla 174 chorych i ich rodzin. Ponadto objęto rehabilitacją leczniczą 37 dzieci. Uzyskano: poprawę jakości życia chorych i ich rodzin, złagodzenie objawów i skutków choroby nowotworowej, wsparcie emocjonalne i psychologiczne chorych i rodzin, zapewniono sprzęt rehabilitacyjny oraz niezbędne wyposażenie w specjalistyczny sprzęt medyczny (np. pompy infuzyjne, materace przeciwoleżynowe, koncentratory tlenu, inhalatory, sprzęt jednorazowego użytku itp.). Zadanie to jest współfinansowane przez Gminę Wałbrzych od 21 lat.

W ramach jednostki budżetowej utworzonej na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha nr X/134/2015 z dnia 27.08.2015 r. – Centrum Stomatologii Szkolnej w Wałbrzychu celem zapobiegania zachorowalności na próchnicę i choroby przyzębia w 2017 roku Gmina Wałbrzych kontynuowała realizację **"Wałbrzyskiego programu profilaktycznej opieki stomatologicznej, zapobiegającego rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci z wałbrzyskich szkół podstawowych i gimnazjalnych na lata 2015 – 2017"**, w uruchomionych 5 szkolnych gabinetach stomatologicznych tj. w:

- 1) Publicznej Szkole Podstawowej Nr 5 im. Aliny i Czesława Centkiewiczów, 58-303 Wałbrzych, ul. Poznańska 8,
- 2) Publicznej Szkole Podstawowej Nr 15 im. Jana Kochanowskiego, 58-309 Wałbrzych, ul. Hirszfelda 1,
- 3) Publicznej Szkole Podstawowej Nr 17 im. Marii Konopnickiej, 58-305 Wałbrzych, ul. 1 Maja 105,
- 4) Publicznej Szkole Podstawowa Nr 21 im. Olimpijczyków Polskich w Wałbrzychu, 58-316 Wałbrzych, ul. Grodzka 71,
- 5) Zespole Szkół Nr 2/II Liceum Ogólnokształcącym im. Hugona Kołłątaja 58- 300 Wałbrzych, Al. Wyzwolenia 34.

Założeniem programu jest ułatwienie dzieciom i młodzieży gminy Wałbrzych dostępu do podstawowej opieki stomatologicznej, w tym do profilaktycznych badań stomatologicznych i edukacji w zakresie chorób jamy ustnej, a głównym celem – poprawa stanu zdrowia zębów dzieci i młodzieży poprzez zmniejszenie zachorowalności na próchnicę zębów i chorób przyzębia oraz prowadzenie skutecznej profilaktyki u najmłodszych pacjentów.

W szkołach w PSP nr 15 i PSP nr 21 utrzymano zwiększone godziny pracy lekarzy stomatologów w celu ułatwienia dostępności dzieciom i młodzieży do świadczeń realizowanych przez stomatologa.

W celu realizacji programu Centrum zatrudniało 6 lekarzy stomatologów i 5 higienistek/asystentek stomatologicznych.

W okresie od stycznia do grudnia 2017r. wykonano w 5 szkolnych gabinetach stomatologicznych razem: 11 482 świadczeń medycznych dla dzieci i młodzieży do lat 18 , w tym dla dziewczynek i kobiet – 5 800.

Przeprowadzono kompleksowe badania profilaktyczne u **3 750** dzieci i młodzieży.

Wyleczono zęby u ponad 2 200 dzieci/młodzieży. Ponadto wykonano szereg świadczeń profilaktycznych i edukacyjnych: lakierowanie zębów -1 680 dzieci, lakowanie zębów 240 dzieci oraz instruktaże jamy ustnej i nauka szczotkowania – 3 720 dzieci i młodzieży.

Uchwałą nr LI/645/17 z dnia 21 grudnia 2017r. Rada Miejska Wałbrzycha przyjęła do realizacji kontynuację „Wałbrzyskiego programu profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów

i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych na lata 2018-2022”.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Zgodnie z uchwalonym przez Radę Miejską Wałbrzycha Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gmina podpisała umowę z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Przychodnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień „ANIMA” na realizację ponadpodstawowego programu terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, w ramach którego przeprowadzono 296 godzin zajęć grupowych terapii pogłębionej. Zajęcia były realizowane od marca do listopada 2017 r. Uczestniczyło w nim łącznie 39 osób .

Ponadto, we współpracy z organizacjami pozarządowymi Gmina prowadziła profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych i pozalekcyjnych zajęć sportowych. Gmina udzieliła dofinansowania na realizację zadań:

1. Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna „Monar”:

- przeprowadzenie warsztatów dla młodzieży, rodziców i nauczycieli pn „Laboratorium wiedzy pozytywnej” łącznie w programie uczestniczyło 61 osób,
- prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego (3 x w tygodniu po 4 godziny - udzielono 490 porad),
- realizacja programu „Zagłębienie Twórczości”, którego głównym celem była promocja zdrowego stylu życia nastawionego na realizację pasji, zainteresowań, rozwoju osobistego:
 - raz w tygodniu dwugodzinne warsztaty edukacyjno-rozwojowe (30 osób),
 - warsztaty artystyczne (30 spotkań po 2 godz.) wraz z prezentacjami spektaklu dla mieszkańców Wałbrzycha,
 - w sierpniu wakacyjne warsztaty twórcze (przez 10 dni po 4 godziny udział wzięło 30 osób),
 - trzy prezentacje wyników działań twórczych dla około 400 odbiorców,
 - terapia pedagogiczna dla 5 osób.

2. Prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych i pozalekcyjnych zajęć sportowych – zadanie zrealizowane przez Fundację Inicjatyw Lokalnych i Stowarzyszenie „Nasza Jedyńka”.

3. Promocja zdrowia w sztuce teatralnej dziecięcej i młodzieżowej - XXV Festiwal – Wybieram Zdrowie.

4. Koncert profilaktyczny połączony z prelekcją nt. zagrożeń i skutków zażywania substancji psychoaktywnych oraz kształtowania nawyku konstruktywnego spędzania wolnego czasu i prawidłowych postaw pn: „Twórczy nie-zależni. Wciąga nas twórczość. Alkohol i narkotyki Nie!”. W projekcie uczestniczyło 181 uczniów wałbrzyskich gimnazjów.

5. Zorganizowano obóz socjoterapeutyczny dla 180 dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym.

6. Zorganizowano tygodniowy letni wypoczynek dla 25 dzieci z programem profilaktyki uzależnień.

7. Działania na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Wałbrzycha, w szczególności wspieranie działalności ruchów samopomocowych i środowisk trzeźwościowych – zadanie zrealizowane przez Stowarzyszenie Krzewienia Trzeźwości w Rodzinie Klub Abstynenta ODNOWA.

6.4 REALIZACJA PROGRAMÓW WSPARCIA RODZIN Z OSOBĄ NIEPEŁNOSPRAWNĄ I PRZEWLEKLE CHORĄ ORAZ FORM POMOCY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Miernik realizacji zadania: Liczba osób korzystających z programów wsparcia rodzin z osobą niepełnosprawną i przewlekle chorą			
	2015	2016	2017
Liczba osób	42	57	183

W 2017 roku realizowane były 4 programy wsparcia rodzin z osobą niepełnosprawną i przewlekle chorą.

Program „Dogoterapia” realizowany był w Publicznym Przedszkolu Samorządowym Nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi im. „Jana Brzechwy”. Kwotę 6.000,00 zł. przeznaczono z budżetu miasta na wynagrodzenie dla dogoterapeuty – osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi. Program obejmował rehabilitację dzieci z niepełnosprawnościami. W zajęciach w pierwszym półroczu 2017 r. brało udział 47 dzieci niepełnosprawnych w drugim półroczu 41 dzieci. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu zgodnie z zatwierdzonym przez dyrektora przedszkola harmonogramem.

Program „Hipoterapia” realizowany był w Zakładzie Stado Ogierów Książ w Wałbrzychu - Ośrodku Hodowli Zarodowej w Kamieńcu Ząbkowickim Sp. z o. o. Programem objęte zostały dzieci z niepełnosprawnością z Publicznego Przedszkola Samorządowego Nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi. W miesiącach maj, czerwiec z zajęć skorzystało 24 dzieci - odbyło się 95 zajęć. W miesiącach wrzesień i październik. zakwalifikowało się do zajęć 17 dzieci - odbyły się 65 zajęć. W zajęciach uczestniczyły dzieci wraz z rodzicami. Dla każdego dziecka przypadało 5 zajęć po pół godziny Razem w roku 2017 odbyły się 160 zajęć. Wszystkie zajęcia odbywały się w godzinach popołudniowych. Kwalifikacja dzieci do zajęć z hipoterapii odbyła się na podstawie deklaracji udziału dziecka w zajęciach podpisanej przez rodzica oraz na podstawie zaświadczenia od lekarza o braku przeciwwskazań do jazdy konnej. Środki finansowe przeznaczone na realizację zadania to 8.000,00 zł., zostały zabezpieczone w budżecie miasta w roku 2017.

Na realizację **Programu Rehabilitacji Ruchowej** przeznaczona została kwota 28.000,00 zł., na pokrycie wynagrodzenia dla czterech rehabilitantów prowadzących rehabilitację ruchową z dziećmi z niepełnosprawnościami. Z rehabilitacji ruchowej od miesiąca stycznia do czerwca skorzystało 16 dzieci. Od miesiąca września do grudnia z zajęć rehabilitacji ruchowej skorzystało 18 dzieci. Zajęcia rehabilitacyjne odbywały się na terenie Przedszkola. Klasyfikacja do zajęć odbyła się na podstawie weryfikacji orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i orzeczeń o niepełnosprawności pod kontem niesprawności ruchowej. Zajęcia odbywały się systematycznie według przedstawionych i zatwierdzonych harmonogramów.

W 2017 r. rozpoczęto realizację **Projektu - Usługi Asystenckie** na rzecz osób z niepełnosprawnością z obszaru Dolnego Śląska. Projekt realizuje Fundacja Promyk Słońca w partnerstwie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego. W ramach tego projektu wsparciem objęto 20 osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym zamieszkałe w Wałbrzychu i powiecie wałbrzyskim oraz 12 kandydatów na asystentów osób niepełnosprawnych. Nabór kandydatów na asystentów odbył się w 7.03.2017 r. na spotkaniu informacyjnym w Ratuszu. Projekt ma na celu wsparcie osób niepełnosprawnych w pokonywaniu trudności dnia codziennego.

– CEL 7. SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

7.1 AKTYWNA WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Miernik realizacji zadania: Liczba organizacji biorących aktywny udział w podejmowanych działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych				
	2014	2015	2016	2017
Liczba organizacji	12	12	9	8

W dniu 29 marca 2016 r. Rada Miejska Wałbrzycha podjęła uchwałę Nr XIX/283/2016 określającą szczegółowy sposób konsultowania z Gminną Radą Działalności Pożytku Publicznego (GRDPP), organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących statutowej działalności tych organizacji, unieważniając tym samym uchwałę z listopada 2010 r. Celem tej uchwały było udostępnienie coraz lepszych narzędzi elektronicznych do dyspozycji obywateli, które ułatwiły i przyspieszyły załatwianie spraw, a także stworzyły możliwość szybkiego i szerokiego udostępniania informacji publicznej. Wprowadzone udoskonalone środki elektronicznej komunikacji, stworzyły możliwość prowadzenia konsultacji społecznych z GRDPP, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami określonymi w ustawie. Rada Miasta Wałbrzycha 12 lipca 2016 r. przyjęła uchwałę Nr XXVI/356/2016 określającą tryb i kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej. Inicjatywa lokalna jest jedną z ważniejszych form partycypacji społecznej, gdzie mieszkańcy razem i na równi z samorządem mogą realizować zadania publiczne na rzecz lokalnej społeczności. W imieniu mieszkańców mogą działać organizacje pozarządowe, których udział może mieć tylko formę pośrednictwa przy składaniu wniosku na realizację zadania publicznego.

Przeprowadzona w 2017 r. Kampania 1% podatku dla Wałbrzyszan, umożliwiła 36 organizacjom pozarządowym posiadającym status Organizacji Pożytku Publicznego ubiegania się o dodatkowe środki na prowadzenie działalności statutowej. Wykaz organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2017 w roku 2018 został opublikowany na stronie internetowej BIP-u Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ponad 80 organizacji sektora pozarządowego zrealizowało zleczone w drodze otwartych konkursów ofert, zadania publiczne w sferze: ochrony zdrowia, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, pomocy osobom niepełnosprawnym, kultury, kultury fizycznej, sportu, turystyki, rewitalizacji oraz udzielania bezpłatnych porad prawnych. Udział GRDPP, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów w realizacji zadań publicznych miasta z zakresu zaspokajania zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej jest jednym z ważniejszych elementów planowania polityki rozwoju miasta i realizacji celów wynikających ze strategii i programów przyjętych przez radnych miasta Wałbrzycha.

7.2 PRZEZNACZENIE CZĘŚCI ŚRODKÓW Z BUDŻETU MIASTA NA REALIZACJĘ ZADAŃ WŁASNYCH W RAMACH WAŁBRZYSKIEGO BUDŻETU PARTYCYPACYJNEGO

Budżet partycypacyjny, zwany również obywatelskim, to specjalnie wydzielona kwota z budżetu naszego miasta, o wydaniu której zdecydują sami mieszkańcy Wałbrzycha.

Miernik realizacji zadania: Wielkość środków z budżetu miasta przeznaczanych na Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny.				
	2014	2015	2016	2017
a) na projekty ogólnomiejskie –	1.800.000 zł	2.000.000 zł	1.980.000 zł	500.000 zł
b) na projekty o charakterze lokalnym (dzielnice)	2.200.000 zł	3.000.000 zł	2.660.000 zł	3.500.000 zł
Razem	4.000.000 zł	5.000.000 zł	4.640.000 zł	4.000.000 zł
Miernik realizacja zadania: Liczba projektów zgłoszonych w ramach Wałbrzyskiego Budżetu Partycypacyjnego.				
	2014	2015	2016	2017
Liczba projektów	121 (71 po weryfikacji)	100 (94 po weryfikacji)	60 (po weryfikacji 45)	59 (49 po weryfikacji)

W ramach projektów zadań o charakterze lokalnym, na każdą dzielnicę przypadał następujący limit kwot:

Śródmieście – 452 000,00 zł,

Gaj - 35 000,00 zł,

Nowe Miasto - 320 000,00 zł,

Stary Zdrój - 250 000,00 zł,

Podgórze, Stary i Nowy Glinik– 280 000,00zł,

Biały Kamień – 360 000,00 zł,

Konradów - 85 000,00 zł,

Sobięcin - 190 000,00 zł,

Szczawienko, Książ – 125 000,00 zł

Lubiechów - 15 000,00 zł,

Poniatów - 66 000,00 zł,

Rusinowa i Kozice - 84 000,00 zł,

Piaskowa Góra - 600 000,00 zł,

Podzamcze - 665 000,00 zł.

Frekwencja w trakcie głosowania nad projektami wyniosła 13,34%. W tabeli poniżej zaprezentowane zostały realizowane w 2017 roku projekty.

Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Liczba oddanych głosów	Opis
A. PROJEKTY OGÓLNOMIEJSKIE			
Kopalnia Mocy – Centrum Rekreacyjno – Wspinaczkowe ul. Wysockiego 29	980 000 zł	6.951	Stworzenie atrakcyjnego miejsca do aktywnego spędzania czasu wolnego, promowanie zdrowego trybu życia, urozmaicenie oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów poprzez zagospodarowanie budynku nr 2 – centrum sportów ekstremalnych zgodnie z koncepcją Starej Kopalni. Stworzenie centrum złożonego ze ściany wspinaczkowej, strefy bulderingu, pomostu wielofunkcyjnego w formie przestrzeni rekreacyjnej oraz zaplecza. W 2017 roku została wykonana dokumentacja projektowo-kosztorysowa i zostało uzyskane pozwolenie na budowę.
B. PROJEKTY LOKALNE			
B.1. ŚRÓDMIEŚCIE			
Monitoring, oświetlenie placu zabaw oraz pozostała część placu, ścieżki, ławki, boisko do siatkówki - obszar ul. Chrobrego - Wysockiego 2-8	165 000 zł	224	Stworzenie estetycznej i ciekawej przestrzeni dla rekreacji mieszkańców. Dokończenie realizacji zadania z 2014 r. Wykonano nawierzchnię z kostki betonowej pod urządzenia siłowni fitness oraz ich dostawę i montaż, dostawę i montaż małej architektury i stołu do gry w szachy i chińczyka, nasadzono nowe drzewa i krzewy, wykonano elementy zieleni, zabudowę lamp, zabudowę szafki zasilającej oświetlenie, zabudowę atrap kamer. Zadanie zakończone w 2017 roku.
B.2. NOWE MIASTO			
„Plac zabaw Nowe Miasto” Nowe Miasto ul. Bogusławskiego	135 000 zł	715	Stworzenie bezpiecznego placu zabaw, miejsca do zabaw dla najmłodszych mieszkańców dzielnicy poprzez utworzenie placu zabaw z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem. Wyposażenie placu w sprzęt i elementy małej architektury. W 2017 roku została wykonana dokumentacja projektowo-kosztorysowa i wysłano zgłoszenie na wykonanie robót budowlanych.

Centrum językowo – multimedialne w Publicznej Szkole Podstawowej nr 23 w Wałbrzychu przy ul. A. Struga 3.	135 000 zł	388	Stworzenie bazy umożliwiającej interesującą naukę języków obcych, informatyki, zapewnienie miejsca dla realizacji zajęć pozalekcyjnych i rozwoju zainteresowań młodzieży. Stworzenie i przystosowanie pomieszczeń pracowni językowej, mobilnej pracowni komputerowej, radiowęzła szkolnego i redakcji gazetki szkolnej. Zakup i instalacja sprzętu komputerowego oraz oprogramowania, sieci wi-fi, sprzętu elektronicznego do obsługi radiowęzła, zakup aparatu fotograficznego, odpowiednich urządzeń i mebli. W 2017 roku w przeprowadzonej procedurze przetargowej nie złożono ofert. Realizacja planowana w 2018 roku.
B.3. STARY ZDRÓJ			
Plac zabaw i urządzenia do ćwiczeń Street Workout przy gminnym Zespole Szkół nr 2 w Wałbrzychu - ul. 11 Listopada 73-77	120 000 zł	506	Stworzenie bezpiecznego miejsca rekreacji dzieci, młodzieży i mieszkańców w dzielnicy Stary Zdrój. Utworzono plac zabaw z bezpieczną nawierzchnią, wyposażony w urządzenia zabawowe (m.in. huśtawki, skrzynie do wspinania, piaskownica), urządzenia do ćwiczeń Street Workout. Wyposażono teren w elementy małej architektury (ławki parkowe i kosze na śmieci), ogrodzenie panelowe placu zabaw wraz z furtką. Odtworzony został trawnik po robotach budowlano - montażowych oraz przywrócono ogrodzenie szkoły od strony ulicy Różanej oraz chodnik do stanu pierwotnego.
Piękna dzielnica i piękna okolica – zagospodarowanie Parku na pl. Gedymina	120 000 zł	344	Rewitalizacja zdegradowanego terenu znajdującego wśród starej zabytkowej miejskiej zabudowy. Wykonanie nasadzeń na terenie parku w klombach z kostki granitowej, montaż ławek i śmietników, wykonanie środkiem parku alejki z kostki granitowej, wydzielenie miejsc do parkowania. W 2017 roku przygotowano wniosek na wszczęcie postępowania
B.4. PODGÓRZE			
KP Gwarek Wałbrzych z bezpiecznym i nowoczesnym Stadionem - ul. Jagiellońska 24,	290 000 zł Połączone zadanie z WBP z 2016 i 2017	874	Zapewnienie higienicznego, bezpiecznego zaplecza dla dzieci i młodzieży należących do klubu KP Gwarek. Planowana była wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja instalacji wodnej i C.O. wraz z wymianą kotła C.O. oraz remont dachu. Ze względu na fatalny stan budynku zaplecza po uzyskaniu środków z budżetu partycypacyjnego 2017 r. zdecydowano o wybudowaniu nowego obiektu sportowego.

			W 2017 roku rozpoczęto prace nad wnioskiem o lokalizacji celu publicznego.
Zaprojektowanie i wybudowanie terenu rekreacyjnego przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 w Wałbrzychu przy ul. Poznańska 8,	392 000 zł	780	Stworzenie estetycznego i bezpiecznego miejsca do aktywnego wypoczynku mieszkańców oraz porządkowanie przestrzeni placu. Planowany remont nawierzchni z jej utwardzeniem na nową nawierzchnię z kostki betonowej, remont kanalizacji deszczowej (obejmujący etap B i C), remont muru oporowego, remont schodów oraz montaż balustrad ze stali ocynkowanej, zagospodarowanie terenów zieleni poprzez nasadzenie krzewów niskopiennych, dostawa i montaż elementów małej architektury. W 2017 roku uaktualniono kosztorysy i rozpoczęto przygotowanie postępowania przetargowego.
B.5. BIAŁY KAMIEŃ			
Remont ogrodzenia publicznej szkoły podstawowej nr 2 w Wałbrzychu przy ul. Melchiora Wańkowicza 13	104 000 zł	675	Zapewnienie bezpiecznego i estetycznego miejsca dla uczniów zarówno podczas zajęć jak i w godzinach popołudniowych. Rozbiórka starego ogrodzenia, tj. elementów stalowych i podmurówki; montaż ogrodzenia panelowego o długości ok. 600 m; zamontowanie dwóch bram wjazdowych oraz dwóch bramek wejściowych. Zadanie zakończone w 2017 roku.
B.6. SOBIĘCIN			
Wymiana nawierzchni drogi w Parku im. T. Kościuszki [z wyznaczeniem 3 miejsc postoju dla samochodów]	120 000 zł	341	Zwiększenie atrakcyjności i estetyki miejsca, umożliwienie jazdy na rolkach, deskorolkach, hulajnogach, rowerach. Zachęcenie mieszkańców do korzystania z parku, stworzenie bezpiecznego miejsca do zabawy dla dzieci. Uporządkowanie terenu, poprawa bezpieczeństwa pieszych, utworzenie nowych miejsc postojowych W 2017 roku dokumentacja projektowo-kosztorysowa i rozpoczęto prace budowlane
Plac zabaw i urządzenia do ćwiczeń przy ul. Kanii	60 000 zł	323	Stworzenie atrakcyjnego i estetycznego miejsca rekreacji mieszkańców. wykonanie placu zabaw wraz z elementami fitness, małą architekturą, utwardzonymi dojazdami i ogrodzeniem. W 2017 roku dokumentacja projektowo-kosztorysowa. W przeprowadzonym postępowaniu nie wybrano Wykonawcy. Będzie przeprowadzane nowe postępowanie przetargowe.
B.7. SZCZAWIENKO			
Centrum Aktywności Społecznej	120 000 zł	319	Stworzenie optymalnych warunków do spędzania wolnego czasu mieszkańców dzielnicy i ich integracji. Przeniesienie

Szczawienko - pierowtnie ul. Lelewela 2a. Obecnie ze względu na wybraną niekorzystną lokalizację zdecydowano przenieść projekt „Centrum ...” do lokalu przy ul. Wrocławskiej 80			Świetlicy Środowiskowej, Punktu Bibliotecznego, miejsca spotkań Seniorów, Punktu Dyżurnego Straży Miejskiej – stworzenie Centrum Aktywności Społecznej Szczawienko. Ze względu na zmianę lokalizacji centrum trwają procedury pozwalające wykonać w/w projekt.
B.8. PONIATÓW			
II ETAP Modernizacja infrastruktury sportowej na terenie byłej Szkoły Podstawowej nr 19, doposażenie terenu w elementy małej oraz doposażenie placu zabaw na terenie Przedszkola przy ul. Sosnowej 25A	60 000 zł	212	Poszerzenie oferty rekreacyjnej dla mieszkańców dzielnicy. Wykonano nawierzchnię z mialu granitowego pod siłownią zewnętrzną, nawierzchnię z piasku atestowanego pod strefy bezpieczeństwa dostawianych urządzeń placu zabaw, zamontowano urządzenia siłowni zewnętrznej i urządzenia placu zabaw Zadanie zakończone w 2017 roku.
B.9. RUSINOWA, KOZICE			
Nasze Osiedle” - wykonanie miejsc postojowych wraz z remontem chodników przy ul. Osiedle Górnicze 18	97 380 zł	175	Uporządkowanie terenu, poprawa bezpieczeństwa pieszych, zwiększenie estetyki i atrakcyjności miejsca przez utworzenie nowych miejsc postojowych. Przeprowadzono roboty rozbiórkowe, wykonano nawierzchnię chodnika z kostki betonowej, wykonano plac o nawierzchni utwardzonej oraz wykonano tereny zielone. Zadanie zakończone w 2017 roku.
B.10. PIASKOWA GÓRA			
OGRÓDEK JORDANOWSKI - reaktywacja ETAP II, część A: „Integracja RAZ DWA TRZY! - dzieci, młodzież oraz my” przy ul. Ksawerego Dunikowskiego 14	255 000 zł	685	Rewitalizacja ogródka jordanowskiego, zapewnienie estetycznego i bezpiecznego miejsca do rekreacji i integracji mieszkańców dzielnicy. Zaprojektowano i wybudowano nowy pawilon o pow. 120 m2 (po obrysie). Naprawa, renowacja i uzupełnienie braków w ogrodzeniu terenu ogródka. Zadanie zakończone w 2017 roku.

B.11. PODZAMCZE

EUROPARK PODZAMCZE -na skwerze pomiędzy Kościołem pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła a ścieżką pieszo-rowerową przy Al. Podwale	249 000 zł	1.873	Stworzenie bezpiecznego, atrakcyjnego miejsca do rekreacji i uprawiania sportu dla mieszkańców dzielnicy. Wykonano ciągi piesze z placykami pod urządzenia siłowni zewnętrznej wraz z montażem elementów siłowni. Zadanie zakończone w 2017 roku.
Budowa placu zabaw i rekreacji przy ul. Fortecznej w dzielnicy Podzamcze WBP 2016	140 000 zł	463	Stworzenie atrakcyjnego miejsca do aktywnego spędzania czasu wolnego, promowanie zdrowego trybu życia, urozmaicenie oferty rekreacyjnej. Wykonano plac zabaw z piasku o gr. 30 cm, z nawierzchnią z kostki betonowej (chodnik) 8,20 m ² . Zamontowano elementy wyposażenia tj: zestaw zabawowy linowy LACERTA (składający się z 7 modułów), huśtawka "bocianie gniazdo", tablica z regulaminem, ławka ze stali nierdzewnej zintegrowana z koszem oraz wykonano ogrodzenie panelowe wraz z furtką. Zamontowano również urządzenia siłowni zewnętrznej: biegacz i orbitrek oraz wykonano nawierzchnie z kostki brukowej betonowej. Zadanie zakończone w 2017 roku.

7.3 INFORMATYZACJA USŁUG PUBLICZNYCH ON-LINE URZĘDU I JEDNOSTEK PODLEGŁYCH (ELEKTRONICZNE ZAŁATWIANIE SPRAWY: ZŁOŻENIE WNIOSKU, INFORMACJA DLA WNIOSKODAWCY, REALIZACJA WNIOSKU, DOSTARCZENIE ZAMÓWIENIA, PŁATNOŚĆ ELEKTRONICZNA)

Miernik realizacji zadania: Liczba e-usług oferowanych przez UM i jednostki podległe				
	2014	2015	2016	2017
Liczba e-usług	18	18	18	18

Przygotowano wnioski oraz uzyskano dofinansowanie dla projektu pn. **Zwiększenie wykorzystania e-usług publicznych w Gminie Wałbrzych** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ramach ww projektu realizowane są zadania :

Zadanie 1. Stworzenie i wdrożenie Nowej Elektronicznej Platformy Obsługi Klienta Administracji (Nowa E-POKA). W ramach zadania powstaną 24 usługi publiczne udostępniona online o stopniu dojrzałości co najmniej 4. Odbiorcami usług będą mieszkańcy Gminy Wałbrzych, klienci (przedsiębiorcy, NGO itp.), UM w Wałbrzychu oraz jednostki pomocnicze realizujące wzajemnie usługi A2A, Urzędy Administracji Państwowej i Samorządowej realizujące swoje zadania przez ePUAP.

Zadanie 2. Stworzenie i wdrożenie systemu dziennika elektronicznego (E-SZKOŁA). Powstały i wdrożony system, sprzęt oraz wyposażenie zostanie przekazany przez Gminę Wałbrzych do bezpłatnego użytkowania 27 szkołom samorządowym (jednostkom budżetowym Gminy Wałbrzych). W ramach zadania powstaną 2 usługi o dojrzałości co najmniej 4. Odbiorcami usług będą nauczyciele placówek edukacyjnych, uczniowie oraz ich opiekunowie prawni.

Zadanie 3. Stworzenie i wdrożenie Zintegrowanego Systemu Dystrybucji Biletów (E-BILET). Powstały i wdrożony system, sprzęt oraz wyposażenie zostanie przekazany przez Gminę Wałbrzych do bezpłatnego użytkowania 3 gminnym instytucjom kultury tj. Muzeum Porcelany w Wałbrzychu, Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia w Wałbrzychu oraz Teatrowi Lalki i Aktora w Wałbrzychu. W ramach zadania powstanie 1 usługa publiczna udostępniona online o stopniu dojrzałości co najmniej 4.

7.4 URUCHOMIENIE SERWISU INTERNETOWEGO URZĘDU MIEJSKIEGO UKIERUNKOWANEGO NA PROCES KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ (INTERAKTYWNE NARZĘDZIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH ZACHĘCAJĄCE DO ANGAŻOWANIA SIĘ W SPRAWY MIASTA, WYRAŻANIA WŁASNYCH OPINII I DZIELENIE SIĘ POGLĄDAMI).

Miernik realizacji zadania: Liczba wejść na stronę internetową Urzędu Miejskiego				
	Od początku funkcjonowania strony do 2014	od 04.2015 do 03.2016	od 03.2016 do 02.2017	od 03.2017 do 02.2018
Liczba wejść	290.735	592.909	425.268	1.134.459

Uruchomienie serwisu internetowego Urzędu Miejskiego ukierunkowanego na proces komunikacji społecznej (interaktywne narzędzie konsultacji społecznych zachęcające do zaangażowania się w sprawy miasta, wyrażania własnych opinii i dzielenia się poglądami) przeprowadzono postępowanie przetargowe oraz zaprojektowano, wykonano i wdrożono portal internetowy Gminy Wałbrzych.

7.5 ROZWÓJ I PROMOCJA WOLONTARIATU

Miernik realizacji zadania: Liczba zrealizowanych programów promujących wolontariat				
	2014	2015	2016	2017
Liczba programów	4	4	5	5

W ramach działania szkolnych Klubów "8" Młodzieżowego Wolontariatu zrealizowano: "Piknik Wolontariusza", "Wigilię Wolontariusza", "Dzień Na TAK", "Bał Integracyjny", „Pola Nadziei”.

7.6 TWORZENIE NOWYCH I ROZWÓJ ISTNIEJĄCYCH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Miernik realizacji zadania: Liczba nowo powstałych organizacji				
	2014	2015	2016	2017
Liczba organizacji	13	18	16	19

W roku 2017 powstały 2 stowarzyszenia rejestrowe, 8 fundacji, 1 Uczniowski Klub Sportowy, 3 kluby sportowe działające w formie stowarzyszeń, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej i 5 stowarzyszeń zwykłych.

Stowarzyszenia wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego tzw. rejestrowe :

- Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywizacji Niepełnosprawnych w Wałbrzychu,
- Stowarzyszenie NIKOLAUS STUDIO w Wałbrzychu 2017.

Fundacje:

- Fundacja "Podniebny Pegaz",
- „Fundacja Uważność Bycia”,
- Fundacja Chodorowskich,
- Fundacja Złoty Pociąg,
- Fundacja "Serce bez Granic",
- Fundacja Respectum,
- Fundacja „Nasz Kucyk”,
- Fundacja JAMHUDY MOLOSOWY Azyl Północy.

Uczniowskie Kluby Sportowe

- Uczniowski klub Sportowy "Szkoła Piłki Nożnej Dziewiątka „z/s w Wałbrzychu".

Kluby sportowe działające w formie stowarzyszeń nieprowadzących działalności gospodarczej

- Stowarzyszenie pn. "Predators Wałbrzych-grupa biegowa" w Wałbrzychu,
- Stowarzyszenie Sportowo Rekreacyjne Junior Wałbrzych w Wałbrzychu,
- Klub Sportowy pn. Klub Squash Wałbrzych w Wałbrzychu.

Stowarzyszenia zwykłe wpisane do ewidencji w 2016 r. po zmianie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U z 2015r.poz.1923 ze zm.) zgodnie z art.40a ust.4 ustawy:

- Stowarzyszenie zwykłe pn. SUDETY,
- Stowarzyszenie zwykłe Gwarkowie Thoreza,
- Sudeckie Stowarzyszenie Pszczelarzy Polanka,

- Towarzystwo Upiększania Miasta Wałbrzycha,
- Komitet Budowy Pomnika Żołnierzy Wyklętych.

7.7 ANIMACJA WAŁBRZYSKICH ŚRODOWISK LOKALNYCH

Od wielu lat realizowane są na terenie miasta Wałbrzycha działania środowiskowe, które na stałe wpisały się w działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Uczestniczą w nich zarówno klienci Ośrodka, jak i członkowie ich rodzin, sąsiedzi, koledzy. Wspólnie upiększono miejsca zamieszkania poprzez nasadzenia kwiatów, krzewów i drzewek, malowanie bram wejściowych, przygotowywano i przeprowadzono festyny, spotkania obywatelskie i edukacyjne, uczestniczono w rajdach turystyczno – integracyjnych, olimpiadach sportowo-rodzinnych w przedsięwzięciach kulturalnych i cyklicznych spotkaniach. W 2017 roku pracownicy Ośrodka aktywnie uczestniczyli w działaniach realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wałbrzycha. Z tego powodu niewiele było działań środowiskowych organizowanych w środowiskach lokalnych bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach organizowania społeczności lokalnych w 2017 roku pracownicy MOPS zorganizowali lub uczestniczyli m.in.:

1. W ramach działań edukacyjnych:

- w dzielnicy Sobięcin zorganizowano spotkanie Edukacyjne pn. „Gdy mama gotuje i szyje to się fajnie żyje”. Projekt promujący zdrowy tryb życia, trwał od stycznia do września. Celem działania było racjonalne gospodarowanie własnym budżetem domowym. Uczestnicy wspólnie przygotowywali posiłki, piekli ciasta. Ponadto nabyli umiejętności szycia na maszynie i wykonywali drobne przeróbki własnej odzieży,
- w dzielnicy Stary Zdrój dużą grupę mieszkańców stanowią rodziny z małymi dziećmi, w związku z tym pracownicy socjalni wspólnie z pracownikami Biblioteki Publicznej nr 3 zorganizowali dla nich wspólne czytanie bajek. Ponieważ spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem odbyło się na jednym z ładniej usytuowanych za Biblioteką podwórek. Dzieci oraz ich mamy czynnie uczestniczyły w czytaniu bajek, dowiedziały się również o zasadach korzystania z Biblioteki, konieczności dbania o książki oraz korzyści wynikających z ich czytania,
- wolontariat międzypokoleniowy: „Dzieci Seniorom – Seniorzy dzieciom” – kontynuacja działań wolontarystycznych dzieci ze SP Nr 23 – klub „Ósemeczki” i osób starszych oraz niepełnosprawnych zamieszkałych w okolicy szkoły. Spotkania odbywały się cyklicznie na terenie szkoły, oprócz wakacji. W każdym miesiącu był inny temat spotkania np. wspólnie obchodzony Dzień Babci i Dziadka, walentynki, wspólne przygotowywanie ozdób wielkanocnych, występy artystyczne dzieci, wyjazd do domu pomocy w Dusznikach Zdrój w celu odwiedzin jednej z wcześniejszych uczestniczek spotkań,
- „Wspólne czytanie” - działanie zorganizowane na terenie Biblioteki pod Atlantami. W działaniu wzięły udział rodzice z dziećmi, pracownicy socjalni, pracownik biblioteki. Spotkanie rozpoczęło się wspólnym czytaniem baśni pt. Tajemnica białego kota, a następnie odbyło się zwiedzanie biblioteki. Na zakończenie wszyscy uczestnicy wzięli udział w zabawie polegającej na utworzeniu kota z różnych materiałów.

2. W ramach działań sportowo - rekreacyjnych i kulturalnych:

- w związku z tym, że w dzielnicy Stary Zdrój zamieszkuje dużo osób starszych oraz samotnych pracownicy socjalni w 2017r. swoje działania skupili na organizowaniu czasu wolnego właśnie w tej grupie. Podczas spotkania, w którym uczestniczyli starsi mieszkańcy dzielnicy udało się zwiedzić

- Pijalnię Wód Mineralnych oraz dzięki uprzejmości pracowników Uzdrawiskowego Zakładu Przyrodoleczniczego bezpłatnie jaskinię solno-jodową, która jest częścią kompleksu. Podczas spaceru okazało się, że wiele z osób uczestniczących w spotkaniu nigdy nie była w Szczawnie Zdrój, jak również w ostatnim okresie mocno ograniczała swoją aktywność rzadko wychodząc z domu,
- również na Starym Zdroju odbył się festyn w ramach rewitalizowanych dzielnic „starego Wałbrzycha”. Jubilatką była ulica Pocztowa, która jest jedną z głównych ulic dzielnicy. W spotkaniu organizowanym m. in. przez Urząd Miasta Wałbrzycha oraz czynnej pomocy partnerów tj. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Wspólnoty Samorządowej wzięło udział wielu mieszkańców. Na uroczystym spotkaniu, które zorganizowano na skwerze powstałym w miejscu, gdzie jeszcze w końcu XX wieku stała Hala Spacerowa świadcząca o uzdrawiskowym charakterze tej wałbrzyskiej dzielnicy, było sporo niespodzianek oraz atrakcji. Po spacerze historycznym, na którym można było poznać dzieje i najciekawsze obiekty Starego Zdroju przyszła pora na festyn, który rozpoczął się tortem od lokalnego cukiernika. Na najmłodszych czekało malowanie kredą oraz konkursy plastyczne, a także prezentacje na scenie. Nie zabrakło też prezentacji lokalnych rękodzielników i smacznych kiełbasek. Pracownicy socjalni czynnie uczestniczyli w spotkaniu oraz integracji społeczności lokalnej,
 - w Parku im. Tadeusza Kościuszki przy ulicy Jordana w dzielnicy Sobięcin odbył się Piknik Rodzinny. W ramach w/w pikniku zorganizowano gry i zabawy. Dzieci brały udział warsztatach plastycznych, ćwiczeniach i pokazach sprawnościowych. Było wspólne muzykowanie, nauka piosenki o ekologii oraz samodzielne wykonanie przez dzieci instrumentów muzycznych z surowców wtórnych. Dla uczestników zorganizowano grill i poczęstunek dla dzieci. Piknik urozmaicił koncert muzyki węgierskiej w wykonaniu tria fletowego. Ideą Pikniku Rodzinnego było promowanie spędzenia wolnego czasu, rodziców z dziećmi,
 - we wrześniu obchodzono na Sobięcinie urodziny Placu Marceliny Darowskiej. Działanie prowadzone było w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wałbrzycha. Mieszkańcy uczestniczyli w historycznym spacerze po dzielnicy. Jak na każdych urodzinach był tort, ciasta i ciasteczka. Słodkości przygotowały beneficjentki programu „Gdy mama gotuje i szyje, to fajnie się żyje”. Były również kiełbaski, konkurs na najlepsze pierogi, grochówka i wiele różnych atrakcji dla dzieci i dorosłych, odbył się pokaz mody zorganizowany przez beneficjentki programu „Gdy mama gotuje i szyje, to fajnie się żyje”,
 - na terenie Centrum Integracji Rodziny przy ul. Grota Roweckiego 3 odbyły się działania środowiskowe pn. „W krainie ziemniaka”- 25.08.2017 r. zainicjowane przez pracowników socjalnych MOPS, przy aktywnym współudziale mieszkańców Piaskowej Góry oraz świetlicy środowiskowej działającej przy w/w placówce. Działania były skoncentrowane na zabawach ruchowych indywidualnych i grupowych a jego celem była przede wszystkim integracja środowiska lokalnego,
 - w ramach wspólnych działań rewitalizacyjnych oraz lokalnego partnerstwa po raz pierwszy zorganizowano spacer historyczny po dzielnicy Podgórze oraz urodziny ulicy Poznańskiej. W ramach imprezy zaplanowano wiele atrakcji tj. pokazy GOPR , konkursy sportowe, plastyczne, historyczne. Celem działania: integracja połączona z edukacją,
 - festyn „Zakończenie wakacji” został zorganizowany na ulicy Osiedleńców przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Wzięły w nim udział wszystkie dzieci zamieszkałe w Wałbrzychu przy ulicy Osiedleńców. Uczestniczyły w nagradzanych konkursach, grach i zabawach. Na życzenie malowane były twarze dzieci w różne, wielobarwne wzory. Zabawy wzbogacone zostały o udział i występ taneczny Inspektora Kruka ze Straży Miejskiej w Wałbrzychu. Dzieci miały możliwość lania wody wprost z węża wozu strażackiego. Bardzo duże zainteresowanie było kurtyną wodną i świeżą wodą do picia, którą zaproponowało nam Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp.

- z o.o.. We wszystkie powyższe profilaktyczno – edukacyjne działania wplecione były tańce dzieci i pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu,
- w marcu odbył się happening zorganizowany przez Centrum Aktywności Lokalnej (CAL). Pomimo niesprzyjającej aury barwny, rozśpiewany, roztańczony pochód przeszedł z wałbrzyskiej siedziby CAL ulicą Moniuszki, przez Rynek, Plac Magistracki, ulicę Słowackiego, Aleję Wyzwolenia by powrócić do swojej siedziby przy ulicy Mickiewicza. Celem happeningu było powitanie wiosny, integracja społeczności lokalnej, dobra zabawa i wspólne spędzenie czasu a także promocja wałbrzyskiego Centrum Aktywności Lokalnej i jego działań: budowy społeczności lokalnej, rozwoju lokalnej samoorganizacji, wzmacniania lokalnych grup obywatelskich, promowanie wolontariatu, aktywizacja lokalnych zasobów. Podczas happeningu nie zabrakło tradycyjnej marzanny, plakatów, transparentów, ozdób i dekoracji, które uczestnicy wykonali własnoręcznie. W czasie przemarszu przechodniom rozdawano również własnoręcznie wykonane kartki świąteczne z życzeniami. Barwny, wesoły pochód wzbudził duże zainteresowanie wśród przechodniów. W imprezie udział wzięli członkowie Klubu Młodzieżowego, Klubu Seniora, wolontariusze, członkowie Klubu Integracji Społecznej, dzieci ze Świetlicy Środowiskowej i osoby związane z wałbrzyskim Centrum Aktywności Lokalnej (pracownicy socjalni ZPS5),
 - z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca zorganizowano przy Publicznym Gimnazjum nr 1 im. Noblistów Polskich w Wałbrzychu festyn rodzinny. Oprócz tej szkoły w organizację imprezy zaangażował się bardzo Pan Piotr Kwiatkowski, wałbrzyski radny i przewodniczący Rady Wspólnoty Samorządowej dzielnicy Śródmieście. Współorganizatorami były MOPS, Centrum Aktywności Lokalnej, Aqua Zdrój i Parafia pod wezwaniem Aniołów Stróżów w Wałbrzychu. Wsparły nas nie tylko Hotel Maria czy Zamek Książ, ale też wielu przedsiębiorców prowadzących lokale w centrum miasta. Na boisku przy gimnazjum nr 1 zjawili się też między innymi strażacy i WOPR-owcy, przygotowano wiele atrakcji dla najmłodszych,
 - zabawa Halloween - blisko 30-cioro dzieci w różnym wieku, bawiło się na świetlicy środowiskowej RWS Śródmieście. Dla najmłodszych przygotowano moc atrakcji w postaci konkursów, słodyczy podanych w upiornych aranżacjach i podarunków rodem z Rodziny Adamsów. Organizatorzy tj. pracownicy socjalni MOPS, oraz radny Wałbrzycha zadbali o wspaniałą zabawę i bezpieczeństwo podopiecznych, natomiast w grudniu Partnerstwo Epicentrum, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Straż Miejska, Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej, Rada Wspólnoty Samorządowej Śródmieście, Centrum Aktywności Lokalnej i radny w ramach inicjatyw aktywnych mieszkańców zorganizowali zabawę Mikołajkową dla dzieci z dzielnicy Śródmieście. Było mnóstwo dzieci, hucznej zabawy i ogrom pozytywnej energii.

3. W ramach poprawy estetyki otoczenia i integracji środowiska lokalnego:

- już po raz kolejny pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wzięli udział w akcji organizowanej przez Urząd Miejski w Wałbrzychu mającej na celu wspólne sprzątnięcie miasta, jego podwórek, skwerów i placów. Działanie prowadzone było w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wałbrzycha mające na celu wspieranie działań aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnej na podobszarze rewitalizacji Sobięcin, Podgórze, Stary Zdrój, Nowe Miasto, Śródmieście,
- w ramach wakacyjnego wolontariatu międzypokoleniowego na terenie Ogródka Jordanowskiego jak co roku w ramach wspólnych działań Sudeckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, pracowników MOPS oraz mieszkańców dzielnicy Piaskowa Góra zorganizowano kolejne działania na rzecz poprawy estetyki otoczenia oraz integracji mieszkańców dzielnicy Piaskowa Góra. W ramach działań wykonano prace porządkowe na terenie ogródka jordanowskiego. Reaktywacja Ogródka Jordanowskiego przy ul. Dunikowskiego odbywa się w ramach trzy- etapowego projektu „Integracja RAZ, DWA, TRZY ! - dzieci młodzież oraz my”, współfinansowanego ze środków Wałbrzyskiego Budżetu Partycypacyjnego,

- zgodnie z realizowanym zadaniem publicznym „Wspieranie działań aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnej na podobszarze rewitalizacji Śródmieście” współfinansowanego z budżetu Gminy Wałbrzych mieszkańcy z ulicy Wyzwolenia 49 uczestniczyli w warsztatach z pielęgnacji roślin. Założeniem warsztatu było wprowadzenie uczestników tajniki pielęgnacji ogrodu z uwzględnieniem stref klimatycznych i ich wpływu na rośliny oraz warunków pogodowych związanych z poszczególnymi porami roku. Zajęcia zostały zaprojektowane specjalnie tak, aby od podstaw wprowadzić i zapoznać uczestników z zagadnieniami z tej tematyki. Mieszkańcy otrzymali wskazówki istotne przy planowaniu ogrodu, jak zakładać rabaty i kwietniki, jak sadzić i palikować drzewa, ale przede wszystkim krok po kroku przeszli razem przez poszczególne prace w ogrodzie jakie niosą za sobą kolejne pory roku. Dowiedzieli się jakie porządki należy wykonać w ogrodzie po zimie, jak zabezpieczyć rośliny przed zimą. Warsztat został stworzony w odpowiedzi na potrzeby tych osób, dla których praca w ogrodzie jest pasją, przyjemnością i sposobem na aktywne spędzenie wolnego czasu, a chciałyby w związku z tym zdobyć podstawy profesjonalnej wiedzy sposobów pielęgnacji ogrodów.

7.8 WYSZUKIWANIE I WSPARCIE LIDERÓW LOKALNYCH

Działania mające na celu animowanie wałbrzyskich środowisk lokalnych nie mogłyby się odbyć gdyby nie liderzy lokalni, którzy stali się partnerami do współpracy np. uczestnictwo w partnerstwie lokalnym jako reprezentant środowiska. To lokalni liderzy z grupami sąsiedzkimi kreowali i realizowali działania na swoich podwórkach, przejmując całkowicie inicjatywę za ożywienie własnej przestrzeni. Celami inicjatyw sąsiedzkich było m.in. budowanie tożsamości lokalnej, rozwój potencjału mieszkańców na rzecz ich samodzielności, budowanie relacji sąsiedzkich, wzmacnianie poczucia odpowiedzialności i sprawczości za swoją dzielnicę. W sposób najbardziej widoczny, zasada ta sprawdziła się przy organizowaniu od 2012 roku konkursu „Kolorowe podwórko”, projektu wpisującego się w rewitalizację miasta. Od początku realizacji projektu włączano liderów podwórkowych w proces tworzenia konkursu, jego dokumentów, założeń. Zapraszano ich na spotkania organizacyjne i angażowano do prac partnerstwa lokalnego „Etcentrum”. Podczas każdej edycji konkursu obowiązkowymi elementami było: organizacja wydarzenia lokalnego np. festyn, piknik gry, zabawy i konkursy, sąsiedzki grill oraz wspólne z sąsiadami zadbanie o podwórko np. sadzenie krzewów, odmalowanie ławki, sprzątanie podwórka.

10 lipca 2017 roku mieszkańcy z ulicy Wyzwolenia zorganizowali uroczyste podsumowanie inicjatywy „Kolorowe podwórko” przy ul. Wyzwolenia 49. Tu ludzie mieszkają od wielu lat. Znają się, wymieniają doświadczenia i wspólnie planują wszelkie działania mające na celu poprawę estetyki miejsca ich zamieszkania. Jak na innych podwórkach biorących udział w akcji inicjatyw sąsiedzkich, tak i tu trzeba było zacząć od wspólnej pracy. Efekty widać gołym okiem, a festyn był świętem po udanych przygotowaniach. Jak podkreślił lider działania, przy planowaniu prac i podziale obowiązków nie było żadnych trudności. Sąsiedzi stanęli na wysokości zadania, chętnie uczestniczyli w pracach mających na celu poprawienie estetyki ich miejsca zamieszkania i na każdym etapie zagospodarowania. Przeprowadzana po każdym etapie projektu ewaluacja wzbogaca go o nowe zadania i coraz aktywniejsze włączanie mieszkańców w proces zmiany społecznej i przestrzennej.

Podobnie działania, chociaż na nieco mniejszą skalę prowadzono w innych dzielnicach miasta. W ramach zadania publicznego pn. „Wspieranie działań aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnej” w objętych zadaniem rejonach miasta odbyło się wiele przedsięwzięć inicjowanych przez lokalnych liderów. Szeroki udział mieszkańców miasta w tych działaniach świadczył o słuszności realizowanego zadania.

7.9 ROZWÓJ SAMOORGANIZACJI MIESZKAŃCÓW WAŁBRZYCHA

W ostatnich latach zauważalnie wzrosło zainteresowanie mieszkańców miasta poprawą estetyki otoczenia oraz integracją środowiska lokalnego. 2017 rok obfitował w szereg inicjatyw w tym zakresie, nadal wzrasta ilość zorganizowanych przez mieszkańców Wałbrzycha przedsięwzięć w tym zakresie. Poniżej przedstawiono nieliczne przykłady tych działań:

- już po raz kolejny pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wzięli udział w akcji organizowanej przez Urząd Miejski w Wałbrzychu mającej na celu wspólne sprzątnięcie miasta, jego podwórek, skwerów i placów. Działanie prowadzone było w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wałbrzycha mające na celu wspieranie działań aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnej na podobszarze rewitalizacji Sobięcina, Podgórze, Stary Zdrój, Nowe Miasto, Śródmieście,
- w ramach wakacyjnego wolontariatu międzypokoleniowego na terenie Ogródka Jordanowskiego jak co roku w ramach wspólnych działań Sudeckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, pracowników MOPS oraz mieszkańców dzielnicy Piaskowa Góra zorganizowano kolejne działania na rzecz poprawy estetyki otoczenia oraz integracji mieszkańców dzielnicy Piaskowa Góra. W ramach działań wykonano prace porządkowe na terenie ogródka jordanowskiego. Reaktywacja Ogródka Jordanowskiego przy ul. Dunikowskiego odbywa się w ramach trzy- etapowego projektu „Integracja RAZ, DWA, TRZY ! - dzieci młodzież oraz my”, współfinansowanego ze środków Wałbrzyskiego Budżetu Partycypacyjnego,
- zgodnie z realizowanym zadaniem publicznym „Wspieranie działań aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnej na podobszarze rewitalizacji Śródmieście” współfinansowanego z budżetu Gminy Wałbrzych mieszkańcy z ulicy Wyzwolenia 49 uczestniczyli w warsztatach z pielęgnacji roślin. Założeniem warsztatu było wprowadzenie uczestników w tajniki pielęgnacji ogrodu z uwzględnieniem stref klimatycznych i ich wpływu na rośliny oraz warunków pogodowych związanych z poszczególnymi porami roku. Zajęcia zostały zaprojektowane specjalnie tak, aby od podstaw wprowadzić i zapoznać uczestników z zagadnieniami z tej tematyki. Mieszkańcy otrzymali wskazówki istotne przy planowaniu ogrodu, jak zakładać rabaty i kwietniki, jak sadzić i palikować drzewa, ale przede wszystkim krok po kroku przeszli razem przez poszczególne prace w ogrodzie jakie niosą za sobą kolejne pory roku. Dowiedzieli się jakie porządki należy wykonać w ogrodzie po zimie, jak zabezpieczyć rośliny przed zimą. Warsztat został stworzony w odpowiedzi na potrzeby tych osób, dla których praca w ogrodzie jest pasją, przyjemnością i sposobem na aktywne spędzenie wolnego czasu, a chciałyby w związku z tym zdobyć podstawy profesjonalnej wiedzy sposobów pielęgnacji ogrodów - wraz z pracownikami socjalnym oraz okolicznymi mieszkańcami przeprowadzono prace porządkowe zmierzające do poprawy estetyki obiektu Centrum Integracji Rodziny przy ul. Grota Roweckiego 3 przed organizowaniem w nim działań wakacyjnych.

7.10 TWORZENIE WARUNKÓW DO AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI JAKO PODSTAWY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W 2017 roku udzielono wsparcia finansowego działalności następujących podmiotów:

- Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- Środowiskowego Domu Samopomocy,
- Domu Pomocy Społecznej Rusinowa,
- Organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

W ramach tego zadania ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób

niepełnosprawnych jest realizowany w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Program Aktywny Samorząd. Działania przewidziane w programie dają większe możliwości na aktywniejsze włączenie się na rzecz aktywności społecznej osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Program obejmuje dwa Moduły: likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową oraz pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Kwota dofinansowania przyznana z Funduszu wyniosła w 2017 roku 139 995 zł.

Kolejnym działaniem jest wspieranie udziału osób niepełnosprawnych w sporcie, kulturze, rekreacji i turystyce co stanowi niezbędny czynnik wszechstronnego rozwoju, potęguje oddziaływania wychowawcze i usprawniające, poprzez kształtowanie takich cech charakteru jak: zdyscyplinowanie, poczucie odpowiedzialności, wytrwałości i wiary we własne siły. Sport, kultura fizyczna działa na organizm ludzki w trzech aspektach: fizjologicznym, psychicznym, społeczno - wychowawczym. Sport, wychowanie fizyczne oraz wszelka inna aktywność ruchowa, czy to w zakresie rekreacji czy rehabilitacji jest jednym z istotniejszych elementów życia osób niepełnosprawnych. Podstawowym zadaniem rehabilitacji jest usprawnienie jednostki pod względem fizycznym, umysłowym, psychicznym lub społecznym i obejmuje szereg oddziaływań natury pedagogicznej i społecznej mających za cel przywrócenie w miarę możliwości jednostce niepełnosprawnej możliwości funkcjonowania w społeczeństwie. W 2017 roku udzielono dofinansowania na następujące przedsięwzięcia dla osób niepełnosprawnych, organizowane przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Należy podkreślić, że wszystkie złożone wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

- Wycieczka turystyczno krajoznawczo rekreacyjna Szczecin i okolice,
- XIV turniej szachowo –warcabowy osób niepełnosprawnych z kolacją „Andrzejkową”,
- Akademia Twórczej Mocy – bez granic,
- XIV Forum Osób Niepełnosprawnych,
- Festiwal Piosenki Osób Niepełnosprawnych,
- IV Wałbrzyski Integracyjny Konkurs Pięknego Czytania,
- XIV Rajd Integracyjny „Pogórze Izerski i Kaczawskie – 2017”,
- Pielgrzymka Integracyjna Osób Niepełnosprawnych „Najpiękniejsze Sanktuaria Maryjne Europy”,
- Przez kulturę, edukację i rekreacją do udanej integracji osób starszych i niepełnosprawnych,
- VI Wałbrzyskie Bocce Osób Niepełnosprawnych,
- Konkurs Plastyczno – Literacki „ Po drugiej stronie lustro – czyli jak w krainie...”,
- „Spotkanie z Afryką” – II edycja Warsztatów bębnow afrykańskich.

W 2017 roku 2 103 osób skorzystały z Centrum Aktywności Społecznej i Centrum Integracji Rodziny.

7.11 REALIZACJA KAMPANII SPOŁECZNYCH NA RZECZ PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W 2017 roku przeprowadzono 2 kampanie społeczne na rzecz praw osób niepełnosprawnych.

Kampania walki z niedostłuchem. Celem kampanii było podniesienie świadomości społeczeństwa o profilaktyce narządu słuchu. Uświadomienie społeczeństwu naszego miasta nieodwracalnych skutków bagatelizowania problemów niedostłuchu. Termin realizacji programu kampanii od 5 czerwca 2017 roku do 30 listopada 2017 roku. Podejmowane działania miały charakter informacyjno - edukacyjny. W ramach nawiązanej współpracy z Firmą Marmed Centrum Słuchu Spółka Akcyjna z siedzibą w Gorlicach do Wałbrzycha

przyjechał specjalnie wyposażony bus typu Camper, marki Ford Transit, w którym protetycy słuchu przeprowadzali darmowe badania słuchu dla mieszkańców Wałbrzycha. Z bezpłatnych badań ogólnie skorzystało 460 osób. Badania przeprowadzono w czterech terminach 05.06.2017, 25.07.2017, 25.08.2017 i 29.09.2017r.

Kampanię wspierała: Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Wałbrzychu, Polskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wałbrzychu, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Wałbrzychu.

W ramach programu kampanii przeprowadzono akcje wyjazdowe - badania słuchu na terenie: Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Domu Seniora Rusinowa, Publicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 10, Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 26. Ogółem przebadano 300 uczniów. Z badań nieodpłatnie mogli skorzystać rodzice i opiekunowie osób niepełnosprawnych.

Program Kampanii został podzielony na dwie części. Część edukacyjna została przeprowadzona w miesiącach: wrzesień, październik, skierowana była do placówek edukacyjnych, realizowana była pod hasłem „Wiedzieć- by słyszeć”. W ramach realizowanego programu kampanii do wałbrzyskich szkół podstawowych w miesiącu wrześniu zostały wystosowane pisma informacyjne zapraszające do aktywnego włączenia się w program społecznej kampanii, której celem było uświadomienie nauczycieli oraz rodziców, że bagatelizowanie problemu niedosłuchu u dzieci pociąga za sobą nieodwracalne konsekwencje stanowiące o rozwoju psychofizycznym dziecka.

W ramach podjętych działań w szkołach zaplanowano zorganizowanie prelekcji z wykorzystaniem materiału filmowego „Wiedzieć- by słyszeć „Film skierowany był do uczniów i pedagogów. Aktywnie w program Kampanii włączyło się pięć szkół: PSP Nr 21, PSP Nr 2 , PSP z Oddziałami Integracyjnymi Nr 26 oraz PSPS Nr 10 w tych szkołach przeprowadzono badania słuchu oraz prelekcje.

Działania podejmowane w ramach kampanii skierowane były także do rodziców którzy często lekceważą niedosłuch dziecka twierdząc, że dziecko z tego „wyrośnie”. Kampania miała na celu uświadomienie rodzicom, że w wyniku zaniedbań rodziców dziecko może być skazane na życie w świecie ciszy, posługując się językiem migowym. W ramach realizowanego programu kampanii zostało przeprowadzone badanie poziomu natężenia hałasu podczas przerw w PSP z Oddziałami Integracyjnymi Nr 26. Nieodpłatne badanie przeprowadziła Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna z siedzibą w Wałbrzychu.

Część druga programu kampanii-Słuch w wieku dojrzałym. Działania skierowane do osób dorosłych „Każdy zasługuje na życie pełne dźwięków”. Wykłady dotyczące prawidłowego słyszenia oraz zagrożeń spowodowanych hałasem dla uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku, członków Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Wałbrzychu, podopiecznych Domu Seniora Rusinowa Wykłady połączone z badaniami poprowadził dyplomowany protetyk słuchu.

Program „Transport bez barier” polega na likwidacji barier transportowych na terenie miasta Wałbrzycha, dostosowaniu usług transportowych w Wałbrzychu do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych oraz rodziców z małymi dziećmi w wózkach.

Celem programu jest wypracowanie systemu obsługi, który będzie wpływał na wzrost jakości świadczonych usług, które staną się bardziej dostępne dla mieszkańców, przyczyni się do bardziej aktywnego trybu życia osób niepełnosprawnych. Realizacji tej kampanii przyświeca hasło „Wałbrzych miastem wolnym od barier”.

– CEL 8. SZEROKI ZAKRES MOŻLIWOŚCI SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO I ROZWIJANIA ZAINTERESOWAŃ

8.1 OPRACOWANIE I REALIZACJA KONCEPCJI FUNKCJONOWANIA MUZEUM W WAŁBRZYCHU (W TYM MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY)

Miernik realizacji zadania: Liczba osób odwiedzających Muzeum Porcelany				
	2014	2015	2016	2017
Liczba osób	5.161	6.146	7.370	12.000

Muzeum Porcelany w Wałbrzychu realizuje założoną strategię rozwoju poprzez:

- promocję Muzeum jako atrakcji turystycznej skierowaną do potencjalnych turystów przyjeżdżających do Wałbrzycha – promocja w innych obiektach turystycznych na terenie Dolnego Śląska, współpraca z Lokalną Organizacją Turystyczną Aglomeracji Wałbrzyskiej, Dolnośląską Organizacją Turystyczną, Oddziałem Dolnośląskim Stowarzyszenia Muzealników Polskich, promocja w prasie skierowanej do grupy docelowej - polskiej i niemieckiej, udział w targach turystycznych, udział w imprezach plenerowych i innych przedsięwzięciach (np. promocja Muzeum na trasie przejazdu zabytkowego tramwaju we Wrocławiu),
- organizację imprez oraz udział w imprezach skierowanych do mieszkańców Wałbrzycha – Noc Muzeów, ferie i wakacje (również we współpracy z Zamkiem Książ i CNiS Stara Kopalnia), Dni Wałbrzycha i inne,
- organizację wystaw czasowych.

Łączna frekwencja za rok 2017 - ok. 12.000 osób, w tym 7.637 osób odpłatnie (bilety + płatne zajęcia edukacyjne). Z uwagi na prace remontowe Muzeum było dostępne dla zwiedzających w okresie od marca do grudnia 2017 r.

W 2017 roku podejmowanych było szereg działań zmierzających do wzrost liczby turystów odwiedzających Muzeum, podniesienia jakości świadczonych usług, wzbogacanie oferty spędzania wolnego czasu oraz stworzenie z muzeum znaczącego ośrodka naukowego, oświatowego i wystawienniczego zajmującego się tematyką historii porcelany.

1. Wzrost liczby turystów odwiedzających Muzeum osiągniany jest przez:

- działania promocyjne realizowane poprzez reklamę oferty Muzeum w czasopiśmie ogólnopolskim, regionalnych i zagranicznych skierowanych do potencjalnych odbiorców (np. czasopismo „Senior” dystrybuowane na terenie uzdrowisk w Polsce, miesięcznik „Schlesien Heute”, dystrybuowany na terenie Niemiec i skierowany do osób zainteresowanych tematyką Śląska, dodatki turystyczne i kulturalne do „Gazety Wrocławskiej”),
- współpraca z podmiotami turystycznymi organizującymi wycieczki i wypoczynek w regionie wałbrzyskim (np. PTTK, biuro podróży Senfkorn-Reisen w Goerlitz, zorganizowane zwiedzanie dla przewodników),
- udział w targach turystycznych (w ramach członkostwa w Lokalnej Organizacji Turystycznej Aglomeracji Wałbrzyskiej),

- dystrybucja materiałów promocyjnych w ośrodkach turystycznych na terenie Dolnego Śląska,
- udział w imprezach plenerowych (warsztaty artystyczne) na terenie Wałbrzycha i Dolnego Śląska (np. turniej rycerski w Radkowie, Dni Wałbrzycha, „Lata Start” w CNIŚ Stara Kopalnia),
- eventy promocyjne (np. konkursy i dystrybucja materiałów promocyjnych na trasie przejazdu zabytkowego tramwaju we Wrocławiu),
- aktywność w mediach społecznościowych (informacja nt. bieżących wydarzeń oraz promocja oferty Muzeum),
- promocja bieżących wydarzeń (wystawy czasowe, aktualna oferta edukacyjna, wykłady itp.) w mediach lokalnych,
- współpracę z innymi instytucjami kultury w celu uatrakcyjnienia wspólnej oferty turystycznej Wałbrzycha, np. prace w celu włączenia Muzeum w pakiet „Explore Wałbrzych” (planowane uruchomienie wspólnego biletu - kwiecień 2018).

2. Podniesienie jakości świadczonych usług realizowane jest przez:

- inwestycje znacząco poprawiające warunki lokalowe Muzeum (np. wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, rewitalizacja dziedzińca wejściowego, udostępnienie ogrodu muzealnego w ramach rewitalizacji Pl. Solidarności),
- bieżące zmiany ekspozycji stałej podnoszące jej atrakcyjność (w tym zakup nowych eksponatów), wprowadzanie nowych rozwiązań multimedialnych oraz modyfikacja zawartości istniejących),
- wprowadzenie audioprzewodników,
- zapewnienie obsługi w j. angielskim (pracownicy recepcji oraz przewodnicy),
- materiały dodatkowe (bezpłatne przewodniki oraz plany zwiedzania Muzeum),
- zwiększenie komfortu zwiedzania poprzez udostępnienie, m.in. bezpłatnego bezprzewodowego dostępu do internetu, samoobsługowych szafek na bagaże i rzeczy osobiste, możliwości dokonywania płatności elektronicznych i in.,
- poszerzanie oferty sklepiku z pamiątkami oraz uruchomienie sklepu internetowego,
- możliwość pozostawiania recenzji za pośrednictwem serwisów internetowych (Facebook, Google, TripAdvisor) oraz reakcja na pojawiające się opinie.

3. Wzbogacanie oferty spędzania wolnego czasu

To założenie *Strategii* skierowane jest przede wszystkim do mieszkańców Aglomeracji Wałbrzyskiej, a oferta spędzania wolnego czasu obejmuje m.in.:

- zajęcia edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych - w ofercie Muzeum jest ok. 30 różnych rodzajów zajęć oraz dodatkowe zajęcia okresowe (np. z okazji świąt, w okresie ferii zimowych i wakacji), jak również towarzyszące bieżącym wystawom czasowym
- wykłady w ramach cyklu „Podwieczorki u Albertich”
- spotkania autorskie i oprowadzania kuratorskie towarzyszące wystawom czasowym
- imprezy z okazji m.in. Dnia Flagi RP, Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy, Dnia Dziecka, Mikołaja itp.
- udział w imprezach plenerowych na terenie Wałbrzycha, m.in. „Piknik Europejski”, „Mikołajki w rynku”, „A przyjdę do rynku...”, „Toyota Pómaraton Wałbrzyski”, „Sprzątanie Świata”, WOŚP, Złot Chorągwi Dolnośląskiej ZHP, otwarcie Ronda Solidarności.

4. Stworzenie z muzeum znaczącego ośrodka naukowego, oświatowego i wystawienniczego zajmującego się tematyką historii porcelany, przede wszystkim porcelany śląskiej realizowane poprzez:

- współpracę z muzeami, ośrodkami naukowymi i stowarzyszeniami (m.in.: Muzeum Ceramiki w Bolesławcu, Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze, Muzeum Miejskie Wrocławia, Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Muzeum Śląskie w Görlitz, Muzeum Górnośląskie w Rattingen, członkostwo instytucjonalne w Stowarzyszeniu Muzealników Polskich,
- prowadzenie programu digitalizacji zbiorów – udostępniona online jest baza danych ponad 2000 eksponatów dla celów badawczych,
- uruchomienie portalu popularno-naukowego nt. historii porcelany wałbrzyskiej (finansowanie w ramach programu MKiDN „Kultura cyfrowa”).

8.2 BUDOWA KOMPLEKSU SPORTOWEGO PRZY UL. CHOPINA (NOWE MIASTO)

Zadanie nie było realizowane w 2017 roku.

8.3 ZAGOSPODAROWANIE STADIONU PRZY UL. SPORTOWEJ NA CENTRUM SPORTÓW MOTOROWYCH (SOBIĘCIN)

Zadanie nie było realizowane w 2017 roku.

8.4 WSPARCIE MIASTA DLA TWORZENIA INFRASTRUKTURY KULTURALNEJ W ŚRÓDMIEŚCIU (GALERIE SPRZEDAŻNE, GALERIE SZTUKI)

Zadanie nie było realizowane w 2017 roku.

8.5 MODERNIZACJA FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI KULTURY (M.IN. WYPOSAŻENIE W NOWOCZESNY SPRZĘT ORAZ SZKOLENIA PRACOWNIKÓW)

Miernik realizacji zadania: Wysokość środków finansowych przeznaczonych na modernizację funkcjonowania instytucji kultury			
	2015	2016	2017
Wysokość środków	217.867,28 zł	2.057.783,58 zł	4.967.424,04 zł

1) Muzeum Porcelany

Muzeum Porcelany zrealizowało w 2017 r. inwestycję "Rewitalizacja zabytkowego obiektu Muzeum Porcelany w Wałbrzychu wraz z infrastrukturą towarzyszącą" w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. Celem projektu było zwiększenie dostępności do zasobów kulturowych regionu poprzez rozwój zasobów kultury, w tym podnoszenie jakości funkcjonowania instytucji kultury jako miejsc ochrony i prezentacji dziedzictwa materialnego i niematerialnego. W ramach inwestycji wymieniona została stolarka okienna i drzwiowa oraz wyremontowany dziedziniec wejściowy przez Muzeum wraz z infrastrukturą elektryczną i kanalizacyjną oraz montażem iluminacji. Inwestycję zakończono w styczniu 2017 r. Wartość całkowita projektu: 687 700,00 zł, wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej: 472 265,35 zł.

W 2017 r. zakupiono na potrzeby Muzeum m.in. sprzęt fotograficzny (aparat + obiektywy - dofinansowanie z Programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kultura cyfrowa), telewizor do prezentacji do sali edukacyjnej, gabloty ekspozycyjne oraz gabloty do sklepiku z pamiątkami. Łączna kwota: 22 000 zł.
Szkolenia: pracownicy Muzeum uczestniczyli w 2017 r. w 5 szkoleniach. Łączna kwota: 2 328 zł.

2) Wałbrzyski Ośrodek Kultury

W 2017 roku na potrzeby instytucji zakupiono sprzęt (totemboxy, drukarki, komputery do stanowisk kasowych, palmtopy, firewalle, tablety, kamery, laptopy) na kwotę 125 770 zł netto oraz licencje 23 000 zł netto („E-WOK – wdrożenie i rozwój elektronicznych usług publicznych w zakresie e-kultury” realizowany w ramach projektu „Rozwój oferty kulturalnej w Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez przebudowę i doposażenie obiektów instytucji kultury w Wałbrzychu”. W ramach projektu W 2017 roku pracownicy Wałbrzyskiego Ośrodka Kultury zostali przeszkoleni za łączną kwotę 5 151,70 zł brutto.

W marcu 2017 roku, po 23 miesiącach kapitalnego remontu, ponownie otworzono Wałbrzyski Ośrodek Kultury przy ul. Broniewskiego 65a w Wałbrzychu.

3) Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna " Biblioteka pod Atlantami"

W okresie 22.01.2016 r. – 31.12.2017 r. Urząd Miejski realizował zadanie pn. „Rozwój oferty kulturalnej w Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez przebudowę i doposażenie obiektów instytucji kultury w Wałbrzychu” dofinansowanego z ZiT Aglomeracji Wałbrzyskiej:

- zadanie nr 1 „Przebudowa budynku przy ul. Broniewskiego 65A w Wałbrzychu na potrzeby Wałbrzyskiego Ośrodka Kultury i Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu”,
- Zadanie nr 2 „Adaptacja budynku przy ul. 1-go Maja 149 na potrzeby oddziału bibliotecznego,
- zadanie nr 3 „Doposażenie w sprzęt komputerowy, biurowy, multimedialny wraz z oprogramowaniem w celu rozszerzenia dostępu do zbiorów Biblioteki pod Atlantami w Wałbrzychu.

Wartość całkowita projektu – 3 786 197,55 zł, w tym wartość dofinansowania z UE – 1 724 657,68 zł.

W związku z w/w zadaniem Bibliotece w 2017 r. przekazano mienie o ogólnej wartości – 543 309,01 zł

Ponadto ze środków własnych Biblioteka przeznaczyła na:

- remont i zakup wyposażenia (m.in. remont i wymiana mebli w Fonotece, renowacja parkietu, drobne bieżące prace remontowe w centrali i na filiach) – 22 181,96 zł,
- szkolenia pracowników merytorycznych – 3 561,00 zł,
- wyposażenie i sprzęt elektroniczny – 8 703,29 zł.

4) Teatr Lalki i Aktora

Teatr Lalki i Aktora w Wałbrzychu zrealizował w roku 2017 zadanie inwestycyjno-remontowe w ramach projektu "Wałbrzyski Teatr Lalki i Aktora w Wałbrzychu obiektem o optymalnej efektywności energetycznej i jakości wyposażenia 2017". Łączna wartość projektu 266 347,97 zł, z dofinansowaniem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na poziomie 160 000 zł oraz Gminy Wałbrzych w kwocie 98 100 zł.

W ramach projektu wykonano prace budowlane i elektryczne:

- nowe pokrycie dachowe z dociepleniem na budynku głównym Teatru wraz z wymianą rynien i rur spustowych,

- poziomą izolację przeciwwilgociową w części głównego foyer Teatru wraz z robotami wykończeniowymi,
- wykonanie i montaż głównej rozdzielni elektrycznej dla potrzeb dużej i małej sceny Teatru z robotami wykończeniowymi,
- remont pomieszczeń pracowni artystycznych (z malaturą, wymianą paneli podłogowych, wymianą drzwi wejściowych, wewnątrz/klatkowych),
- przygotowanie dokumentacji technicznej (dwa projekty oraz specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót: termomodernizacji dachu, izolacji przeciwwilgociowej foyer, remontu pracowni artystycznych, przebudowy głównej rozdzielni elektrycznej).

Zakupiono sprzęt doposażając scenę w: sterownik/nastawnia DMX świateł scenicznych STRAND NEO z monitorem dotykowym, sprzęt oświetlenia sceny: reflektory – 21 szt., sprzęt nagłośnienia sceny: 9 zestawów bezprzewodowych [1785-1800 MHz], mikrofony - 4 szt., projektor instalacyjny, multimedialny SONY VPL FH31, laptop LENOVO YOGA.

5) Wałbrzyska Galeria Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych

Instytucja w ramach zadania zrealizowała jedynie szkolenia pracowników na kwotę 1 218,00 zł.

6) Park Wielokulturowy "Stara Kopalnia"

W roku 2017 instytucja przeprowadziła modernizację sieci elektrycznej - zakup dławików kompensacyjnych mocy biernej pojemnościowej – w celu uzyskania oszczędności w opłatach za energię elektryczną – koszt całkowity 10 896,57 zł. Przeprowadzono również szkolenia pracowników PWSK – 2 368, 00 zł.

8.6 UŁATWIENIE DOSTĘPU MIESZKAŃCÓW DO ATRAKCYJNYCH OBSZARÓW REKREACYJNYCH

Zarząd Dróg Komunikacji i Utrzymania Miasta w 2017 roku nasadził 195 drzew oraz ponad 2800 krzewów, z czego 80 sztuk nasadzono na skrzyżowaniu wielopoziomowym ulic Sikorskiego i 1 Maja. Na latarniach ulicznych w centralnych punktach miasta (Rynek, Pl. Magistracki, Pl. Teatralny, Pl. Kościelny, ul. 11 Listopada, ul. Andersa) zawisło 622 donice oraz ustawiono 13 kaskad kwiatowych. Skwery, rabaty i klomby zostały obsadzone około 11 tys. kwiatów.

120 donic z pelargoniami zdobiło okna kamienic w Rynku i Pl. Magistrackim oraz barierkę przy ul. Broniewskiego.

Pielęgnacji poddano 22 drzewa w pomnikowej alei kasztanowcowej – kolejne prace są planowane w 2018 roku.

W 2017 przekazano jeden plac zabaw zlokalizowany przy ulicy Fortecznej oraz siłownię plenerową przy Alei Podwale.

8.7 UTWORZENIE GALERII PRAC OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W 2017 r. nie podjęto działań.

8.8 UTWORZENIE CENTRUM INTEGRACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W 2017 r. nie podjęto działań.

– CEL 9. NOWOCZESNY I DOSTOSOWANY DO POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY SYSTEM EDUKACJI ORAZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI

9.1 WPROWADZENIE NOWYCH KIERUNKÓW I FORM KSZTAŁCENIA DOSTOSOWANYCH DO AKTUALNYCH POTRZEB RYNKU PRACY

Miernik realizacji zadania: Liczba uruchomionych nowych kierunków kształcenia				
	2014	2015	2016	2017
Liczba kierunków	2	1	1	0

W 2017 roku nie uruchomiono nowych kierunków kształcenia.

Miernik realizacji zadania: Liczba zawartych porozumień o współpracę pomiędzy szkołami a przedstawicielami biznesu				
	2014	2015	2016	2017
Liczba porozumień	111	2	4	0

W 2017 roku nie zawarto nowych porozumień o współpracę pomiędzy szkołami a zakładami pracy. Kontynuowane były porozumienia zawarte w latach poprzednich.

9.2 PRZYGOTOWANIE ORAZ ROZWÓJ OFERTY KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO DOSTOSOWANEGO DO POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY

Miernik realizacji zadania: Liczba uruchomionych kursów kształcenia ustawicznego				
	2014	2015	2016	2017
Liczba kursów	12	2	2	2

W 2017 roku uruchomiono 2 kursy w Zespole Szkół Nr 5 w Wałbrzychu: technik administracji i technik użytkownika obrabiarek skrawających.

Miernik realizacji zadania: Liczba uczestników kursów kształcenia ustawicznego				
	2014	2015	2016	2017
Liczba uczestników	260	58	58	54

– CEL 10. KORZYSTNA STRUKTURA DEMOGRAFICZNA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

10.1 ROZSZERZENIE SIECI OŚRODKÓW WSPARCIA DZIENNEGO

Miernik realizacji zadania: Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na utrzymanie ośrodków wsparcia dziennego			
	2015	2016	2017
Wartość wsparcia	516.141,84 zł	534 397,24 zł	529.452,07 zł

Ukończono prace remontowe związane z adaptacją budynku po byłym Komisariacie Policji przy ul. Niepodległości 64. W budynku znalazły swoją siedzibę: placówka wsparcia dziennego dla 15 dzieci z Podgórze oraz placówka opiekuńczo-wychowawcza dla 14 dzieci.

Kończy się adaptacja parterowych pomieszczeń budynku przy ul. Ogrodowej 2a z przeznaczeniem na mieszkania chronione. Oddanych zostanie do użytku 7 mieszkań dla 21 osób. Obecnie trwa wyposażanie pomieszczeń. Zadanie zostanie zakończone w marcu 2018 roku.

Wykaz wałbrzyskich placówek wsparcia dziennego funkcjonujących w 2017 r.

Nazwa placówki	Adres	Podmiot prowadzący	Środki z Gminy przeznaczone na utrzymanie (zł)
Placówka Wsparcia Dziennego Śródmieście	ul. Mickiewicza 26 58-300 Wałbrzych	MOPS	426 452,07
Placówka Wsparcia Dziennego Piaskowa Góra	ul. Grota Roweckiego 3 58-309 Wałbrzych	MOPS	

Placówka Wsparcia Dziennego Podzamcze	ul. Grodzka 71 58-316 Wałbrzych	MOPS	
Placówka Wsparcia Dziennego Podgórze	ul. Niepodległości 64 58-303 Wałbrzych	MOPS	
Placówka Wsparcia Dziennego Śródmieście	ul. Chrobrego 45 58-300 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci o/powiatowy w Wałbrzychu Na zlecenie Gminy Wałbrzych	35 000,00
Placówka Wsparcia Dziennego Piaskowa Góra	ul. Dunikowskiego 39 58-309 Wałbrzych	Stowarzyszenie "Kalejdoskop" Na zlecenie Gminy Wałbrzych	33 000,00
Placówka Wsparcia Dziennego Gaj	ul. Królewiecka 9 58-300 Wałbrzych	Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży „SALVATOR” Na zlecenie Gminy Wałbrzych	35 000,00
ŁĄCZNIE:			529 452,07

Placówki oferowały podopiecznym szeroką gamę różnorodnych zajęć i zabaw. Prowadziły również działalność wspierającą funkcjonowanie społeczne całej rodziny poprzez szeroką współpracę z rodzinami wychowanków oraz szerszym środowiskiem lokalnym tj: podmiotami i instytucjami wspierającymi proces wychowania dziecka (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły, ośrodki pomocy społecznej). W placówkach bardzo często udzielane były porady i konsultacje rodzicom i opiekunom prawnym w celu zmniejszenia u nich poczucia bezradności wychowawczej i polepszenie się sytuacji rodzinnej.

10.2 BUDOWA OSIEDLA SENIORA I MŁODEGO POKOLENIA

Zadanie pn. **Budowa osiedla seniora i młodego pokolenia** – realizowane jako zadanie pn.: „Budowa budynków komunalnych przy ul. Husarskiej” w zakresie budowy dwóch budynków mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem terenu – etap I.

Biuro Inwestycji Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu posiada komplet dokumentacji oraz wszelkie niezbędne decyzje i uzgodnienia. W wyniku przedmiotowej inwestycji zostaną wybudowane 2 budynki mieszkalne wielorodzinne. Łącznie powstaną 72 mieszkania jedno-, dwu- i trzypokojowe (w pierwszym budynku 48 mieszkań, w drugim 24 mieszkania) o powierzchni użytkowej 3 707,74 m².

Każde mieszkanie będzie posiadało balkon. Oba budynki będą siedmiokondygnacyjne, niepodpiwniczone. Komunikacja w budynku dostosowana dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Wydzielone mieszkania przystosowane zostaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Na obszarze objętym inwestycją powstaną również: miejsca postojowe, drogi wewnętrzne, altany śmietnikowe, place gospodarcze z trzepakami.

Wyposażenie mieszkań:

- biały montaż, tj. umywalki, kompaktowe miski ustępowe, wanny, baterie umywalkowe, wannowe,
- podłogi w łazienkach i toaletach z płytek ceramicznych,
- ściany w łazienkach i toaletach z płytek ceramicznych,
- podłogi w kuchniach z płytek ceramicznych,
- kuchnie wyposażone w zlewozmywaki ze stali nierdzewnej z bateriami zlewozmywakowymi,
- kuchnie wyposażone w kuchenki,
- podłogi w pokojach i przedpokojach z paneli
- instalacja c.o. i ciepła woda użytkowa zasilane z węzłów ciepłowniczych (ciepło z PEC).

Planowany termin zakończenia inwestycji: marzec 2018, a całkowity koszt inwestycji wyniesie ok. 13 mln, w tym planowana jest dotacja z Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości ok. 4,5 mln złotych.

Wykonawca robót na ww. zadaniu inwestycyjnym został wyłoniony w listopadzie 2016 roku w ramach postępowania przetargowego. Obecnie trwają prace wykończeniowe i zagospodarowanie terenu.

10.3 BUDOWA MIESZKAŃ KOMUNALNYCH

Miernik realizacji zadania: Liczba nowych mieszkań komunalnych oddanych do użytku.				
	2014	2015	2016	2017
Liczba mieszkań	206	0	0	21

W 2017 roku zrealizowano przebudowę budynku przy ul. Głuszyckiej 27. Oddano do użytku 14 lokali mieszkalnych. Nowe mieszkania są 1 i 2-pokojowe, w pełni wyposażone, wykończone, gotowe do zamieszkania. Całkowity koszt inwestycji wyniósł około 1,5 miliona złotych, z czego 35% stanowiło dofinansowanie z Banku Gospodarstwa Krajowego.

W 2017 roku zakończyła się budowa wielorodzinnego budynku komunalnego, położonego przy zbiegu ulic Paderewskiego 15 na Nowym Mieście. Inwestycja zrealizowana przez Miejski Zarząd Budynków Sp. z o. o. w Wałbrzychu kosztowała przeszło 2 miliony złotych, z czego ponad milion złotych stanowił preferencyjny kredyt z Banku Gospodarstwa Krajowego, ponad 800 tysięcy złotych to środki Gminy Wałbrzych a blisko 270 tysięcy złotych to środki własne MZB. W czterokondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym budynku znalazło się 9 mieszkań - 3 mieszkania trzypokojowe i 6 mieszkań dwupokojowych. Mieszkania ogrzewane są kotłownią gazową, zlokalizowaną w piwnicy budynku, która dostarcza również ciepłą wodę. Mieszkania zostały oddane w standardzie "pod klucz" - na ich wyposażeniu znalazła się kuchenka, kompakt wc, baterie zlewozmywakowe i umywalkowe a także kabina prysznicowa.

Informacje o podjętych w 2017 roku działaniach zmierzających do budowy mieszkań komunalnych zamieszczona została w punkcie 10.2.

10.4 UTWORZENIE MIESZKAŃ TRENINGOWYCH ORAZ CHRONIONYCH DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

W 2017 roku rozpoczęto adaptację pomieszczeń przy ul. Ogrodowej 2a na mieszkania chronione. Projekt przewiduje 7 mieszkań chronionych dla 21 osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzeniem umysłowym. Każde mieszkanie przeznaczone będzie dla 3 lokatorów, wyposażone zostanie w aneks kuchenny i łazienkę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych. Dodatkowo obiekt wyposażony zostanie we wspólną kuchnię, stołówkę i salę konferencyjną. Mieszkania zostały zlokalizowane w Centrum Wsparcia Socjalnego działającego w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Ogrodowej 2a. Placówka spełniać będzie pełne standardy określone rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

10.5 ROZSZERZENIE DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Miernik realizacji zadania: Liczba osób korzystających z zajęć w Środowiskowym Domu Samopomocy			
	2015	2016	2017
Liczba osób	30	30	40

W 2017 roku Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Wałbrzychu przy ul. Cz. Miłosza 15A wsparciem i pomocą objął 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną. W tym 10 osób z niepełnosprawnością intelektualną Typ A. W roku 2017 środki finansowe na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy wyniosły ogółem 653 427,56 złotych w tym:

- z budżetu Wojewody 579 297,56 zł,
- z programu „Za życiem” 9 130,00 zł,
- z budżetu miasta Wałbrzycha 65 000,00 zł.

CEL 11. SPÓJNA KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA

11.1 REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA ORAZ INNYCH DZIELNIC MIASTA

W ramach celu 11.1 "Rewitalizacja śródmieścia oraz kontynuacja rewitalizacji innych dzielnic miasta", opracowano Gminny Program Rewitalizacji Miasta Wałbrzycha na lata 2016-2025. Program obejmuje sześć podobszarów rewitalizacji: Biały Kamień, Stary Zdrój, Śródmieście, Sobięcín, Nowe Miasto i Podgórze zamieszkiwane przez niemal 30 % mieszkańców Wałbrzycha.

Gminnym Programem Rewitalizacji zostało objętych 261 obiektów.

Wartość zaplanowanych inwestycji z zakresu rewitalizacji w poszczególnych podobszarach miasta:

- Biały Kamień: 8 187 000,00 zł,
- Stary Zdrój: 6 710 000,00 zł,
- Śródmieście: 58 915 552,53 zł,
- Sobięcin: 7 754 000,00 zł,
- Nowe Miasto: 10 159 928,32 zł,
- Podgórze: 10 557 555,28 zł.

Ponadto w 2017 roku Gmina Wałbrzych kontynuowała realizację projektu pilotażowego pn. „Finansowe i planistyczne narzędzia w programowaniu i wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Wałbrzycha”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Otrzymana dotacja przeznaczona jest na wsparcie Miasta w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Głównym tematem projektu pilotażowego miasta Wałbrzycha jest planowanie przestrzenne, a tematami wspierającymi mieszkalnictwo oraz finansowanie działań rewitalizacyjnych.

Miasto Wałbrzych ma ambitny cel zintegrowania polityki planistycznej miasta z działaniami rewitalizacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru mieszkalnictwa. W Wałbrzychu, w którym występuje znaczna degradacja tkanki mieszkaniowej oraz liczne pustostany niezbędne jest wypracowanie skutecznej polityki takiego zagospodarowania i przekształcenia miasta, które sprzyjać będzie tworzeniu miasta atrakcyjnego do życia. Łączna wartość projektu pilotażowego w Wałbrzychu, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 wyniesie 4 746 500,00 zł.

W ramach projektu pilotażowego powstaną:

- materiały problemowo-analityczne związane z rozwojem miasta, m.in. aktualizacja *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wałbrzych*, koncepcje programowo-przestrzenne dla podobszarów rewitalizacji,
- narzędzia interwencji w zakresie rewitalizacji, min. Miejskowy Plan Rewitalizacji, narzędzie finansowe wspierające realizację przedsięwzięć objętych GPR, kalkulator efektywności finansowej dla wspólnot mieszkaniowych, kalkulator niskiej emisji oraz zapotrzebowania energetycznego dla wspólnot mieszkaniowych, Program mikrograntów dla interesariuszy rewitalizacji,
- działania wspierające i doradcze, m.in. szkolenia dla wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości z zakresu rewitalizacji i finansowania remontów, spotkania informacyjne dla wspólnot mieszkaniowych dotyczące zakresu ochrony konserwatorskiej, doradca inwestycyjno-finansowy dla wspólnot mieszkaniowych, seminarium dotyczące rozbiórek budynków mieszkalnych jako elementu polityki gospodarowania mieniem gminy.

W ramach realizacji projektu w 2017 roku zrealizowano:

W ramach działania: Program komunikacji społecznej i promocji procesu rewitalizacji miasta Wałbrzych:

1. Spotkania partnerstw lokalnych - spotkania organizowane raz na kwartał w każdym z sześciu podobszarów rewitalizacji. Łącznie do 30.06.2019 r. roku odbędzie się 60 spotkań. Na rzecz budowania ww. partnerstw w Urzędzie Miejskim m.in. zatrudniono dwóch pracowników – streetworkerów. W 2017 r. zorganizowano ponad 40 spotkań partnerstw lokalnych w sześciu podobszarach rewitalizacji.

2. Działania informacyjno-promocyjne skierowane do mieszkańców - poświęcone m.in. zmianom układu komunikacyjnego, z uwzględnieniem uspokajania ruchu, wzmocnienia dostępu do transportu zbiorowego, rowerowego i ruchu pieszego w podobszarach rewitalizacji dla mieszkańców, w ramach których 2017 r. zorganizowano:
- a) Debatę publiczną pn. „Zmiany w zagospodarowaniu ulicy Młynarskiej”, w której udział wzięli mieszkańcy obszaru, przedstawiciele firm i instytucji działających na tym terenie oraz eksperci – urbanista, planiści. Na bazie dyskusji prowadzone były prace nad zmianą planu zagospodarowania przestrzennego tego obszaru.
 - b) Debatę publiczną pn. „Śródmieście – to lubię! Dlaczego warto tu mieszkać?” – otwarta dyskusja mieszkańców, lokalnych liderów i mediów o działaniach, które należy zrealizować, aby ożywić Śródmieście.
 - c) Debatę społeczną połączoną z elementami targów nt. „Rynek nieruchomości w wałbrzyskim Śródmieściu” – jeden z elementów ożywienia Śródmieścia, spotkanie współorganizowane z przedstawicielami biur nieruchomości, instytucji kultury, organizacjami pozarządowymi.
 - d) Debatę społeczną dotyczącą projektu miejskiego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami: Garbarską, Młynarską, Św. Jadwigi oraz Mickiewicza w Wałbrzychu.
 - e) Debatę publiczną nt. rozwiązań dot. przedsiębiorców w ramach rewitalizacji Śródmieścia – na spotkaniu z Prezydentem, Skarbnikiem Miasta i kierownikami poszczególnych biur i jednostek organizacyjnych miasta poruszano kwestie ulg w podatkach od nieruchomości, kierunków rozwoju Śródmieścia, potrzeb przedsiębiorców.
3. Streetworkerzy dla 6 podobszarów rewitalizacji - zgodnie z założeniami GPR Wałbrzycha, jednym z elementów „Programu komunikacji społecznej i promocji procesu rewitalizacji miasta Wałbrzych” było zatrudnienie streetworkerów (organizatorów społeczności lokalnej) wspierających oddolnie proces rewitalizacji. Obecnie 2 osoby zatrudniono do połowy 2019 r. Planowane jest zatrudnienie pracowników na stałe przebywających w podobszarach rewitalizacji, będących w stałym kontakcie z mieszkańcami i innymi interesariuszami, zapewniających stałą komunikację pomiędzy Urzędem Miasta a społecznością lokalną, identyfikujących bieżące problemy we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zaangażowanych w ich rozwiązywanie ze wsparciem ze strony UM; inicjujących i koordynujących aktywności interesariuszy na obszarach rewitalizacji oraz wspierających proces partycypacji społecznej.
4. Materiały informacyjno-instruktażowe dla interesariuszy – projekt, wykonanie składu graficznego i wydruk materiałów informacyjno-instruktażowych dla interesariuszy, w celu upowszechnienia informacji z zakresu procesu rewitalizacji miasta Wałbrzycha oraz zapewnienia właściwej komunikacji społecznej. Wykonano 3 foldery informacyjne dla interesariuszy rewitalizacji. Wykonane foldery:
- Mikrogranty,
 - Informator dla wspólnot mieszkaniowych,
 - Informator dla zadłużonych najemców lokali gminnych.
5. Program mikrograntów – w ramach realizacji projektu zaplanowano dwie edycje na lata 2017-2018. W 2017 roku Prezydent Wałbrzycha przyznał dotacje na realizację 21 inicjatyw społecznych w podobszarach rewitalizacji: Śródmieście, Nowe Miasto, Podgórze, Stary Zdrój, Biały Kamień i Sobięcín. Celem projektów lokalnych jest umożliwienie mieszkańcom angażowania się w działania na rzecz innych mieszkańców i lokalnych wspólnot z obszaru rewitalizacji Wałbrzycha. „Mikrogranty” przyznano w ramach

otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych, które w imieniu mieszkańców wystąpiły z wnioskiem o dotację na działania związane z aktywizacją i rozwojem społeczności lokalnej. Wiele ze złożonych wniosków to efekt pracy Partnerstw Lokalnych utworzonych w poszczególnych dzielnicach w ramach działań rewitalizacyjnych. Do konkursu zgłoszono 30 wniosków z 6 podobszarów rewitalizacji, z czego 23 projekty zostały rekomendowane do dofinansowania na łączną kwotę niemal 60 tysięcy złotych. Wśród nich znalazły się przedsięwzięcia dotyczące wspólnego porządkowania i zagospodarowania przestrzeni w poszczególnych dzielnicach, organizacji ciekawych zajęć dla dzieci, a nawet warsztaty krawieckie i kulinarne dla mam z Sobięcina. Ostatecznie na obszarze rewitalizacji w okresie od kwietnia do listopada 2017 roku zrealizowano 21 projektów. Konkurs będzie ogłoszony również w 2018 r.

6. Spacerzy po obszarze rewitalizacji – na lata 2017/2019 zaplanowano 18 tego typu wydarzeń, po trzy w każdym z podobszarów rewitalizacji. W roku 2017 zrealizowano 6 spacerów. Wspólne spacerzy są niekonwencjonalną formą popularyzowania wiedzy na temat rewitalizacji miasta przez pracowników Urzędu Miasta, okazją do poznania historii dzielnic miasta. Spacerzy są też atrakcyjną formą spędzenia czasu wolnego dla bardzo licznej grupy mieszkańców, zainspirowały uczestników do kolejnych spotkań, rozmów i tworzenia pomysłów na ożywienie miejsc, w których żyją, są również sposobem wzmacniania więzi lokalnych mieszkańców.
7. Organizacja obywatelskich kawiarenek – spotkania „przy kawie” w poszczególnych obszarach rewitalizacji w celu omówienia planów rewitalizacyjnych. Na lata 2017-2018 zaplanowano 24 otwarte dla mieszkańców spotkania przy kawie. W 2017 roku odbyło się 11 kawiarenek. Celem kawiarenek jest rozpoczęcie debaty publicznej, zbieranie opinii uczestników i dyskusja wokół nich oraz budowanie relacji pomiędzy uczestnikami/grupami uczestników w zakresie tematyki dot. rewitalizacji Wałbrzycha. To innowacyjny projekt realizowany przez Biuro Rewitalizacji, który umożliwia bezpośrednie kontakty z mieszkańcami miasta, skracają dystans między mieszkańcami a Urzędem, umożliwiając rozmowy o mieście, o jego mocnych i słabych aspektach, przy kawie i ciastku. Kawiarenki odbywają się cyklicznie w każdy ostatni czwartek miesiąca, w lokalach gastronomicznych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji miasta.
8. Gra miejska „Miasto moje, a w nim... akcja rewitalizacja!” – zabawa polegająca na budowie wymarzonej dzielnicy i planu zagospodarowania miasta. Zabawa skierowana do uczniów szkół podstawowych z obszaru rewitalizacji, zorganizowana w dniu dziecka na terenie Centrum Nauki i Sztuki „Stara Kopalnia”.
9. Urodziny ulicy – cykliczne działania społeczne organizowane w każdym podobszarze rewitalizacji. Do końca września 2017 r. odbyło się 7 eventów, a do końca 2018 r. zorganizowanych zostanie kolejnych 14 takich wydarzeń, które są wynikiem współpracy urzędników, streetworkerów, zawiązanych partnerstw lokalnych, lokalnych działaczy, RWS-ów, radnych, szkół, bibliotek, klubów sportowych, przedsiębiorców jak i samych mieszkańców z poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

W ramach zadania: Projektowanie inwestycji mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji Wałbrzycha:

1. Pogłębiona diagnoza preferencji mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji. W ramach zadania planuje się wykonanie:
 1. badań sondażowych (ankietowych) na obszarze miasta zawierające pytania z zakresu preferencji respondentów, oczekiwań, obecnych warunków mieszkaniowych, potrzeb mieszkaniowych oraz ich sytuacji społeczno-ekonomicznej (charakterystyka respondentów);
 2. analizy przeprowadzonych badań sondażowych (ankietowych);
 3. ostatecznej diagnozy preferencji mieszkaniowych.

Diagnoza umożliwi koncentrację przyszłych działań w tych podobszarach rewitalizacji, które dzięki przeprowadzonej interwencji mogą stać się ponownie atrakcyjnymi miejscami zamieszkania. W 2017 r. opublikowano zapytanie ofertowe na Sporządzenie opracowania pn.: „Pogłębiona diagnoza preferencji mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji Miasta Wałbrzycha”, wybór wykonawcy i realizacja zadania nastąpi w 2018 r.

W ramach zadania: Wykorzystanie instrumentów planistycznych w procesie rewitalizacji Wałbrzycha zrealizowano:

1. Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wałbrzych – zadanie w trakcie realizacji. Wyłonienie zespołu realizującego zadanie nastąpiło w grudniu 2017 r. Na podstawie wykonywanych w ramach projektu pilotażowego opracowań problemowych (koncepcji programowo-przestrzennych, opracowanie krajobrazowe, aktualizacja GEZ) nastąpi wieloaspektowe rozpoznanie uwarunkowań rozwoju miasta, na bazie których zostaną zdefiniowane na nowo kierunki i zasady rozwoju przestrzennego w ramach: struktury funkcjonalno-przestrzennej, problematyki realizacyjnej, mieszkalnictwa i infrastruktury społecznej, kształtowania i ochrony środowiska, systemu transportowego, systemu infrastruktury technicznej.
2. Aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków – w ramach zadania wykonano kwerendę dokumentów Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, przeprowadzono i udokumentowano prace terenowe oraz zweryfikowano sporządzone do tej pory karty zabytków. W listopadzie 2017 r. uzupełniono ewidencję zabytków o obiekty, dla których nie były sporządzone karty, a które znajdowały się w ewidencji oraz o obiekty proponowane do ujęcia w GEZ w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i istniejących opracowaniach konserwatorskich. Dokonano analizy zagospodarowania miasta (ze szczególnym uwzględnieniem podobszarów rewitalizacji pod kątem objęcia ochroną obszarów o szczególnych walorach historycznych, artystycznych i naukowych). Określono lokalizację obiektów i dokonano ich oceny pod kątem ich wartości historycznych, artystycznych i naukowych. Sporządzono dokumentację ewidencyjną w postaci kart adresowych dla brakujących obiektów oraz proponowanych do wpisania do ewidencji znajdujących się na terenie gminy Wałbrzych. Opracowanie aktualizacji GEZ powinno pozwolić na wdrożenia jej ustaleń w ramach aktualizacji studium gminy oraz miejscowych opracowaniach planistycznych planów miejscowych i miejscowych planów rewitalizacji, jak również dodatkowych opracowań związanych z planowaniem rewitalizacji: koncepcji programowo-przestrzennych dla podobszarów rewitalizacji.

W ramach celu 11.1 "Rewitalizacja śródmieścia oraz kontynuacja rewitalizacji innych dzielnic miasta" realizowany jest także projekt pn. „Nie emigruję - tu zostaję”, który współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, działanie 9.1 Aktywna integracja. Okres realizacji projektu: 01.12.2016 - 30.11.2018. Liderem projektu jest Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej a parterami Gmina Wałbrzych i Regionalne Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych. Całkowita wartość projektu: 2 268 604,30 zł, Gmina Wałbrzych na realizację zadania otrzymała kwotę 456 504,00 zł.

Celem głównym projektu jest wzmocnienie zdolności do zatrudnienia lub samozatrudnienia, a następnie utrzymania trwałej aktywności społeczno-zawodowej wśród 96 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z powiatu wałbrzyskiego i miasta Wałbrzych w okresie 01.12.2016-30.11.2018.

W ramach realizacji do zadań Gminy Wałbrzych, jako partnera projektowego należy:

1. Doradztwo specjalistyczne (psychologiczne, rodzinne, prawne) – celem zadania jest aktywne wsparcie rozwoju kompetencji społeczno-zawodowych, rozwiązywanie oraz profilaktyka indywidualnych i rodzinnych kryzysów poprzez prowadzenie poradnictwa:
 - psychologicznego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania kryzysów intrapsychicznych pojawiających się w życiu społecznym i zawodowym,
 - rodzinnego w aspektach interpersonalnych z zakresu problematyki funkcjonowania rodziny, w tym w sferze wychowawczej, relacji rodzinnych, wzajemnego wsparcia, budowania zaufania,
 - prawnego w zakresie prawa rodzinnego - problemy opieki nad osobą zależną np. starszą, niepełnosprawną, dzieckiem, aspekty prawne dotyczące m.in: zadłużeń, spadków, rozwodów, alimentów, prawo lokalowe, pomoc społeczna, prawa pracy,
2. Klub wolontariusza – celem zadania jest aktywna integracja wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem oraz z ich najbliższym otoczeniem.
W ramach prowadzonych Klubów Wolontariusza w sześciu podobszarach rewitalizacji, uczestnicy projektu mają możliwość:
 - udziału w zajęciach integracyjnych organizowanych przez lidera, a następnie samych uczestników pod opieką lidera klubu,
 - brać udział w zajęciach integracyjnych z elementami edukacyjnymi budującymi kompetencje wzajemnego wsparcia,
 - brać udział w zajęciach integracyjnych budujących relacje między uczestnikami, organizowane z udziałem najbliższego otoczenia.
 - uczestniczyć w wyjściach na wydarzenia integracyjne budujące kompetencje uczestniczenia w życiu społecznym/publicznym.
 - brać udział w warsztatach z zakresu wykorzystania mediów elektronicznych tj. m.in. korzystania z komputera, różnych rodzajów oprogramowania, Internetu oraz kompetencji ściśle informatycznych.

W 2017 r. w ramach realizacji zadania projektowego pn. doradztwo specjalistyczne (psychologiczne, rodzinne, prawne) miały miejsce następujące działania:

- doradztwo specjalistyczne w salach Rad Wspólnot Samorządowych w sześciu dzielnicach objętych rewitalizacją miasta Wałbrzycha: Sobięcin, Nowe Miasto, Biały Kamień, Podgórze, Śródmieście, Stary Zdrój. Doradcy wspierali beneficjentów oraz ich otoczenie w zakresie prawnym, rodzinnym i psychologicznym, w kwartale sprawozdawczym odbyło się łącznie 91 godzin doradztwa specjalistycznego. Natomiast w ramach realizacji zadania projektowego pn. „Klub Wolontariusza” miały miejsce następujące działania:

Aktywne zajęcia integracyjne w Klubach Wolontariusza, prowadzone przez Liderów Klubów, w budynkach Rad Wspólnot Samorządowych w poszczególnych podobszarach rewitalizacji z beneficjentami oraz ich otoczeniem. łącznie w ramach zadania odbyły się w bieżącym okresie sprawozdawczym 444 godziny aktywnych zajęć integracyjnych. Zakupiony w ramach zadania sprzęt komputerowy i fotograficzny pozwolił uczestnikom projektu oraz ich otoczeniu na zwiększenie swojej wiedzy w zakresie ICT, a co za tym idzie na zwiększenie aktywności społecznej beneficjentów i ich otoczenia. Uczestnicy projektu wraz ze swoim otoczeniem i Liderami Klubów Wolontariusza, pełniącymi rolę opiekunów grup korzystali również z wyjść, m. in. na wspólne spacer, wernisaże, zajęcia muzyczne, czy zajęcia sportowo – relaksacyjne. Dzięki prowadzonym zajęciom w Klubach zarówno beneficjenci oraz ich otoczenie mogli w dużej mierze rozwinąć swoje kompetencje społeczne, zacząć aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym oraz zwiększyć swoje zaangażowanie i rolę w grupie.

11.2 MODERNIZACJA OBIEKTÓW KOMUNALNYCH I MIESZKALNYCH, W TYM PRZEZNACZONYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Miernik realizacji zadania: Liczba zmodernizowanych obiektów komunalnych i mieszkalnych				
	2014	2015	2016	2017
Liczba obiektów	16	38	27	20

łącznie zrealizowano w 2017 r następujące inwestycje, w tym:

1. Obiekty komunalne:

- remont budynku na potrzeby MOPS przy ul. Kilińskiego 1,
- przebudowa budynku przy ul. Niepodległości 64 na potrzeby domu dziecka oraz placówki dziennego wsparcia,
- remont budynków administracyjnych Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu - budynek przy ul. Dmowskiego 2,
- zagospodarowanie terenu i budowy boiska wielofunkcyjnego przy Publicznej Szkole nr 2 w Wałbrzychu - ul. Wańkowicza 13,
- modernizacja substancji szkolnej w ramach programu „Szkoła od nowa” w Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi przy ul. Palisadowej 48,
- przebudowa budynku przy ul. 1 Maja 149 w Wałbrzychu na cele oddziału bibliotecznego wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego,
- budowa ogrodzenia wokół placówki opiekuńczo-wychowawczej Dom Szóstka przy ul. Truskawkowej 12,
- adaptacja Gminnego Zespołu Szkół nr 2 przy ul. 11 Listopada 73-77 na cele przedszkola,
- remont ogrodzenia Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 2 przy ul. Wańkowicza 13 w Wałbrzychu - Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny 2016,
- plac zabaw i urządzeń do ćwiczeń Street Workout przy Gminnym Zespole Szkół nr 2 w Wałbrzychu przy ul. 11 Listopada 73-77 – Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny 2016,
- EURO PARK - siłownia plenerowa na skwerze zieleni pomiędzy Kościołem św. Piotra i Pawła a ścieżką pieszo- rowerową przy Al. Podwale – Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny 2016,
- II etap - Modernizacja infrastruktury sportowej na terenie byłej Szkoły Podstawowej Nr 19 przy ul. Sosnowej 25A , doposażenie ww. terenu w elementy małej architektury, siłownia zewnętrzna oraz doposażenie placu zabaw na terenie przedszkola – Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny 2016,
- Nasze Osiedle - wykonanie miejsc postojowych wraz z remontem chodników na Osiedlu Górniczym 18 – Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny 2016,
- budowa placu zabaw i rekreacji przy ul. Fortecznej w dzielnicy Podzamcze – Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny 2016,
- plac zabaw typu Parkur oraz 4 elementowa otwarta siłownia - miejsce rekreacyjno - sportowe dla uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 przy ul. Melchiora Wańkowicza 13 oraz mieszkańców dzielnicy – Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny 2016,
- ogródek jordanowski -reaktywacja ETAP II, część A: „Integracja RAZ DWA TRZY! - dzieci, młodzież oraz my” przy ul. Dunikowskiego,

- fitness dla zdrowia – zewnętrzne urządzenia do ćwiczeń w dzielnicy Podzamcze przy ul. Palisadowej 48,
- monitoring, oświetlenie placu zabaw oraz pozostałej części placu, ścieżki, ławki, boisko do siatkówki pomiędzy ul. Wysockiego a ul. Chrobrego. Dokończenie zadania z 2014 r. – Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny 2014,

2. Obiekty mieszkalne:

- przebudowa budynku przy ul. Głuszyckiej 27, w efekcie przebudowy uzyskano 14 mieszkań komunalnych,
- nowe mieszkania przy ul. Paderewskiego 15 – 9 mieszkań oddanych w standardzie "pod klucz".

11.3 RACJONALIZACJA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ (DOSTOSOWANIE DO OBOWIĄZUJĄCYCH REALIÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM REZERW POD ROZWÓJ TERENÓW MIESZKANIOWYCH)

W ramach tego celu podjęta została Uchwała Nr LXVII/687/2014 Rady Miejskiej Wałbrzycha w sprawie przystąpienia do sporządzenia nowego "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wałbrzycha". Przesłanką do przystąpienia do opracowania nowego studium są zmiany zachodzące w ostatnich latach w zagospodarowaniu przestrzennym – cel w trakcie realizacji, przewidywany termin uchwalenia studium to I połowa 2019 r.

11.4 PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OGRANICZENIA KONFLIKTÓW PRZESTRZENNYCH

W ramach tego celu w 2017 roku podjęto uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tj:

- Uchwała Nr XXXVIII/461/2017 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic Azaliowej, Zdrojowej i Szymona Fabiana w Wałbrzychu,
- Uchwała Nr XLI/512/2017 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic Przemysłowej – 1-go Maja - Gen. W. Sikorskiego w Wałbrzychu,
- Uchwała Nr XLVIII/585/17 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 września 2017 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – w rejonie ulicy Orkana i drogi na Pogorzałę w Wałbrzychu,
- Uchwała Nr XLVIII/584/17 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 września 2017 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Uchwały Nr III/15/10 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie uchwalenia zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Etap III w Wałbrzychu.

W 2017 r. uchwalano następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Uchwała Nr XLVII/574/2017 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 31 sierpnia 2017 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic Lubelskiej - Piotra Wysockiego w Wałbrzychu.

- Uchwała Nr XLIX/598/2017 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 października 2017 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pokopalnianych w rejonie ulicy Beethovena w Wałbrzychu,
- Uchwała Nr XLIX/597/2017 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 października 2017 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Garbarską, Młynarską, Św. Jadwigi oraz Mickiewicza w Wałbrzychu.

W trakcie realizacji jest sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego składowiska odpadów komunalnych w rejonie ulicy Beethovena w Wałbrzychu.

11.5 WDROŻENIE PROGRAMÓW: OGRODNIK MIEJSKI ORAZ ZIELONE HAŁDY 2020 (ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020)

Miernik realizacji zadania: Liczba pozytywnie zaopiniowanych projektów nasadzeń zieleni				
	2014	2015	2016	2017
Liczba projektów	23	15	15	9
Miernik realizacji zadania: Powierzchnia urządzonych nowych terenów zielonych				
	2014	2015	2016	2017
Powierzchnia	8,2 ha	8,0 ha	8,0 ha	1,5 ha

W dniu 31 sierpnia 2017 roku Rada Miejska Wałbrzycha podjęła Uchwałę Nr XLVII/574/2017 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic Lubelskiej – Piotra Wysockiego w Wałbrzychu.

W 2017 roku rozpoczęła się realizacja projektu **„Zagospodarowanie Parku w dzielnicy Rusinowa w Wałbrzychu na cele turystyczne w celu zmniejszenia oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo”**. Celem projektu jest wzmocnienie mechanizmów ochrony bioróżnorodności na terenie Parku im. I. Krasickiego w dzielnicy Rusinowa w Wałbrzychu. Projekt przewiduje przeprowadzenie prac na terenie cennego przyrodniczo Parku Miejskiego im. I. Krasickiego, w dzielnicy Rusinowa w Wałbrzychu. Na terenie Parku znajduje się pomnik przyrody (głaz narzutowy) i odnotowano obecność gatunków zwierząt objętych ścisłą ochroną gatunkową (głównie ptaków - status lęgowy i żerowiskowy, łącznie ok. 60 gatunków, m. in. gatunki dzięcioła, gila, jerzyka, a także ssaków: głównie ryjówki i nietoperze). Prace realizowane będą w trybie „zaprojektuj i wybuduj” i obejmować będą uporządkowanie obszaru, zagospodarowanie i pielęgnację drzewostanu, budowę i modernizację ciągów pieszych, wprowadzenie elementów małej architektury, budowę oświetlenia parkowego oraz zagospodarowanie terenów zielonych. Rozpoczęto przygotowanie dokumentacji przetargowej w zakresie robót budowlanych oraz wykonano tablicę informacyjną w ramach projektu.

Zakończona została realizacja projektu dot. **rekułtywacji hałdy Staszic w Wałbrzychu**. Sporządzono projekt techniczny którego głównym celem było określenie sposobu wykonania prac rekułtywacyjnych na

terenie hałdy przy szybie Staszic w Wałbrzychu, położonej na działce nr ewid. 26/9, obręb Podgórze Nr 40, Ark mapy 40, Nr KW 52941. Powierzchnia całkowita działki: 8.9564 ha. Jest to nieruchomość będąca w całości własnością Skarbu Państwa, do której inwestor posiada prawo użytkowania wieczystego do dnia 2089-12-05.

Zakres przedsięwzięcia został podzielony na dwie części:

I. Rekultywacja techniczna:

- teren składowiska został poddany ostatecznemu uformowaniu z wykorzystaniem zdeponowanych na obiekcie odpadów powęglowych w niezbędnym minimalnym zakresie,
- obszar wyprofilowanego składowiska został odwodniony z zachowaniem bezodpływowego systemu rowów retencyjnych po stronie południowej,
- pozostawiono naturalny spływ wód opadowych po stronie północnej wschodniej i zachodniej,
- wykonano drogę technologiczną na wierzchowinę hałdy.

II. Rekultywacja biologiczna:

- wykonano tarasy faszynowe,
- wykonano hydroobsiew na powierzchni skarp i wierzchowiny,
- nasadzono drzewa w ilości 7 801 szt. oraz krzewy w ilości 2 340 szt.

11.6 LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Miernik realizacji zadania: Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których dokonano likwidacji barier				
	2014	2015	2016	2017
Liczba obiektów	5	4	3	3

W roku 2017 w ramach przystosowywania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych rozpoczęto realizację 9 inwestycji, z czego 3 ukończono w roku 2017.

Zakończono likwidacje barier architektonicznych w 3 obiektach użyteczności publicznej, w tym:

- przebudowa budynku przy ul. Niepodległości 64 w Wałbrzychu na potrzeby domu dziecka oraz placówki dziennego wsparcia – przystosowanie dla osób niepełnosprawnych - rampa zewnętrzna,
- zagospodarowanie terenu i budowy boiska wielofunkcyjnego przy Publicznej Szkole nr 2 przy ul. Wańkowicza 13 w Wałbrzychu - przystosowanie dla osób niepełnosprawnych - rampy zewnętrzne przy głównym wejściu,
- przebudowa budynku przy ul. 1 Maja 149 w Wałbrzychu na cele oddziału bibliotecznego - przystosowanie dla osób niepełnosprawnych – podjazd.

– CEL 12. WYSOKI POZIOM ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA

12.1 EDUKACJA EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW MIASTA ORAZ PROMOWANIE DZIAŁAŃ PROEKOLOGICZNYCH

Miernik realizacji zadania: Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na inwestycje proekologiczne realizowane przez mieszkańców miasta				
	2014	2015	2016	2017
Wartość wsparcia	48.552,58 zł	69.434,40 zł	88.743,70 zł	26.800,00 zł

Zadanie edukacji mieszkańców realizowane było w okresie od 09.01.2017 r. do 29.12.2017 r. w ramach Umowy Dotacji Nr 048/D/EE/WB/2017 z dnia 15.05.2017 r. zawartej z WFOŚiGW. Program realizowany jest przez Biuro Infrastruktury i Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu. Przygotowany w ramach zadania program miał zasięg lokalny i skierowany był do wszystkich grup wiekowych mieszkańców miasta Wałbrzycha. Projektem objęto ok. 100 tys. osób. Celem programu było kształtowanie postaw i promowanie działań proekologicznych, mających wpływ na stan środowiska naturalnego oraz zdrowia ludzi, a także kształcenie i wychowywanie w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego, wyrabianie poglądów u dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców miasta nt. otaczającego świata i rozbudzenie wrażliwości na problemy środowiska. Program również miał na celu uwrażliwienie społeczeństwa na konsekwencje wynikające z nieracjonalnego gospodarowania zasobami środowiska oraz uświadomienie mieszkańcom Wałbrzycha konieczności wprowadzenia zmian, które zapewnią poprawę jakości życia we wszystkich obszarach funkcjonowania (społeczeństwo, gospodarka, środowisko) zarówno w czasie teraźniejszym jak i w dalszej przyszłości, co jest niezbędnym warunkiem dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.

Zrealizowaniu powyższych celów służyły następujące zadania edukacyjne:

1. Zajęcia proekologiczne pod hasłem "Walczymy razem o czyste powietrze"

We wszystkich 16 placówkach szkolnych (szkoły podstawowe - klasy V), znajdujących się na terenie miasta Wałbrzycha (41 oddziałów - ok. 1 tys. uczniów) w maju 2017 r., zostały przeprowadzone zajęcia, których głównym tematem była niska emisja. W ramach zajęć poszerzona została wiedza uczniów nt. niskiej emisji i sposobów jej przeciwdziałania. Przedstawiono znaczenie świeżego powietrza dla środowiska jako całości. Uświadomiono dzieci o wpływie zanieczyszczonego środowiska na zdrowie ludzi, zwierząt i roślin. Warsztaty w szkołach przeprowadzone zostały przez firmę zewnętrzną posiadającą uprawnienia do wykonywania działalności polegającej na prowadzeniu zajęć edukacyjnych dla dzieci. W/w firma zabezpieczyła wszystkie materiały niezbędne do przeprowadzenia zajęć (materiały piśmienne, karty pracy, artykuły kreatywne do zadań twórczych, zakładki do książek). Koszt przygotowania/zakupu tych materiałów wyliczony został na kwotę 12.500,00 zł - koszt przeprowadzenia warsztatów. Zajęcia trwały po ok. 60 minut. Każda placówka szkolna biorąca udział w zajęciach otrzymała edukacyjne zestawy doświadczalne (zestaw edukacyjny "Woda" - 20 szt. za 1.425,00 zł, zestaw doświadczalny "Biodegradacja" - 20 szt. za 3.439,00 zł) oraz plansze ściienne (plansza "Odnawialne źródła energii" - 20 szt. za 720,00 zł i plansza "Recykling" - 20 szt. za 720,00 zł), które doposażyły pracownie przyrodnicze. Natomiast każdy uczeń biorący udział w zajęciach otrzymał 96-kartkowy

notatnik z papieru pochodzącego z recyklingu, z okładką pokrytą korkiem, opatrzoną hasłem przewodnim programu, logo Gminy Wałbrzych i logo WFOŚiGW.

2. Informacje pro-środowiskowe w lokalnej prasie oraz na forach i portalach społecznościowych (Facebook) skierowane do wszystkich grup wiekowych mieszkańców miasta Wałbrzycha

Informacje w mediach lokalnych promowały ideę odpowiedzialności za środowisko. Ich celem było wypracowanie umiejętności określenia sposobów zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, a także zwrócenie uwagi na wytwarzane odpady. Zgodnie z założeniem, w lokalnej gazecie pojawiła się publikacja tekstów sponsorowanych, dotyczących ochrony środowiska naturalnego - niskiej emisji - "10 przykazań dla czystego powietrza". Publikacja zajęła powierzchnię 1/2 strony i ukazywała się w 8 wydaniach.

3. Przeprowadzenie akcji ekologicznej polegającej na zbiórce zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Akcja polegająca na zbiórce elektroodpadów przeprowadzona została 4 razy w ciągu roku, w marcu, czerwcu, wrześniu i grudniu 2017 r. Zostały uruchomione dwa stacjonarne punkty zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie Wałbrzycha oraz indywidualne odbiory bezpośrednio z domu. Odbiory z domów realizowane były od godzin porannych do późnych godzin wieczornych. Podczas akcji zorganizowano również festyn dla dzieci i dorosłych. Za oddane sprzęty mieszkańcy otrzymali drobny upominek w postaci torby ekologicznej, notesu, sadzonki kwiatów, słodycze oraz balony. Dzieci otrzymały ilustrowane bajki M. Konopnickiej i J. Brzechwy oraz przybory szkolne. W grudniowej akcji dodatkowo rozdawany były czapki Mikołaja. Wszystkie upominki zostały opisane "zakup dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu".

4. Przedłużenie udostępnienia aplikacji internetowej "Kiedy Wywóz", przy jednoczesnym dodaniu treści dotyczącej niskiej emisji

W związku z ostatnimi doniesieniami nt. niskiej jakości powietrza w wielu miastach w Polsce, wzrasta świadomość problemu zanieczyszczeń znajdujących się w atmosferze. Wiele osób poszukuje rozwiązań chroniących przed wdychaniem szkodliwych substancji (masek lub filtrów). Wielu stara się również monitorować jakość powietrza korzystając ze specjalnie w tym celu przygotowanych stron internetowych i aplikacji na urządzenia mobilne.

Gmina Wałbrzych wykorzystwała już istniejącą aplikację mobilną "Kiedy Wywóz", poszerzając ją o treści dotyczące niskiej emisji. Po rozszerzeniu, najważniejsze funkcje aplikacji to:

- informacje o stanie zanieczyszczenia powietrza na terenie miasta Wałbrzycha,
- udostępnienie harmonogramów wywozu różnych rodzajów odpadów (papier, butelki PET, szkło, odpady zmieszane, pozostałe odpady opakowaniowe),
- udostępnienie informacji o zbiórkach okazjonalnych, jak np. akcja "Wywalamy graty z chaty", poświęteczna zbiórka choinek, czy zbiórka elektro-odpadów,
- informacja o PSZOK (gdzie się znajduje, mapa dojazdu, godziny otwarcia, co jest przyjmowane i w jakich ilościach).

5. Wykonanie internetowej gry edukacyjnej dla dzieci w technologii Flash

Gra promuje proekologiczne zachowania, zasady selektywnej zbiórki odpadów, recykling. W grze ukazane są przewodnie postaci, które pokazują jak prawidłowo dbać o środowisko segregując odpady. Dodatkowo w grze pokazane są charakterystyczne elementy miasta Wałbrzycha. Główny bohater - miś Bu jest ubrany w koszulkę z logo gminy Wałbrzych. Gra została umieszczona na stronie „Wałbrzyska rewolucja śmieciowa” (<http://www.rewolucjasmieciowa.walbrzych.eu/strony/gracykling.htm>) oraz przekazana do przedszkoli i szkół w celu udostępnienia jej na stronach internetowych tych placówek.

6. Zakupienie 3 kompletów drewnianych ław i stołów w celu doposażenia infrastruktury już istniejącej ścieżki edukacyjnej, zlokalizowanej na terenie PSZOK przy ulicy Stacyjnej- stworzone zostało miejsce, które jest wykorzystywane i będzie w przyszłości do szeregu zajęć o tematyce ekologicznej oraz w celach rekreacyjnych.

7. Przeprowadzenie warsztatów ekologicznych w szkołach podstawowych klasy V na terenie miasta Wałbrzycha

Warsztaty edukacyjne zostały przeprowadzone w 41 oddziałach szkolnych (klasy V szkoły podstawowej). Tematyka zajęć objęła szereg zagadnień związane z niską emisją. Szkoły biorące udział w warsztatach otrzymały edukacyjne zestawy doświadczalne oraz plansze ścienne, a każdy uczeń biorący udział w zajęciach otrzymał notatnik wykonany z papieru z recyklingu.

12.2 EDUKACJA MIESZKAŃCÓW MIASTA W ZAKRESIE NEGATYWNYCH DLA ŚRODOWISKA I ZDROWIA CZŁOWIEKA KONSEKWENCJI STOSOWANIA NIEWŁAŚCIWYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH SYSTEMACH GRZEWCZYCH

Miernik realizacji zadania: Liczba dotacji udzielonych przez miasto na inwestycje proekologiczne realizowane przez mieszkańców – modernizacja systemu ogrzewania				
	2014	2015	2016	2017
Liczba dotacji	142	110	0	295
Miernik realizacji zadania: Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na inwestycje proekologiczne realizowane przez mieszkańców miasta – modernizacja systemu ogrzewania				
	2014	2015	2016	2017
Wartość wsparcia	556.355,42 zł	481.525,79 zł	0 zł	1 304 964,01 zł

W Wałbrzychu od 2014 roku w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji i na podstawie Uchwały nr LXI/625/2014 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 15 maja 2014 roku w sprawie określenia zasad i trybu udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Wałbrzych na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych związanych z ograniczeniem niskiej emisji na terenie miasta Wałbrzycha Biuro Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej, Rolnictwa i Leśnictwa realizuje program dotacji udzielonych przez miasto na inwestycje proekologiczne realizowane przez mieszkańców – modernizacja systemu ogrzewania.

W 2017 roku Gmina Wałbrzych poprzez zaciągnięcie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na kwotę 1 304 964,01 zł mogła wypłacić dotacje dla 295 wnioskodawców którzy złożyli wnioski w 2016 r.

W roku 2017 r. dotacje na zmianę ogrzewania z węglowego na gazowe/elektryczne spotkały się z dużym zainteresowaniem mieszkańców Wałbrzycha. Wpłynęło 120 wniosków (z czego 83 kompletne). Jednakże z uwagi na brak funduszy w budżecie miasta, na ww. zadanie nie podpisano żadnej umowy dotacji z wnioskodawcami którzy złożyli wnioski w 2017 r.

– CEL 13. SPRAWNIE FUNKCJONUJĄCA GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA MIASTA

13.1 PRZEBUDOWA SYSTEMÓW PRZESYŁU WODY

Zadanie zostało opisane w punkcie 13.2.

13.2 WYMIANY, PRZEBUDOWY I MODERNIZACJE SIECI WODOCIĄGOWYCH

Miernik realizacja zadania: Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych sieci wodociągowych				
	2014	2015	2016	2017
Liczba kilometrów	1,903 km	3,920 km	1,242 km	3,852 km
Miernik realizacji zadania: Wartość inwestycji z zakresu budowy i/lub modernizacji sieci wodociągowych				
	2014	2015	2016	2017
Wartość inwestycji	1.041.480,12 zł	605.673,57 zł	1.337.700 zł	1.906.406,21 zł

Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w 2017 roku zmodernizowało i rozbudowało sieci wodociągowe o łącznej długości 3,852 km:

- przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Wrocławskiej na odcinku od budynku nr 78 do ul. Pogodnej o długości 896,55 m,
- przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Niepodległości - odcinek od ul. Łokietka w kierunku ul. Wylotowej o długości 357 m,
- przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Bystrzyckiej o długości 488,35 m,
- przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. 1 Maja (od pl. Solidarności do ul. Limanowskiego) o długości 580,40 m,
- przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Nałkowskiej i Hirszfelda o długości 862,8 m.

Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji wybudował sieci wodociągowe z odejściami o długości 667,2 m w ul. Sadowej.

Wartość inwestycji z zakresu budowy i modernizacji sieci wodociągowej w 2017 r. wyniosła 1.906.406,21 zł netto, w tym: Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. – 1.416.799,67 zł netto, a Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji – 489 606,54 zł netto.

13.3 BUDOWA I MODERNIZACJE SIECI KANALIZACJI SANITARNYCH

Miernik realizacji zadania: Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych sieci kanalizacji sanitarnych				
	2014	2015	2016	2017
Liczba kilometrów	0,712 km	1,150 km	1,136 km	0,311 km
Miernik realizacji zadania: Wartość inwestycji z zakresu budowy i/lub modernizacji sieci kanalizacji sanitarnych				
	2014	2015	2016	2017
Wartość inwestycji	449.312,86 zł	1.644.441,35 zł	931.619,16 zł	381.321,95 zł
Miernik realizacji zadania: Stopień pokrycia miasta siecią kanalizacji sanitarnych				
	2014	2015	2016	2017
Stopień pokrycia	98%	98%	98%	98%

Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w 2017 roku wyremontowało sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Wrocławskiej o łącznej długości 311,5 m.

Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji w 2017 roku nie wybudował ani nie remontował sieci kanalizacji sanitarnej w Wałbrzychu.

Wartość inwestycji z zakresu budowy i/lub modernizacji sieci kanalizacji sanitarnych w 2017 r. wyniosła 381.321,95 zł netto i została poniesiona przez Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

13.4 ZAKOŃCZENIE ODCIĘĆ KANALIZACJI DESZCZOWYCH OD KANALIZACJI SANITARNYCH

Miernik realizacji zadania: Liczba nieruchomości przyłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej				
	2014	2015	2016	2017
Liczba nieruchomości	159	134	115	66

Zarząd Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta przeprowadza kontrole stanu infrastruktury kanalizacyjnej. Na podstawie informacji uzyskanych od ZDKiUM o zlokalizowaniu nieruchomości, z których instalacje sanitarne wyprowadzone są bezpośrednio do kanalizacji deszczowej oraz po sprawdzeniu, że mają możliwość podłączenia do kanalizacji sanitarnej, przeprowadzane są postępowania administracyjne, których rezultatem jest wydanie decyzji administracyjnych. Zostało wszczętych 49 postępowań administracyjnych nakazujących właścicielom nieruchomości przyłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej.

W 2017 r. porządkowana była gospodarka ściekowa w ul. Beskidzkiej, Kłodzkiej, Podgórskiej, Podmiejskiej, Sadowej, Weteranów, Zielonej, w rejonie Lubiechowa oraz wzdłuż potoku Szczawnik (realizacja programu zarybienia przedmiotowego potoku). Sprawdzano, czy właściciele nieruchomości wywiązują się z obowiązku gromadzenia nieczystości ciekłych w szczelnym zbiorniku bezodpływowym do czasu przyłączenia jej do sieci kanalizacji sanitarnej (udokumentowanie tej usługi poprzez okazanie odpowiedniej umowy i faktury).

13.5 PRZYGOTOWANIE KONCEPCJI PLANU OCHRONY WAŁBRZYCHA PRZED POWODZIĄ, W TYM PRZYGOTOWANIE I WDROŻENIE PROGRAMU MAŁEJ RETENCJI NA OBSZARZE MIASTA

Na realizację zadania „Remont zbiornika wód opadowych, urządzeń hydrotechnicznych, przepustów oraz rowów melioracyjnych na terenie parku Rusinowa w Wałbrzychu” planowana była w 2017 roku kwota 150 000 zł. Z uwagi na brak środków finansowych, a także rozpoczęte prace związane z rewitalizacją Parku Rusinowa zadanie nie zostało zrealizowane. Realizacja zadania została przesunięta na 2018 rok.

– CEL 14. SPRAWNY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI

14.1 ROZBUDOWA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI

Miernik zadania: Udział odpadów zbieranych selektywnie w odpadach komunalnych wytworzonych				
	2014	2015	2016	2017
Udział odpadów	24%	17%	17%	25%

W 2017 r. gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonował jak w roku poprzednim, czyli kontynuowano odbiór odpadów z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (nieruchomości, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, obiektów użyteczności publicznej, hoteli, szpitali, ogrodów działkowych i innych). Operatorem obsługującym system w 2017 r. była firma P. H.U. Komunalnik Sp. z o.o.

W dalszym ciągu prowadzone są działania zmierzające do zwiększenia efektywności systemu, m.in. poprzez wyszukiwanie właścicieli nieruchomości zobowiązanych do ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, którzy dotychczas nie złożyli stosownej deklaracji oraz prowadzone są kontrole prawidłowości zbierania odpadów komunalnych.

ZBUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA RECYKLINGU

Miernik zadania: Udział gospodarstw domowych deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie gospodarstw domowych				
	2014	2015	2016	2017
Udział gospodarstw domowych	89%	87%	86,56%	90,56%

Informacja o realizacji ustawowego obowiązku edukowania mieszkańców Wałbrzycha w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi została opisana w punkcie 12.1.

14.3 WDROŻENIE PROGRAMÓW: 100% RECYKLINGU, WAŁBRZYCH BEZ AZBESTU DO 2020 ROKU ORAZ WAŁBRZYCH BEZ SKŁADOWISK (INNYCH NIŻ KOMUNALNE) – ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020

„Wałbrzych bez azbestu do 2020 r.”

W ramach zadania „Wałbrzych bez azbestu do 2020 r.”, przygotowany został wniosek do WFOŚiGW na realizację zadania pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wałbrzych - etap III”. Gmina Wałbrzych otrzymała dotację w wysokości 21 413,00 zł, natomiast całkowity koszt zadania wyniósł 25 192,40 zł brutto.

Wyłoniony został Wykonawca, który zdemontował, przetransportował i zutylizował wyroby zawierające azbest z 13 nieruchomości - łącznie 67,03 Mg azbestu.

100% recyklingu

W 2017 r. kontynuowano model systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zakładający selektywną zbiórkę z podziałem na główne frakcje, takie jak: odpady zmieszane (pozostałe z wysegregowania innych frakcji), zmieszane odpady opakowaniowe, butelki PET, odpady opakowaniowe z papieru i tektury, odpady opakowaniowe ze szkła.

W dalszym ciągu selektywnie zbierano odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – w ramach organizowanych akcji „Wywalamy graty z chaty” oraz w punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

W 2017 r. na terenie miasta funkcjonowały dwa punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOKi) - przy ul. Beethovena i przy ul. Stacyjnej.

Udział procentowy odpadów wysegregowanych (zmieszanych odpadów opakowaniowych, opakowań z papieru i tektury, opakowań ze szkła, butelek PET, odpadów zielonych, gruzu, odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego) ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych w 2017 roku wzrósł względem roku poprzedniego i kształtował się na poziomie ok 25%.

Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości w 2017 r.

Sektor	Odpady zmieszane 20 03 01 [Mg]	Zmieszane odpady opakowaniowe 15 01 06 [Mg]	Odpady zielone 20 02 01 [Mg]	Opakowania z papieru i tektury 15 01 01 [Mg]	Opakowania ze szkła 15 01 07 [Mg]	Butelki PET	Odpady wielko-gabarytowe 20 03 07 [Mg]	Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów 17 01 01 [Mg]	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny* [Mg]	Zużyte opony 16 03 01 [Mg]
2017 r.	27964,72	3964,24	967,62	1031,30	1379,92	1084,05	493,90	257,38	30,72	5,63
2016 r.	28906,63	2117,04	457,80	879,65	1029,92	581,13	390,39	335,42	11,72	8,01
Łączna masa w/w odpadów komunalnych odebranych <u>w 2017 r.</u> w ramach GSGOK**							37 179,48			
Łączna masa w/w odpadów komunalnych odebranych <u>w 2016 r.</u> w ramach GSGOK**							34 717,715			

łączna masa odpadów o kodzie 20 01 35 i 20 01 36;

**GSGOK – gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi.

W latach kolejnych podejmowane będą dalsze działania promujące wśród mieszkańców właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi, aby uzyskiwać wymagane przepisami prawa poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów innymi metodami oraz poziomy ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

– CEL 15. WYSOKA JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

15.1 REALIZACJA PROGRAMU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI (ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMIE ZIELONY WAŁBRZYCH 2020)

Miernik zadania: Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji				
	2014	2015	2016	2017
Liczba budynków	4	5	1	4
Miernik zadania: Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na inwestycje z zakresu termomodernizacji mieszkań i budynków realizowane przez mieszkańców miasta				
	2014	2015	2016	2017
Wartość wsparcia	0	0	0	0

Dzięki realizacji programu „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Wałbrzychu w ramach VI edycji konkursu System Zielonych Inwestycji GIS” wykonana została kompleksowa modernizacja budynku przy ul. Kilińskiego, który został zaadoptowany na potrzeby MOPS. W ramach zakresu prac zostały wykonane m.in. docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem elewacji, wykonanie instalacji gazowej, instalacji ppoż oraz montaż szybu windowego wraz z dźwigiem. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 7 296 945,11 zł.

Kontynuowano realizację zadania pn. „Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej gminy Wałbrzych położonych przy ul. 1 Maja 103-107, ul. Niepodległości 64, ul. Ogrodowej 2a i ul. 1 Maja 149”. Zakończono inwestycje w budynku przy ul. 1 Maja 103-107 – PSP nr 17 i ul. Niepodległości 64 na potrzeby domu dziecka oraz placówki Dziennego Wsparcia. W 2017 r. wykonano: m.in. roboty elewacyjne, docieplenie stropodachu, wymiana stolarki okiennej, drzwiowej i posadzek, oświetlenie zewnętrzne.

Zakończono inwestycję przebudowy i remontu budynków na Dom Dziecka dla 14 dzieci każdy z Placówkami Dziennego Wsparcia i zagospodarowania terenu przy ulicach Moniuszki 38. W ramach zadania wykonano prace termomodernizacji budynku w zakresie stropu ostatniej kondygnacji oraz ścian zewnętrznych budynku, remont pokrycia dachu, wymiana stolarki drzwiowej oraz wymiana stolarki okiennej, wykonanie nowych instalacji elektrycznej i teletechnicznych, wykonanie zagospodarowania terenu oraz wykonanie prac wykończeniowych.

Kontynuowana była realizacja projektu „**Zwiększenie wykorzystania e-usług publicznych w Gminie Wałbrzych**”. Celem projektu jest wspieranie rozwoju Gminy Wałbrzych poprzez budowę nowoczesnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego (zwiększenie wykorzystania e-usług publicznych). Realizacja celu będzie możliwa poprzez wdrożenie, aktywizację i popularyzację elektronicznych usług publicznych jako zamiennego, wygodnego, szybszego i tańszego sposobu konsumpcji usług administracji samorządowej (w kanałach A2A, A2B i A2C.), instytucji kultury (w kanale A2C) oraz placówek edukacyjnych (w kanale A2C) w Gminie Wałbrzych. Realizacja projektu wpłynie na zmniejszenie emisji CO₂ (oraz pyłów) w wyniku ograniczenia przejazdów samochodami. Dotyczy to w szczególności usług świadczonych on-line w ramach Nowa E-POKA, E-BILET, E-SZKOŁA (w przypadku zrealizowania usługi on-line nie wystąpi konieczność dojazdu samochodem do urzędu/szkoły/instytucji kultury).

Do zakresu rzeczowego projektu należy:

Zad.1: Stworzenie i wdrożenie Nowej Elektronicznej Platformy Obsługi Klienta Administracji (Nowa E-POKA),

Zad.2: Stworzenie i wdrożenie systemu dziennika elektronicznego (E-SZKOŁA),

Zad.3: Stworzenia i wdrożenie Zintegrowanego Systemu Dystrybucji Biletów (E-BILET).

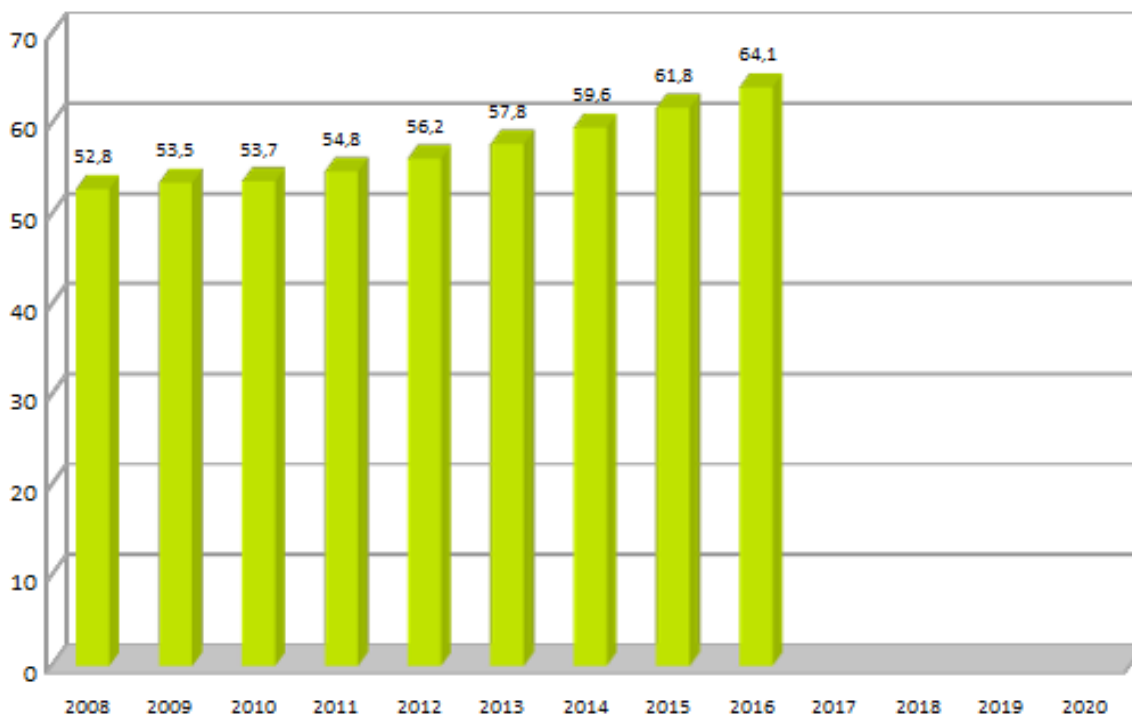
III. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA ROZWOJU MIASTA

W celu systematycznego monitorowania rozwoju miasta zaproponowano w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wałbrzycha do 2020* listę wskaźników, których wartość publikowana jest w ramach Banku Danych Lokalnych.

Wskaźnik 1

Wskaźnik 1. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym)													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	52,8	53,5	53,7	54,8	56,2	57,8	59,6	61,8	64,1	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					57,6	59,8	62,5	65,4	68,2	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					55,7	57,8	60,1	62,6	65,3	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					54,6	56,1	58,1	60,1	62,8	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↗	↗	↗	↗	↗	...	...	...	...

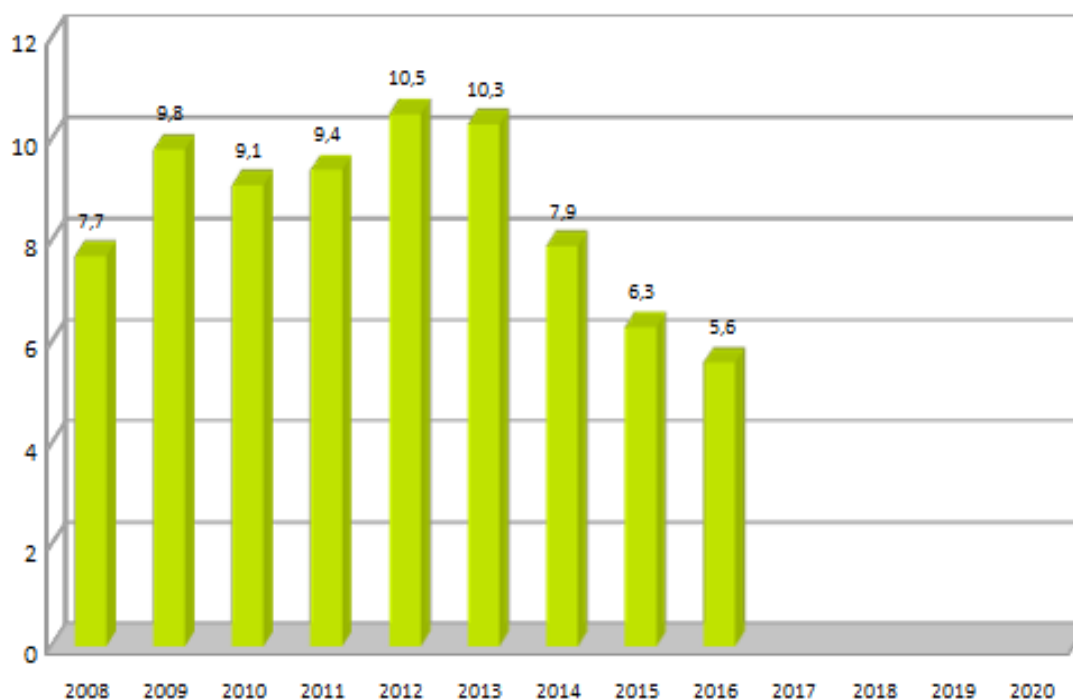
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 2

Wskaźnik 2. Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	7,7	9,8	9,1	9,4	10,5	10,3	7,9	6,3	5,6	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					10,5	10,3	7,9	6,3	5,6	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					7,1	6,9	5,4	4,4	3,9	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					4,7	4,6	3,6	3,0	2,6	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni=100)					↗	↘	↘	↘	↘	...	...	...	...

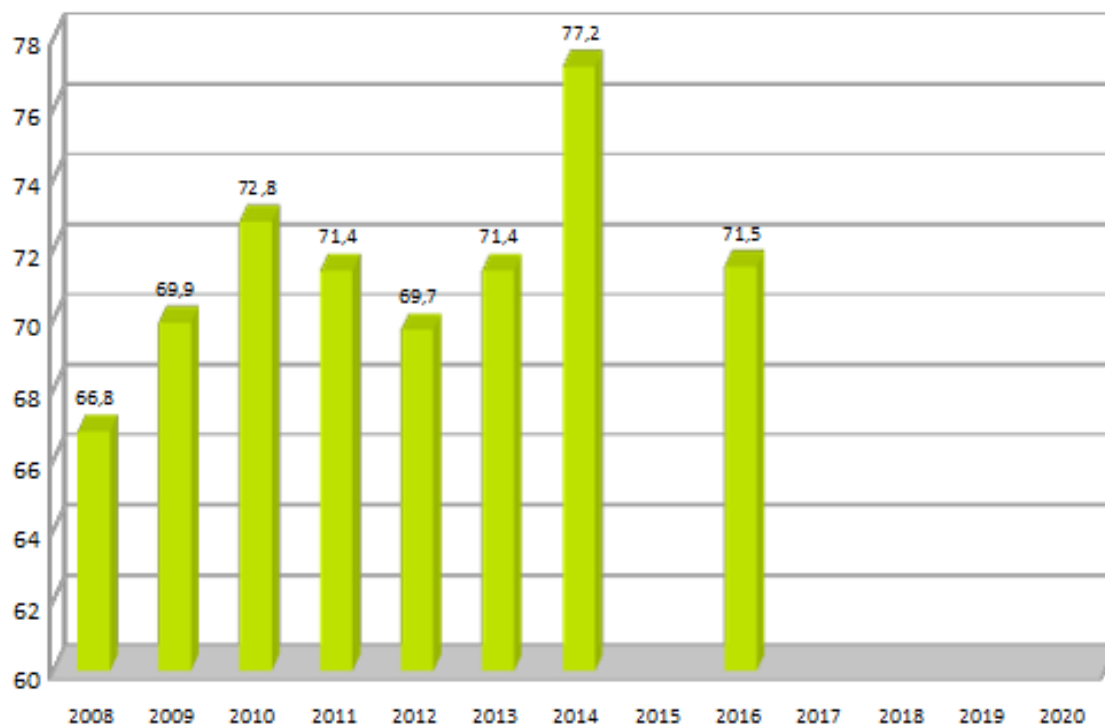
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 3

Wskaźnik 3. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (w %)													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	66,8	69,9	72,8	71,4	69,7	71,4	77,2	bd	71,5	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska *					90,3	93,0	105,0	bd	98,3	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska *					82,4	85,4	92,8	bd	87,5	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska *					69,7	71,4	77,2	bd	71,5	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↘	↗	↗	-	↘	...	...	...	...

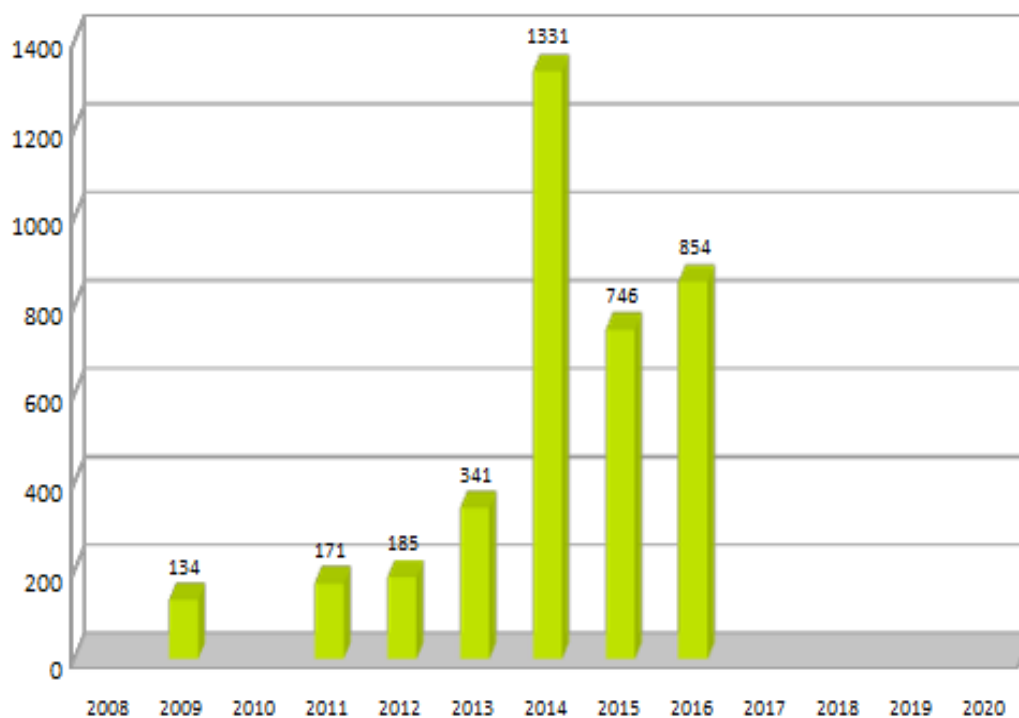
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 4

Wskaźnik 4. Uczestnicy imprez organizowanych przez domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 1000 mieszkańców													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	bd	134	bd	171	185	341	1 331	746	854	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska *					1 515	1 552	1 594	1 427	1 469	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska *					826	738	1 131	974	925	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska *					185	268	462	609	353	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↗	↗	↗	↘	↗	...	...	...	...

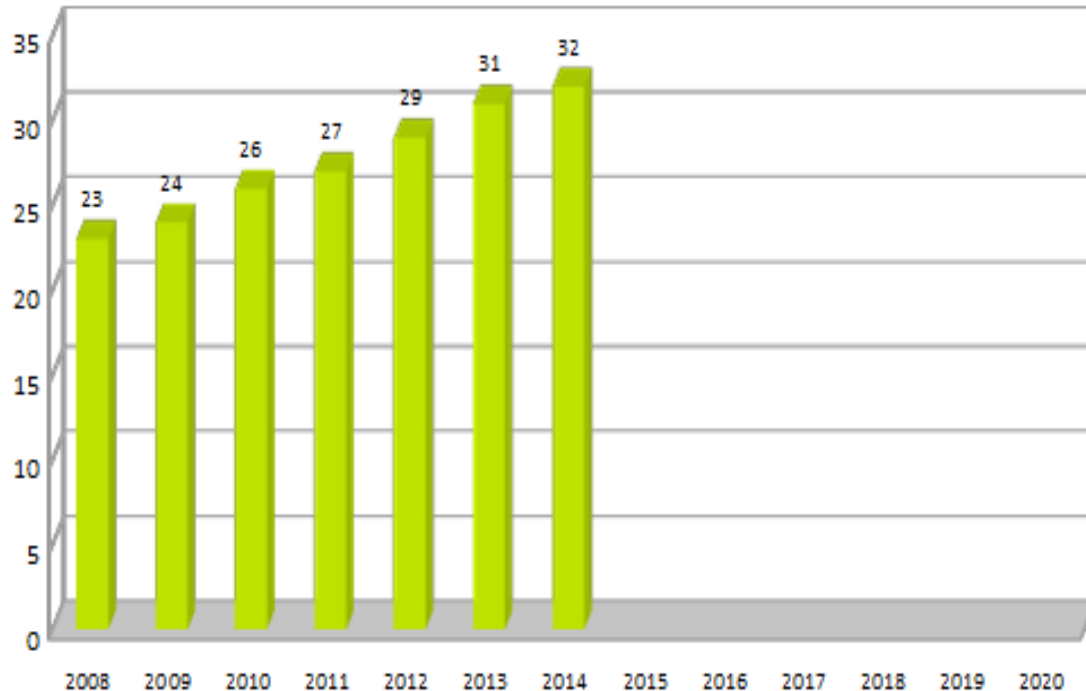
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 5

Wskaźnik 5. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadająca na 10 tys. mieszkańców													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	23	24	26	27	29	31	32	bd	bd	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					44	47	50	bd	bd	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					35	37	39	bd	bd	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					28	29	31	bd	bd	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↗	↗	↗	bd	bd	...	...	...	...

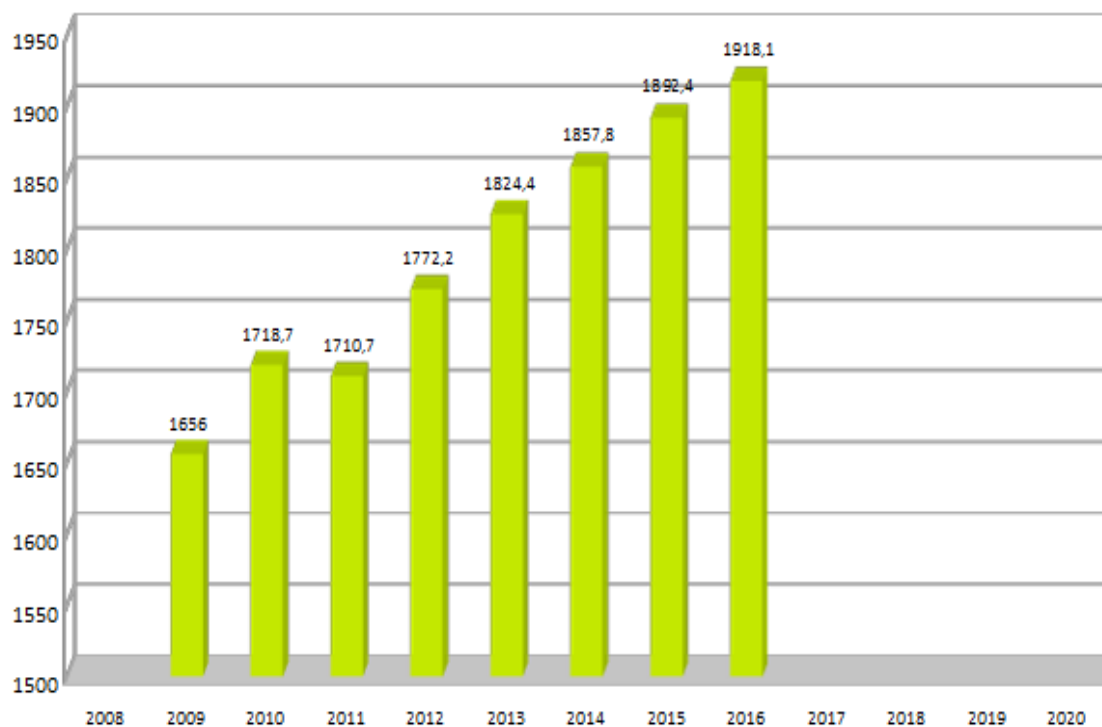
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 6

Wskaźnik 6. Liczba podmiotów gospodarczych (mikroprzedsiębiorstw) w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	bd	1 656,0	1 718,7	1 710,7	1 772,2	1 824,4	1 857,8	1 892,4	1 918,1	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					2 492,3	2 600,0	2 673,3	2 780,9	2 898,4	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					2 000,3	2 069,0	2 107,9	2 169,5	2 221,6	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					1 479,7	1 515,3	1 540,2	1 568,7	1 602,8	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↗	↗	↗	↗	↗	...	...	...	...

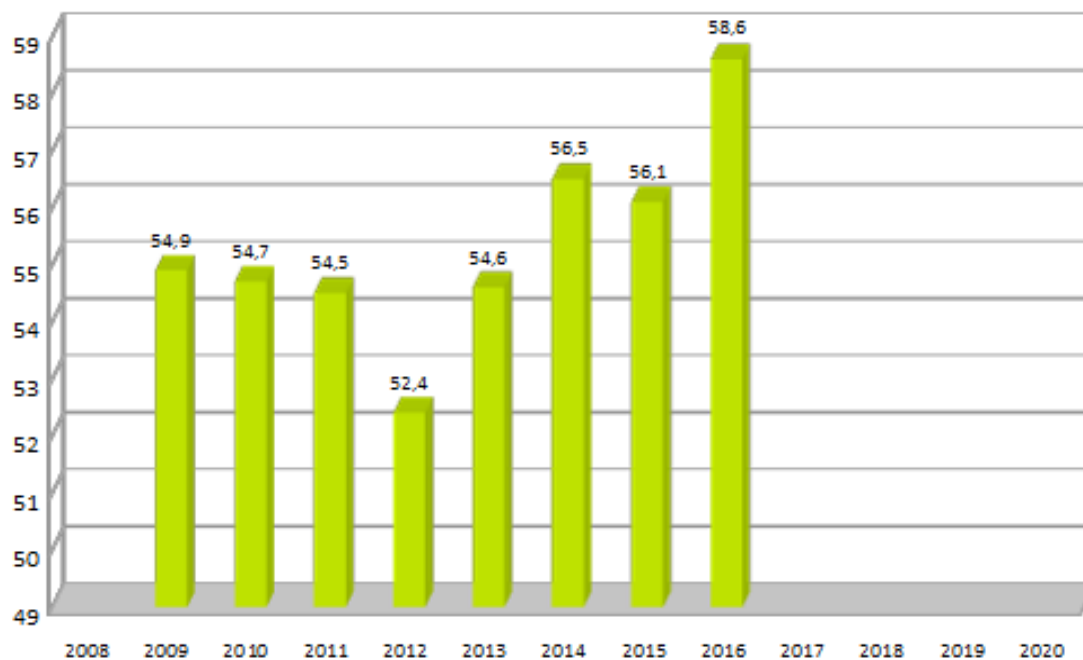
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 7

Wskaźnik 7. Liczba podmiotów gospodarczych (małych przedsiębiorstw) w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	bd	54,9	54,7	54,5	52,4	54,6	56,5	56,1	58,6	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					73,7	76,0	78,7	78,9	80,0	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					57,2	57,6	58,7	59,2	61,2	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					43,1	42,4	42,6	43,1	46,8	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha(rok poprzedni =100)					↘	↗	↗	↘	↗	...	...	...	...

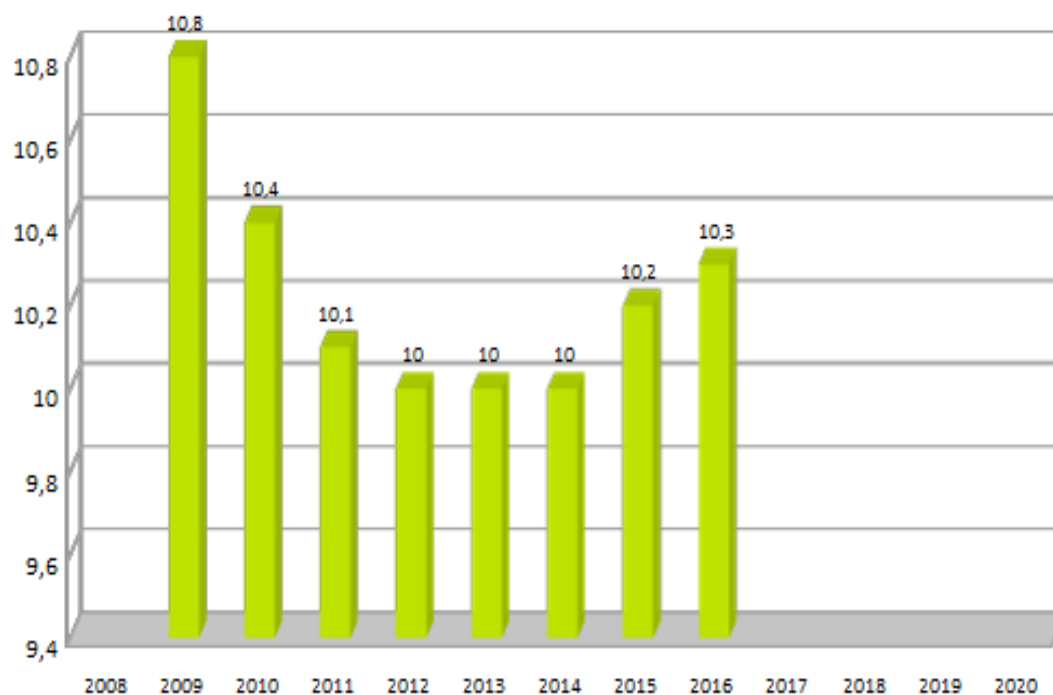
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 8

Wskaźnik 8. Liczba podmiotów gospodarczych (średnich przedsiębiorstw) w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	bd	10,8	10,4	10,1	10,0	10,0	10,0	10,2	10,3	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					17,4	17,8	17,9	17,1	17,3	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					13,7	14,0	14,0	14,0	14,2	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					10,0	10,0	10,0	10,2	10,3	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↘	-	-	↗	↗	...	...	...	...

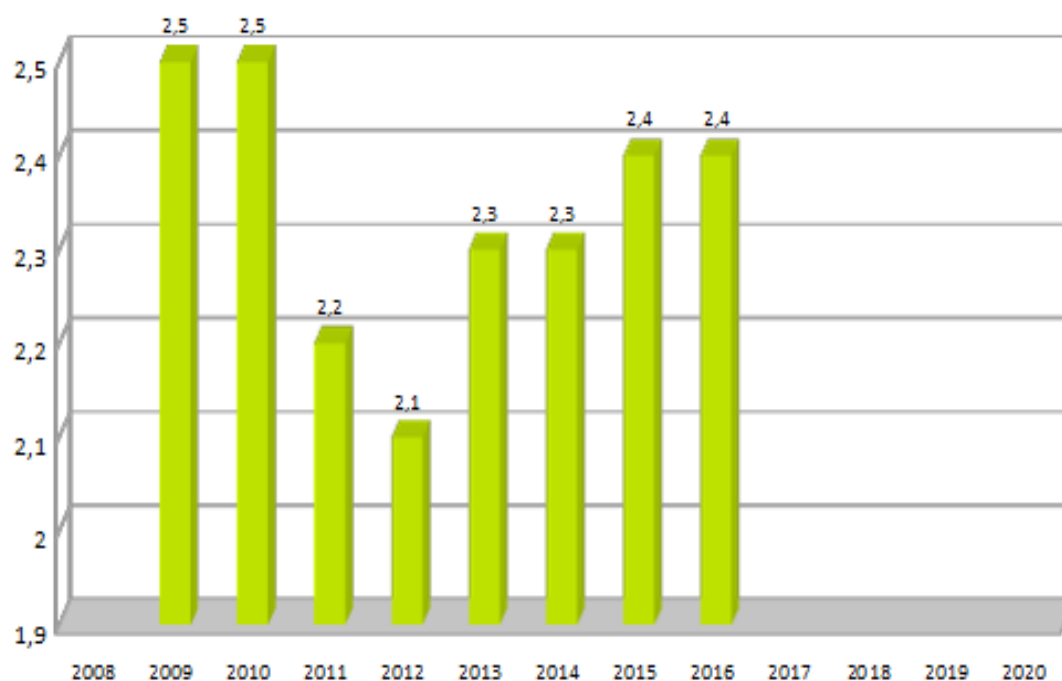
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 9

Wskaźnik 9. Liczba podmiotów gospodarczych (dużych przedsiębiorstw) w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	bd	2,5	2,5	2,2	2,1	2,3	2,3	2,4	2,4	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					3,9	4,0	3,9	4,0	4,1	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					2,7	2,7	2,7	2,8	2,9	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					1,7	1,8	1,8	1,8	1,7	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↘	↗	-	↗	-	...	...	...	...

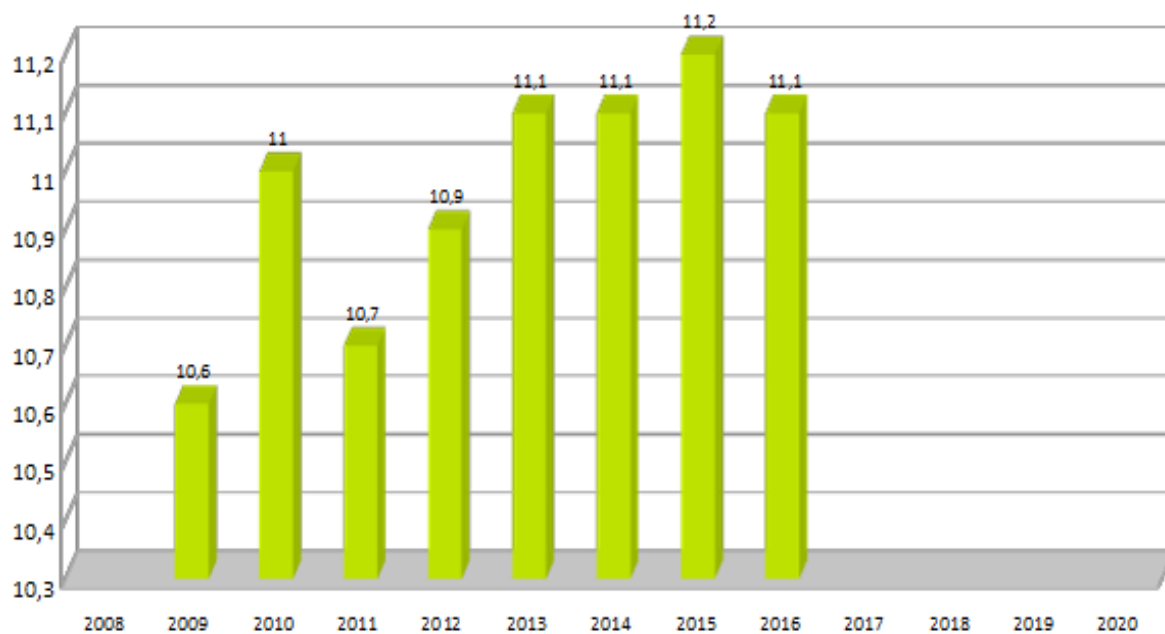
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 10

Wskaźnik 10. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	bd	10,6	11,0	10,7	10,9	11,1	11,1	11,2	11,1	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					17,1	17,6	17,7	18,0	18,3	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					13,9	14,2	14,2	14,4	14,5	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					10,9	11,1	11,1	11,2	11,1	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↗	↗	-	↗	↘	...	...	...	...

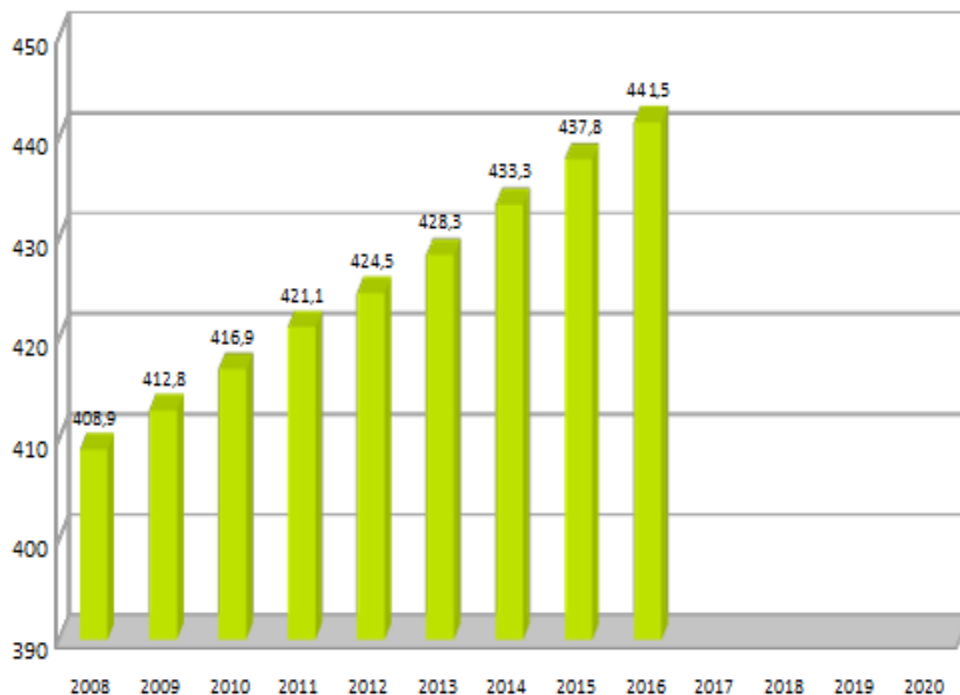
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 11

Wskaźnik 11. Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	408,9	412,8	416,9	421,1	424,5	428,3	433,3	437,8	441,5	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					447,6	459,2	466,6	476,0	487,7	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					415,8	421,7	426,8	432,1	437,2	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					384,0	390,0	394,4	398,9	402,8	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↗	↗	↗	↗	↗	...	...	...	...

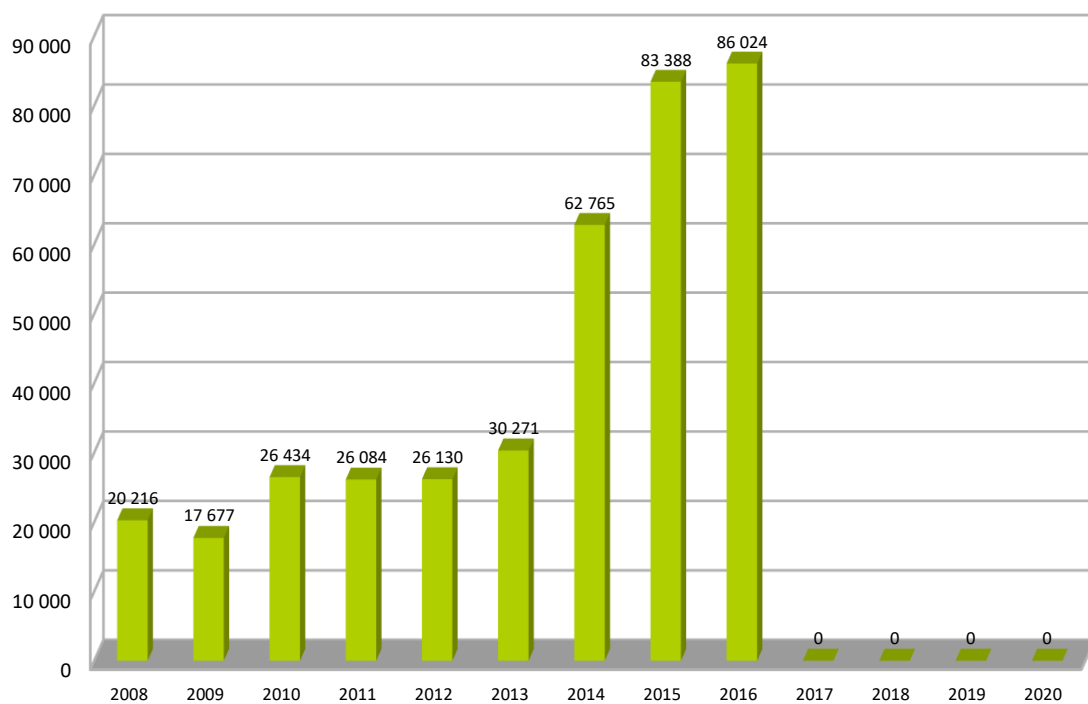
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

Wskaźnik 12

Wskaźnik 12. Liczba udzielonych noclegów rezydentom (przez obiekty hotelowe)													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	20 216	17 677	26 434	26 084	26 130	30 271	62 765	83 388	86 024	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					724 496	743 294	860 167	1 197 200	1 232 828	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					178 422	184 081	217 000	61 561	86 024	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*					26 130	30 271	38 711	392 958	419 080	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↗	↗	↗	↗	↗	...	...	...	...

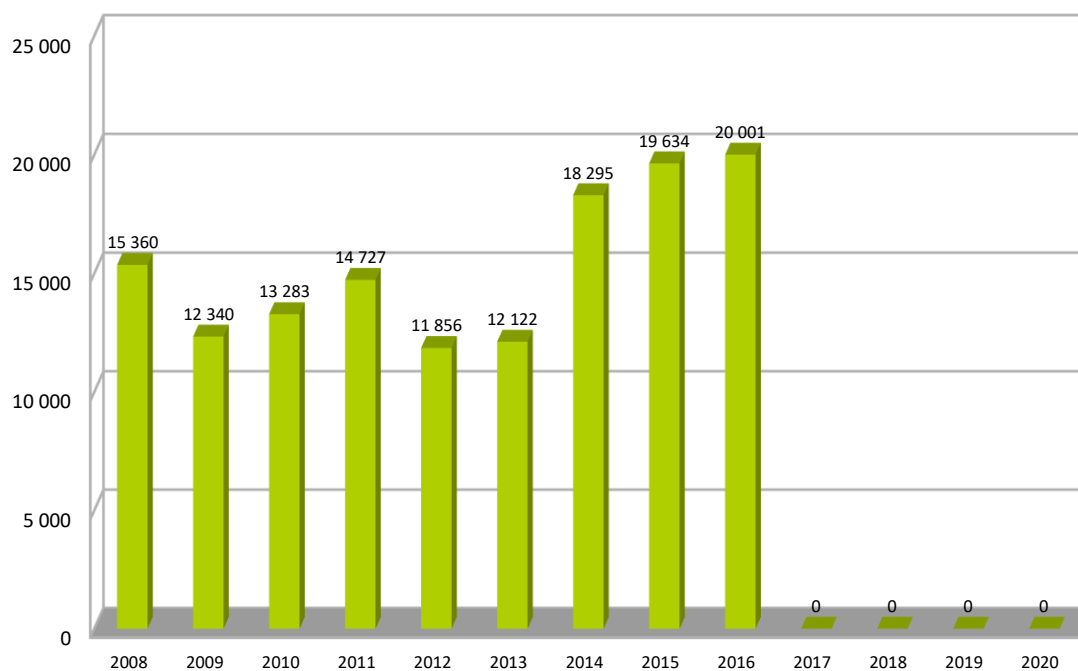
*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych

Wskaźnik 13

Wskaźnik 13. Liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym (przez obiekty hotelowe)													
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość wskaźnika dla Wałbrzycha	15 360	12 340	13 283	14 727	11 856	12 122	18 295	19 634	20 001	...	...	...	...
Maksymalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*	437 130	451 441	508 798	548 734	698 382	...	...	...	...	...	...	...	...
Średnia wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*	106 951	111 139	122 483	134 270	169 109	...	...	...	...	...	...	...	...
Minimalna wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska*	3 162	1 932	3 947	3 444	6 133	...	...	...	...	...	...	...	...
Zmiana wartości wskaźnika dla Wałbrzycha (rok poprzedni =100)					↗	↗	↗	↗	↗	...	...	...	...

*Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych, Lubin

IV. PODSUMOWANIE

Raport z realizacji Strategii zawiera działania zrealizowane w 2017 roku, uzyskane od wszystkich podmiotów realizujących zapisy Strategii. Jednak ze względu na cykl sprawozdawczy wartości wskaźników monitorowania rozwoju miasta dotyczą roku 2016. Wartości wskaźników uzyskane są z Banku Danych Lokalnych.

W badanym okresie niekorzystnie kształtowała się wartość wskaźnika obciążenia demograficznego (Wskaźnik 1), co związane jest ze starzeniem się miasta czyli większym odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym. Jest to jednak tendencja dotycząca nie tylko Wałbrzycha ale większości miast Dolnego Śląska porównywanych z Wałbrzychem tj. Wrocławia, Lubina, Jeleniej Góry i Legnicy. W 2016 roku wystąpił również dla Wałbrzycha niewielki spadek liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym (Wskaźnik 10). Podobna tendencja wystąpiła również w Legnicy. Zmniejszył się odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w % (Wskaźnik 3). Jest to tendencja dotycząca nie tylko Wałbrzycha, spowodowana zmianą przepisów dotyczących wieku, od którego dzieci idą do szkoły: poprzednio było od 6 roku życia, a od września 2016 r. od 7 roku życia. Dane dotyczące ilości dzieci od 3-6 lat są niedostępne za 2015 rok, dotyczą tylko dzieci w wieku od 3 do 5 lat.

Generalnie jednak w 2016 roku zauważalny jest wzrost przedsiębiorczości gdyż wzrosła liczba mikroprzedsiębiorstw zatrudniających do 9 pracowników w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym (Wskaźnik 6). Wzrosła liczba podmiotów gospodarczych małych przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym (Wskaźnik 7). Utrzymuje się niewielka tendencja wzrostowa liczby średnich przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym (Wskaźnik 8). Liczba dużych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 250 pracowników w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym utrzymuje się na poziomie 2015 roku (Wskaźnik 9).

W 2016 roku zmniejszył się udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym (Wskaźnik 2), jest to pozytywna tendencja występująca we wszystkich miastach porównywanych miastach.

W Wałbrzychu nastąpił niewielki wzrost liczby uczestników imprez organizowanych przez domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (Wskaźnik 4).

Utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby mieszkań na 1000 mieszkańców (Wskaźnik 11) i przekracza średnią wartość wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska.

Zwiększyła się liczba udzielonych noclegów rezydentom przez obiekty hotelowe (Wskaźnik 12). Niestety ze względu na zmianę przepisów sprawozdawczych nie można podać średniej i minimalnej wartości wskaźnika dla największych miast Dolnego Śląska, gdyż dane zbierane są tylko do poziomu miast na prawach powiatu. Zwiększyła się liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym przez obiekty hotelowe (Wskaźnik 13). W omawianym okresie nie określono zmiany liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. mieszkańców (Wskaźnik 5), gdyż od 2015 roku dane statystyczne są niedostępne dla przyjętego do monitorowania wskaźnika.

Wartości większości wskaźników monitorowania miasta w 2016 roku ukazują pozytywny trend rozwoju miasta. Mimo korzystnej tendencji mierzonych wskaźników należy jednak zauważyć, że wartości 3 wskaźników spośród 13 osiągają wartości najmniej korzystne wśród największych miast Dolnego Śląska porównywanych z Wałbrzychem (Wrocław, Legnica, Lubin, Jelenia Góra). W roku 2014 wskaźników tych było jednak 5, a w 2015 roku już 3 wskaźniki zatem poprawił się obraz Wałbrzycha na tle największych miast Dolnego Śląska. Utrzymanie tendencji wzrostowej w kolejnych latach może pozwolić na dalsze podniesienie pozycji rankingowej Wałbrzycha względem pozostałych dużych miast regionu.

V. KOORDYNATORZY ZADAŃ STRATEGICZNYCH

Lp.	Koordinator	Zadanie	Mierniki	Mierniki na 2017 rok
1.	Biuro Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego	1.1 Poszukiwanie inwestorów	Liczba nowych i/lub utrzymanych miejsc pracy w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”	Liczba nowych i/lub utrzymanych miejsc pracy w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”
			Liczba nowych zezwoleń w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”	Liczba nowych zezwoleń w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”
			Wartość nakładów inwestycyjnych w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”	Wartość nakładów inwestycyjnych w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”
		1.2 Opracowanie koncepcji inteligentnej specjalizacji miasta	Opracowana koncepcja inteligentnej specjalizacji miasta	Opracowana koncepcja inteligentnej specjalizacji miasta
		1.3 Aktywny udział w wymianie know-how (wzajemne uczenie się, przekazywanie doświadczeń i dobrych praktyk podczas konferencji, kongresów, debat i innych spotkań)	Liczba zorganizowanych i/lub odbytych konferencji, kongresów, debat i innych spotkań w ramach wymiany know-how	Liczba zorganizowanych i/lub odbytych konferencji, kongresów, debat i innych spotkań w ramach wymiany know-how
		1.5 Realizacja programu zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) Aglomeracji Wałbrzyskiej	Powierzchnia terenów inwestycyjnych w granicach administracyjnych miasta	Powierzchnia terenów inwestycyjnych w granicach administracyjnych miasta
			Liczba zrealizowanych inwestycji zaplanowanych w ramach ZIT AW (odnoszących się do miasta Wałbrzycha)	Liczba zrealizowanych inwestycji zaplanowanych w ramach ZIT AW (odnoszących się do miasta Wałbrzycha)
		2.1 Weryfikacja aktualnego systemu zachęt i ułatwień dla podejmowania działalności gospodarczej i stworzenie programu wsparcia rozwoju przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców
2.3 Promowanie i rozwój sieci współpracy przedsiębiorstw z instytucjami otoczenia biznesu (IOB)	Liczba zawartych porozumień o współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami i instytucjami otoczenia biznesu (IOB)	Liczba zawartych porozumień o współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami i instytucjami otoczenia biznesu (IOB)		

2.	Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego	11.1 Rewitalizacja śródmieścia oraz kontynuacja rewitalizacji innych dzielnic miasta	Liczba obiektów objętych programem rewitalizacji	Liczba obiektów objętych programem rewitalizacji
			Wartość inwestycji z zakresu rewitalizacji poszczególnych dzielnic miasta	Wartość inwestycji z zakresu rewitalizacji poszczególnych dzielnic miasta
		11.3 Racjonalizacja struktury funkcjonalno-przestrzennej (dostosowanie do obowiązujących realiów społeczno-gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem rezerw pod rozwój terenów mieszkaniowych)		
		11.4 Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia konfliktów przestrzennych		
3.	Biuro Infrastruktury i Nieruchomości	1.4 Przygotowanie i sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Wałbrzych, objętych WSSE „INVEST-PARK” z przeznaczeniem pod zabudowę produkcyjno-usługową	Wartość sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Wałbrzych, objętych WSSE „INVEST-PARK” z przeznaczeniem pod zabudowę produkcyjno-usługową	Wartość sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Wałbrzych, objętych WSSE „INVEST-PARK” z przeznaczeniem pod zabudowę produkcyjno-usługową
		13.4 Zakończenie odcięć kanalizacji deszczowych od kanalizacji sanitarnych		Liczba nieruchomości przyłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej
		14.1 Rozbudowa systemu gospodarowania odpadami	Udział odpadów zbieranych selektywnie w odpadach komunalnych wytworzonych	Udział odpadów zbieranych selektywnie w odpadach komunalnych wytworzonych
		14.2 Zbudowanie społeczeństwa recyklingu	Udział gospodarstw domowych deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie gospodarstw domowych	Udział gospodarstw domowych deklarujących selektywną zbiórkę odpadów w ogólnej liczbie gospodarstw domowych
		14.3 Wdrożenie programów: <i>100% recyklingu, Wałbrzych bez azbestu do 2020 roku oraz Wałbrzych bez składowisk (innych niż komunalne) – zgodnie z założeniami przyjętymi w programie Zielony Wałbrzych 2020)</i>	Wartość wydatków związanych z utrzymaniem czystości w mieście i obiektach użyteczności publicznej	
4.	Biuro Lokalowe	2.2 Udostępnianie na preferencyjnych warunkach	Liczba lokali użytkowych z przeznaczeniem do	Liczba lokali użytkowych przeznaczonych do

		lokali użytkowych z przeznaczeniem do prowadzenia działalności gospodarczej	prowadzenia działalności gospodarczej udostępnionych na preferencyjnych warunków	prowadzenia działalności gospodarczej oddanych w najem na preferencyjnych warunkach
				Średnia liczba lokali użytkowych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej na preferencyjnych warunkach
		10.3 Budowa mieszkań komunalnych	Liczba nowych mieszkań komunalnych oddanych do użytku	Liczba nowych mieszkań komunalnych oddanych do użytku
5.	Biuro Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki	3.1 Udostępnienie turystyczne oraz rozwijanie oferty turystycznej obiektu „Stara Kopalnia”	Liczba turystów odwiedzających najważniejsze obiekty turystyczne miasta (np. Zamek Książ, Stara Kopalnia)	Liczba turystów odwiedzających Starą Kopalnię
		3.2 Promocja i kreowanie pozytywnego wizerunku miasta	Liczba zorganizowanych i/lub odbytych imprez promujących miasto Wałbrzych (np. udział w targach turystycznych)	Liczba zorganizowanych i/lub odbytych imprez promujących miasto Wałbrzych (np. udział w targach turystycznych)
		3.3 Zdefiniowanie, rozwój oraz promowanie produktów turystycznych miasta (wiodącego oraz towarzyszących)	Liczba zdefiniowanych produktów turystycznych miasta	Liczba zdefiniowanych produktów turystycznych miasta
		3.4 Rozwój oferty turystyki aktywnej, kulturowej, biznesowej i postindustrialnej	Liczba udzielonych noclegów w obiektach hotelowych	Liczba udzielonych noclegów w obiektach hotelowych
		3.5 Rewitalizacja szlaków turystycznych i rozwój turystyki pieszej	Liczba oddanych kilometrów nowych lub zmodernizowanych szlaków turystycznych	Liczba kilometrów oddanych lub zmodernizowanych szlaków turystycznych
		3.6 Podjęcie i intensyfikacja współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju turystyki i kultury	Liczba organizacji pozarządowych partycypujących w projektach z zakresu rozwoju turystyki	Liczba organizacji pozarządowych partycypujących w projektach z zakresu rozwoju turystyki i kultury
			Liczba zrealizowanych projektów z zakresu rozwoju turystyki współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej	

		Wartość zrealizowanych projektów z zakresu rozwoju turystyki współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej	
		Popularność LOT AW w mediach społecznościowych (mierzona np. liczbą dodanych znajomych na facebook-u)	
		Liczba wejść na stronę internetową Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Wałbrzychu Liczba nowych obiektów obsługujących ruch turystyczny (np. hotele, restauracje itp.)	
	3.7 Aktywizacja centrum miasta	Popularność Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Wałbrzychu w mediach społecznościowych (mierzona np. liczbą zgłaszających się turystów, liczbą udzielonych informacji)	Liczba osób odwiedzających Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej
	8.1 Opracowanie i realizacja koncepcji funkcjonowanie Muzeum w Wałbrzychu (w tym modernizacja infrastruktury)	Liczba zorganizowanych imprez sportowych i kulturalnych Liczba uczestników zorganizowanych przez miasto imprez sportowych i kulturalnych	Ilość osób odwiedzających Muzeum w ciągu roku
	8.2 Budowa kompleksu sportowego przy ul. Chopina (Nowe Miasto)		Powierzchnia nowych i\lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej i kulturalnej
	8.3 Zagospodarowanie stadionu przy ul. Sportowej na centrum sportów motorowych (Sobięcín)	Widzowie w kinach na 1000 mieszkańców Widzowie w teatrach na 1000 mieszkańców	
	8.4 Wsparcie miasta dla tworzenia infrastruktury kulturalnej w Śródmieściu (galerie sprzedażne, galerie sztuki)	Widzowie w muzeach na 10 tys. mieszkańców Uczestnicy imprez organizowanych przez domy i ośrodki kultury,	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na utworzenie lub modernizację obiektów infrastruktury kulturalnej w Śródmieściu (galerie sprzedażne, galerie sztuki)

		8.5 Modernizacja funkcjonowania instytucji kultury (m. in. wyposażenie w nowoczesny sprzęt oraz szkolenia pracowników)	kluby i świetlice na 1000 mieszkańców Czytelnice bibliotek na 1000 ludności	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na modernizację funkcjonowania instytucji kultury
		8.6 Ułatwienie dostępu mieszkańcom do atrakcyjnych obszarów rekreacyjnych	Powierzchnia nowych i/lub zmodernizowanych miejsc rekreacji i aktywnego wypoczynku Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej i kulturalnej Wartość inwestycji związanych z budową nowych i/lub modernizacją obiektów infrastruktury sportowej i kulturalnej.	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej i kulturalnej
6	Biuro Zdrowia i Spraw Społecznych	5.2 Rozwój przedsiębiorczości społecznej		Stopa bezrobocia
		5.3 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych		Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP
		6.3 Profilaktyka i promocja zdrowia	Liczba zorganizowanych i przeprowadzonych akcji i/lub programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia	Liczba zorganizowanych i przeprowadzonych akcji i/lub programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia
		6.4 Realizacja programów wsparcia rodzin z osobą niepełnosprawną i przewlekle chorą oraz form pomocy dla osób niepełnosprawnych	Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Liczba osób korzystająca z programu
		7.1 Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi	Liczba organizacji pozarządowych partycypujących w realizacji zadań własnych gminy Liczba organizacji pozarządowych współpracujących z Urzędem Miejskim w Wałbrzychu	Liczba organizacji pozarządowych partycypujących w realizacji zadań własnych gminy

		7.6 Tworzenie nowych i rozwój istniejących organizacji pozarządowych	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadająca na 10 tys. mieszkańców	Liczba nowo powstałych organizacji
		7.7. Animacja wałbrzyskich środowisk lokalnych	Liczba uczestników konsultacji społecznych	
			Liczba prowadzonych konsultacji społecznych	Liczba prowadzonych konsultacji społecznych
		7.8 Wyszukiwanie i wsparcie liderów lokalnych		
		7.9 Rozwój samoorganizacji mieszkańców Wałbrzycha	Frekwencja w wyborach	
		7.10 Tworzenie warunków do aktywności społecznej osób z niepełnosprawnościami jako podstawy integracji społecznej		Liczba osób korzystająca z Centrum Integracji.
		7.11 Realizacja kampanii społecznych na rzecz praw osób niepełnosprawnych		Liczba zrealizowanych kampanii społecznych.
		8.7 Utworzenie Galerii prac osób z niepełnosprawnościami		Liczba zorganizowanych wystaw.
		8.8 Utworzenie Centrum Integracji Osób Niepełnosprawnych		Liczba osób korzystająca z Centrum.
		10.1 Rozszerzenie sieci ośrodków wsparcia dziennego	Liczba zrealizowanych programów wsparcia rodzin młodych wielodzietnych	Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na utrzymanie ośrodków wsparcia dziennego.
		10.2 Budowa osiedla seniora i młodego pokolenia		
		10.5 Rozszerzenie działalności ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi		Liczba osób korzystająca z zajęć w Środowiskowym Domu Samopomocy.
7.	Zarząd Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta	4.1 Opracowanie i wdrożenie kompleksowej koncepcji rozwoju infrastruktury drogowej w oparciu o kierunki rozwoju funkcjonalno-przestrzennego miasta	Skrócenie czasu przejazdu przez miasto	
		4.2 Uruchomienie		

		multimodalnego systemu transportu publicznego		
		4.3 Budowa obwodnicy Wałbrzycha		
		4.4 Odbudowa sieci dróg w granicach administracyjnych miasta	Liczba oddanych nowych i/lub zmodernizowanych dróg	Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych dróg
			Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych chodników	Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych chodników
		4.5 Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta	Liczba oddanych i/lub zmodernizowanych połączeń komunikacji publicznej	Liczba oddanych i/lub zmodernizowanych połączeń komunikacji publicznej
			Liczba nowych i/lub zmodernizowanych przystanków komunikacji miejskiej	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych przystanków komunikacji miejskiej
			Liczba oddanych kilometrów zmodernizowanych linii kolejowych	
		4.6 Budowa centrum przesiadkowego kolejowo-autobusowego Wałbrzych Centralny		
		4.9 Inteligentny system zarządzania transportem	Utworzone centrum przesiadkowe	
8.	Biuro Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej, Rolnictwa i Leśnictwa	4.7 Wdrożenie programów: <i>Śródmieście bez spalin, Parking za darmo, Dzień bez samochodu, Parkuj i jedź</i> (zgodnie z założeniami przyjętymi w programie Zielony Wałbrzych 2020)	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych zarządzanych przez ZDKiUM
			Liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych zarządzanych przez ZDKiUM
		4.8 Wdrożenie programu <i>Rowerowy Wałbrzych 2020</i> (zgodnie z założeniami przyjętymi w programie Zielony Wałbrzych 2020)	Liczba oddanych kilometrów nowych dróg dla rowerów i ścieżek rowerowych	Liczba oddanych kilometrów nowych dróg dla rowerów i ścieżek rowerowych zarządzanych przez ZDKiUM

		Liczba zakupionych rowerów miejskich posiadających wspomaganie elektryczne	Liczba zakupionych rowerów miejskich posiadających wspomaganie elektryczne
11.5 Wdrożenie programów: <i>Ogrodnik miejski oraz Zielone hałdy 2020</i> (zgodnie z założeniami przyjętymi w programie Zielony Wałbrzych 2020)		Powierzchnia terenów zieleni na 1 mieszkańca	Liczba pozytywnie zaopiniowanych projektów nasadzeń zieleni
			Powierzchnia urządzonych nowych terenów zielonych
			Liczba opracowanych przez BUP miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających hałdy
			Ilość zrekultywowanych hałd
12.1 Edukacja ekologiczna mieszkańców miasta oraz promowanie działań proekologicznych (organizacja konkursów itp.)		Liczba zrealizowanych programów z zakresu edukacji ekologicznej i promocji działań proekologicznych	Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na inwestycje proekologiczne realizowane przez mieszkańców miasta
	Liczba uczestników programów z zakresu edukacji ekologicznej i promocji działań proekologicznych		
12.2 Edukacja mieszkańców miasta w zakresie negatywnych dla środowiska i zdrowia człowieka konsekwencji stosowania niewłaściwych źródeł ciepła w indywidualnych systemach grzewczych	Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na inwestycje proekologiczne		
	Liczba proekologicznych organizacji pozarządowych		
15.1 Realizacja programu ograniczenia niskiej emisji (zgodnie z założeniami przyjętymi w programie Zielony Wałbrzych 2020)		Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na inwestycje z zakresu ograniczenia niskiej emisji
		Wartość zrealizowanych inwestycji z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Liczba nieruchomości (np. budynków, lokali mieszkalnych, użytkowych, domków jednorodzinnych), które otrzymały wsparcie finansowe od miasta.

			Wartość wsparcia finansowego udzielonego przez miasto na inwestycje z zakresu termomodernizacji mieszkań i budynków realizowane przez mieszkańców miasta	
9.	Powiatowy Urząd Pracy	5.1 Aktywizacja osób bezrobotnych do podjęcia pracy	Liczba osób bezrobotnych korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej oferowanych przez PUP w Wałbrzychu (np. liczba bezrobotnych skierowanych na szkolenia, staże, prace interwencyjne itp.)	Liczba osób bezrobotnych korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej oferowanych przez PUP w Wałbrzychu (np. liczba bezrobotnych skierowanych na szkolenia, staże, prace interwencyjne itp.)
			Stopa bezrobocia	Stopa bezrobocia
10.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	6.1 Utworzenie i rozwijanie w poszczególnych dzielnicach miasta centrów aktywności lokalnej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej
		6.2 Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Wałbrzycha	Liczba osób objętych programami przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	Liczba osób objętych programami przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu
		10.4 Utworzenie mieszkań treningowych oraz chronionych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną		Liczba utworzonych mieszkań.
10.	Biuro Organizacyjne	7.2 Przeznaczenie części środków z budżetu miasta na realizację zadań własnych w ramach Wałbrzyskiego Budżetu Partycypacyjnego	Wielkość środków z budżetu miasta przeznaczanych na Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny	Wielkość środków z budżetu miasta przeznaczanych na Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny
			Liczba projektów zgłoszonych w ramach Wałbrzyskiego Budżetu Partycypacyjnego	Liczba projektów zgłoszonych w ramach Wałbrzyskiego Budżetu Partycypacyjnego
12.	Biuro Informatyki	7.3 Informatyzacja usług publicznych on-line urzędu i jednostek podległych (elektroniczne załatwienie sprawy: złożenie wniosku,	Liczba e-usług oferowanych przez UM i jednostki podległe	Liczba e-usług oferowanych przez UM i jednostki podległe

		informacja dla wnioskodawcy, realizacja wniosku, dostarczenie zamówieni, płatność elektroniczna)		
		7.4 Uruchomienie serwisu internetowego Urzędu Miejskiego ukierunkowanego na proces komunikacji społecznej (interaktywne narzędzie konsultacji społecznych zachęcające do angażowania się w sprawy miasta, wyrażania własnych opinii i dzielenie się poglądami)	Liczba wejść na stronę internetową Urzędu Miejskiego	Liczba wejść na stronę internetową Urzędu Miejskiego
13	Biuro Edukacji i Wychowania	7.5 Rozwój i promocja wolontariatu	Liczba zrealizowanych programów promujących wolontariat	
		9.1 Wprowadzenie nowych kierunków i form kształcenia dostosowanych do aktualnych potrzeb rynku pracy	Liczba uruchomionych nowych kierunków kształcenia	Liczba uruchomionych nowych kierunków kształcenia dostosowanych do aktualnych potrzeb rynku pracy
		9.2 Przygotowanie oraz rozwój oferty kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy	Liczba nauczycieli objętych kształceniem ustawicznym	Liczba zawartych porozumień o współpracę pomiędzy szkołami a przedstawicielami biznesu
			Liczba zawartych porozumień o współpracę pomiędzy szkołami a przedstawicielami biznesu	Liczba uruchomionych kursów kształcenia ustawicznego Liczba uczestników kursów kształcenia ustawicznego
			Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	
			Liczba uczniów objętych programami stypendialnymi	
			Wartość zrealizowanych programów stypendialnych dla dzieci i młodzieży	
			Liczba uczniów biorących	

			udział w konkursach o zasięgu co najmniej regionalnym	
			Wyniki ze sprawdziany końcowego	
			Wyniki egzaminu gimnazjalnego	
			Zdawalność egzaminu maturalnego	
			Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury edukacyjnej	
			Wartość inwestycji związanych z budową i/lub modernizacją obiektów infrastruktury edukacyjnej	
			Liczba projektów zrealizowanych przez CIZ w Wałbrzychu	
14.	Biuro Inwestycji	7.2 Przeznaczenie części środków z budżetu miasta na realizację zadań własnych w ramach Wałbrzyskiego Budżetu Partycypacyjnego	Wielkość środków z budżetu miasta przeznaczanych na Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny	Wielkość środków z budżetu miasta przeznaczanych na Wałbrzyski Budżet Partycypacyjny
		11.2 Modernizacja obiektów komunalnych i mieszkalnych	Wartość inwestycji związanych z modernizacją obiektów komunalnych i mieszkalnych	Liczba zmodernizowanych obiektów komunalnych i mieszkalnych
		11.6 Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w budynkach użyteczności publicznej		Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których dokonano likwidacji barier
15.	Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji	13.1 Przebudowa systemów przepływu wody 13.2 Wymiany, przebudowy i modernizacje sieci wodociągowych	Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych sieci wodociągowych	Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych sieci wodociągowych
			Wartość inwestycji z zakresu budowy i/lub modernizacji sieci wodociągowych	Wartość inwestycji z zakresu budowy i/lub modernizacji sieci wodociągowych

		13.3 Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnych	Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych sieci kanalizacji sanitarnych	Liczba oddanych kilometrów nowych i/lub zmodernizowanych sieci kanalizacji sanitarnych
			Wartość inwestycji z zakresu budowy i/lub modernizacji sieci kanalizacji sanitarnych	Wartość inwestycji z zakresu budowy i/lub modernizacji sieci kanalizacji sanitarnych
			Stopień pokrycia miasta siecią kanalizacji sanitarnych	Stopień pokrycia miasta siecią kanalizacji sanitarnych
16.	Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	13.5 Przygotowanie koncepcji planu ochrony Wałbrzycha przed powodzią, w tym przygotowanie i wdrożenie programu małej retencji na obszarze miasta		